

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

BEGINSELEN

DER

NEDERDUITSCH E TAAL.

BEGINSELEN
DER
NEDERDUITSCHÉ TAAL,
TEN DIENSTE
DER LAGERE SCHOLEN,
DOOR

P. van Geuabeth,

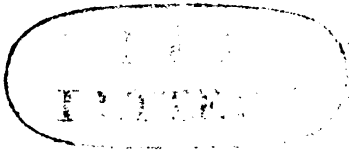
*Leeraar der Nederduitsche Taal aan het Athenæum
te Brugge.*

TE BRUGGE,

Bij BOGAERT-DUMORTIER, Boekdrukker en
Boekverkooper in de Philip-stockstraet.

NED.
LETTERK.

*

*

*

DE reden waarom ik dit werkje heb vervaardigd, is omdat men in vele scholen, vooral in de zuidelijke provincien, den kinderen nog zulke boeken geeft, waarin men niet dan verwarring, en eene menigte van latijnsche en bastaardwoorden vindt, als : nominativus ; pluralis ; comparatië ; conjugatië ; genus ; enzv. , welke eene groote moeijelijkheid in de beoefening der moedertaal te weeg brengen. (*)

(*) Onder het schrijven dezer rede, werd mij de nieuwe spraakkunst van B.*** overhandigd. Deze Heer schijnt aan dat kwaad ook zeer gehecht te zijn, want zijn werk is als doorzaaid met dergelijke woorden, en overal verward, althans niet vatbaar voor jonge kinderen.

Hoe toch zal een kind, dat geene andere dan zijne moedertaal verstaan kan, de kracht en beteekenis dier vreemde woorden leeren kennen? Men moge daartoe alle moeite aanwenden, doch zelden of nooit zal men gelukkig slagen; want de ondervinding leert ons dagelijks, dat zij dergelijke woorden spoedig weder vergeten. Den kinderen dus zulke leerboeken in handen te geven, is even als of men hun vreemde leermeesters toevoegt, welke met de zeden en tale des lands niet bekend zijn. Het is door de moedertaal, zegt de geleerde ROLLIN, dat de studien moeten beginnen; en het ware te wenschen dat men ook dat voorbeeld onzer luchtige naburen volgde, opdat men naderhand zichzelf niet hebbe te wijten, dat onze kinderen verbasterd zijn, ja somtijds met verachting op het eigene nederzien, gelijk wij dagelijks meer en meer ondervinden.

Een werkje, vrij van uitheemsche woorden, en in eenen eenvoudigen stijl geschreven, is dus eene behoefte geworden. Ook zal het bijzonder kunnen dienen, voor die mijner eerstbeginnende leerlingen in het Athenæum, welke het lagere onderwijs niet genooten hebben, ten einde hun naderhand, en met meerder vrucht, de voortreffelijke spraakkunst van WEILAND in handen te geven.

Overigens bevat dit werkje geen ander nieuws, dan dat ik hetzelfde verrijkt hebbe met eene lijst van ongelijkvloeiende werkwoorden, verdeeld in vier klassen, te weten: tot de eerste klasse behooren die werkwoorden, welke in de onbepaalde wijs de ij tot wortelklinker, en in den onvolmaakt verleden tijd, en in het verledene deelwoord de e hebben. Tot de tweede behooren die, welke i, e, ie, of ni tot wortelklinkers hebbende, in den onvolmaakt verleden tijd en in het verledene deelwoord, in o veranderen. Tot de derde die, welke alleen in den onvolmaakt verleden tijd van wortelklinker veranderen, en wier verledene deelwoorden geheel, of met weglating van het voorvoegde ge, aan de onbepaalde wijs gelijk zijn. Tot de vierde klasse, onder welke ik ook de onregelmatige werkwoorden heb gerangschikt, behooren die, welke en in den onvolmaakt verleden tijd; en in het verledene deelwoord van wortelklinkers veranderen; als ook die, welke in het verledene deelwoord geen en regelmatigen uitgang hebben, of in d of t eindigen, daar toch de meeste verledene deelwoorden der ongelijkvloeiende werkwoorden, even als de onbepaalde wijs, op en uitgaan.

In de achtervoegde woordenlijst, welke mij toescheen bij dit werkje zeer noodzakelijk te zijn, heb ik mij geene andere verandering in de spelling

veroorloofd, dan de verwisseling van de letter c met k, als : christen en kristen, enzv., dewijl de ondervinding geleerd heeft, dat men dit woord, naar den aard onzer taal, nimmer als gristen, maar wel als kristen uitspreekt. Ook vinde ik het billijk dat men die woorden, welke sedert lang het burgerregt verkregen hebben, het kleed onzer tale niet weigere.

De voorrede geene verdere uitbreiding over dit onderwerp gedoogende, eindig ik met den wensch dat onze schoone moedertaal meer en meer worde beoefend, en dat men van dit mijn werkje een nuttig gebruik make. Mogt mij zulks blijken, dan zal ik mijne moeite, aan deszelfs vervaardiging te koste gelegd, rijkelijk beloond 'achten.

Brugge, in Mei 1820.

R. VAN G.

BEGINSELEN

DER

NEDERDUITSCH E TAAL.

INLEIDING.

EERSTE LES.

DE spraakkunst is de kunst om eene spraak of taal zuiver te spreken en te schrijven.

Om te spreken en te schrijven, gebruikt men woorden, welke zamengesteld zijn uit letters.

Om zuivere Nederduitsche woorden te schrijven, heeft men slechts *twee en twintig* letters noodig,

te weten : a , b , c , (*in ch*) , d , e , f , g , h , i , k , l , m , n , o , p , r , s , t , u , v , w , z .

De overige letters als : c (op zichzelf staande) , q , x , γ , dienen om woorden te schrijven , die aan onze taal niet eigen zijn , gelijk *Cicero* , *Xantippe* , enzv. ; dus kunnen zij als vreemde letteren beschouwd worden .

Men verdeelt de letters in *zelfklinkers* en in *medeklinkers* .

De zelfklinkers zijn , a , e , i , o , u . Men noemt ze *zelfklinkers* , omdat zij , op zichzelf , een geluid geven , hetwelk met eene enkele opening van den mond hoorbaar wordt . Deze letters worden weder onderscheiden in vijf *klanken* , te weten :

1.° *Enkele klanken* , zijn enkele klinkers als : a , e , enzv. , in *man* , *mensch* .

2.° *Verlengde klanken* , zijn dubbele klinkers als : aa , ee , ii of ij , oo , uu , in *maan* , *peer* , *uur* , enzv .

3.° *Tweeklanken* , zijn twee klinkers van verschillende soort , als : au , ei , eu , oe , ou , ui , in *koe* , *huis* , enzv .

4.° *Verlengde tweeklanken* , zijn drie klinkers , waarvan de twee eersten van dezelfde soort zijn , en de laatste verschillend is , als : aau , eeu , ooi , in *paauw* , *sneeuw* , *prooi* , enzv .

5.° *Drieklanken* , zijn drie verschillende klinkers als : ieu , oei , in *nieuw* , *moei* , enzv .

De overige letters zijn *medeklinkers*. Zij worden zoo genoemd, omdat zij zonder behulp eens zelfklinkers, niet kunnen uitgesproken worden.

TWEEDE LES.

De klinkers worden nog onderscheiden in *korte*, *lange*, *zacht-korte*, *zacht-lange*, *scherp-korte* en *scherp-lange*, bijv. :

De <i>a</i> is kort	in <i>pad</i> , <i>dak</i> ,
lang	— <i>paden</i> , <i>daken</i> .
<i>e</i> - zacht-kort	— <i>de</i> , <i>dewijl</i> ,
- zacht-lang	— <i>ge</i> van <i>geven</i> , <i>le</i> van <i>leven</i> ,
- scherp-kort	— <i>bel</i> , <i>wel</i> ,
- scherp-lang	— <i>been</i> , <i>steen</i> .
<i>i</i> - kort	— <i>min</i> , <i>zin</i> ,
- lang	— <i>mijn</i> , <i>zijn</i> .
<i>o</i> - zacht-kort	— <i>kom</i> , <i>dom</i> ,
- zacht-lang	— <i>kookt</i> , <i>door</i> ,
- scherp-kort	— <i>slot</i> , <i>strot</i> ,
- scherp-lang	— <i>doof</i> , <i>boom</i> .
<i>u</i> - kort	— <i>dun</i> ,
- lang	— <i>muur</i> .

Merk aan, dat men geenen dubbelen klinker gebruike, wanneer de klank of uitspraak van een woord denzelfen niet vordert, als : *rad*, *raden*; *pad*, *paden*; *spel*, *spelen*; enzv.

Dat alle klinkers, die eene verlengde uitspraak hebben, en op eenen medeklinker stuiten, behooren verdubbeld te worden, bijv. : *maan*, *boog*, *muur*, enzv.

Dat men elken klinker altijd met zichzelf, en nooit met een' anderen verlengde, bijv. *paerd*, en niet *paerd*; *meer*, en niet *meir* (een groot water); *heer*, en niet *heir* (eene groote menigte).

Dat men nimmer een woord in het meervoudig schrijve met twee *aa*, *ee*, *oo*, *uu*, wanneer, bij de verlenging van het woord, de laatste medeklinkers tot de volgende lettergreep, overgaan, bijv. : *maan*, *ma-nen*; *boog*, *bo-gen*; *muur*, *mu-ren*; enzv.

Van dezen regel zijn echter uitgezonderd die woorden, welke bijna op dezelfde wijze geschreven zijn, maar eene verschillende beteekenis hebben, en zelfs op eene verschillende wijze moeten uitgesproken worden; bijv. : *steen* (steen), en *stenen* (zuchten, kreunen); *weezen* (ouderlooze kinderen), en *wezen* (zijn). (*)

Ten aanzien der dubbele *ii* of *ij*, kan men aanmerken, dat dezelve in alle verlengde woorden

(*) De onderwijzer neme in acht, om den kinderen, bij iedere gelegenheid, de verschillende spelwijze van dergelijke woorden onder het oog te brengen. De achtergevoegde woordenlijst kan hem, in zoo verre het de zelfstandige naamwoorden betreffen, daartoe dienstig zijn.

behouden wordt, hetzij de laatste medeklinker tot de volgende lettergreep overga of niet, bijv. : *zijn*, *zij-ne* ; *wijn*, *wij-nen* ; *pijn*, *pij-nen* ; *lijk*, *lij-ken* ; enzv.

Er zijn in de Nederduitsche taal tien soorten van woorden, die men *deelen der rede* noemt, te weten :

Lidwoorden.

Naamwoorden of zelfstandige naamwoorden.

Bijvoegelijke naamwoorden.

Voornaamwoorden.

Werkwoorden.

Deelwoorden.

Bijwoorden.

Voorzetsels.

Voegwoorden.

Tusschenwerpsels.

De zes eerste soorten dezer woorden zijn veranderlijk, dat is : zij kunnen verbogen of vervoegd worden, en ondergaan dus vele veranderingen. De overigen ondergaan geene verandering.

I.^{ste} HOOFDSTUK.

DERDE LES.

Over de Lidwoorden.

Het lidwoord is een woordje, dat men vóór het zelfstandige naamwoord plaatst, en dient om het geslacht, getal en naamval ervan aan te wijzen.

De lidwoorden worden in twee soorten onderscheiden, als : *bepalende* en *onbepalende*.

De bepalande zijn *de* en *het*.

De onbepalende zijn *een* en *eene*.

Men gebruike het bepalande lidwoord, wanneer het naamwoord in eenen bepaalden zin genomen wordt, bijv. : *de vader komt, geef mij het boek;*

hier worden de *vader* en het *boek* (waarvan reeds gesproken is) duidelijk bepaalt en aangewezen.

Men gebruike het onbepalende lidwoord, wanneer het naamwoord in eenen onbepaalden zin gebezigd wordt, bijv. : *geef mij een boek* ; de keus is hier geheel vrij welk boek men wil geven.

De lidwoorden zijn voor verbuiging vatbaar ; doch, alvorens eenige voorbeelden te geven, moeten wij de *geslachten*, *getallen* en *naamvallen* leeren kennen, omdat wij, zonder dezelve, geen lidwoord kunnen verbuigen.

Er zijn in de Nederduitsche taal drie geslachten, te weten : *mannelijk*, *vrouwelijk* en *onzijdig*.

Men noemt *mannelijk*, alles wat tot het mannelijke geslacht behoort, of mannelijke eigenschappen zijn, als : *koning*, *leeuw*, *timmerman*, enzv.

Vrouwelijk, alles wat tot het vrouwelijke geslacht behoort, of vrouwelijke eigenschappen zijn, als : *koningin*, *leeuwin*, *naaister*, enzv.

Onzijdig, alles waar men die eigenschappen niet ontdekt, of waar de gewaarwording verdeeld is, als : *kind*, *paard*, enzv.

Er zijn twee geslachten, *enkelvoudig* en *meervoudig*.

Men zegt *enkelvoudig*, wanneer men van eenen enkelen persoon of van eene enkele zaak spreekt, als : *een man*, *een boek*, enzv.

Meervoudig, wanneer men van vele personen of zaken spreekt, als : *de mannen*, *de boeken*, enzv.

De naamvallen zijn zes in getal, te weten :

1. Werker.
2. Eigenaar.
3. Ontvanger.
4. Lijder.
5. Toehoorder of uitroeper.
6. Derver. (*)

Het valt ons gemakkelijker deze naamvallen te onderscheiden door te zeggen : *eerste*, *tweede* of *derde* naamval ; daarom zullen wij deze benaming ook bij iedere voorkomende gelegenheid behouden.

(*) De onderwijzer verklaart de beteekenis der woorden *werker*, *eigenaar*, enzv.

Ziehier nu de verbuiging der lidwoorden.

Bepalend Lidwoord.

Enkelvoudig.

<i>Mannelijk.</i>	<i>Vrouwelijk.</i>	<i>Onzijdig.</i>
1 De ,	De ,	Het ,
2 Des of van den ,	Der of van de ,	Des of van het ,
3 Den of aan den ,	Der of aan de ,	Den of aan het ,
4 Den ,	De ,	Het ,
5 o !	o !	o !
6 Van den .	Van de .	Van het .

Meervoudig.

1 De ,	De ,	De ,
2 Der of van de ,	Der of van de ,	Der of van de ,
3 Den of aan de ,	Der of aan de ,	Den of aan de ,
4 De ,	De ,	De ,
5 o !	o !	o !
6 Van de .	Van de .	Van de .

Onbepalend Lidwoord.

<i>Mannelijk.</i>	<i>Vrouwelijk.</i>	<i>Onzijdig.</i>
1 Een ,	Eene ,	Een ,
2 Eens of van eenen ,	Eener of van eene ,	Eens of van een ,
3 Eenens of aan eenen ,	Eener of aan eene ,	Eenens of aan een ,
4 Eenens ,	Eene ,	Een ,
5 o !	o !	o !
6 Van eenen .	Van eene .	Van een .

Dit onbepalend lidwoord heeft geen meervoudig getal.

II. de HOOFDSTUK.

VIERDE LES.

Over de zelfstandige Naamwoorden.

Het zelfstandige naamwoord is een woord, dat een' persoon of eene zaak aanduidt of te kennen geeft.

De zelfstandige naamwoorden worden onderscheiden in *eigene* en *gemeene*.

Eigene naamwoorden zijn die, welke een' enkelen persoon of eene enkele zaak uitdrukken, als : *Willem, Parijs*, enzv.

Gemeene naamwoorden zijn die, welke gebezigd worden voor vele dingen, tot eene en dezelfde soort behoorende, als : *man, paard, boom, appel*, enzv.

Merk aan, dat de zelfstandige naamwoorden kunnen worden te zamengesteld, dat is : men voegt een naamwoord en een ander woord of meer naamwoorden te zamen, om er een enkel woord van te maken, bijv. *bier* en *ton* te zamengevoegd, maakt *bierton*; *koffij* en *huis* te zamen, maakt *koffijhuis*; *zee*, *visch* en *markt*, maakt *zeevischmarkt*, enzv. Men zoude dus deze woorden kunnen noemen : *zamengestelde naamwoorden*.

De zelfstandige naamwoorden kunnen ook verkleind worden; dit geschiedt gewonelijk door achtervoeging van de woordjes *je, tje, pje*, als : *huis, huisje*;

koe, *koetje*; *bloem*, *bloempje*. — Voor *je* gebruikt men ook wel *jen*, *ken*, *sken*, bijv. *draadjen*, *wijfken*, *jongsken*, enzv.; en deze woorden noemt men *verkleinende naamwoorden*.

De zelfstandige naamwoorden, die eene verzameling of vereeniging van vele voorwerpen te kennen geven, worden *verzamelende naamwoorden* genoemd, bijv. *bosch* (vele boomen); *leger* (menigte soldaten); enzv.

VIJFDE LES.

Over de geslachten der zelfstandige Naamwoorden.

Bij het gebruik der zelfstandige naamwoorden, moet men vooral de geslachten in acht nemen; en daarom is het noodzakelijk de volgende regels in zijn geheugen te prenten.

Mannelijk zijn :

1.° Alle eigennamen van mannen, als : *Pieter*, *Willem*, enzv.

2.° Alle namen van mannelijke eigenschappen, waardigheden, bedieningen en beroepen, als : *koning*, *vorst*, *koopman*, *schilder*, enzv.

3.° De namen in *em*, *sem*, *im*, *vm* uitgaande, als : *adem*, *bloesem*, *halm*, *arm*, *storm*, enzv.

Vrouwelijk zijn :

1.° Alle eigennamen van vrouwen, als : *Maria*, *Joanna*, enzv.

2.° Alle namen van vrouwelijke eigenschappen, waardigheden, bedieningen en beroepen, als :

koningin, *moeder*, *kamenier*; *naaister*, enzv.; uitgezonderd het woord *wijf*, dat onzijdig is.

3.° Alle woorden, welke in *heid* uitgaan, als : *regtvaardigheid*, *goedheid*, enzv.

Onzijdig zijn :

1.° Alle verkleinende naamwoorden, als : *schaapje*, *bloempje*, enzv.

2.° De woorden, welke met *ge* beginnen, en met *te* eindigen, als : *gebergte*, *gevogelte*, enzv.

3.° Meest alle woorden, welke met *ge* beginnen, en op *el* of *er* uitgaan, als : *gebabbel*, *getokkel*, *gebulder*, *gedonder*, enzv.

De lidwoorden wijzen het geslacht der overige zelfstandige naamwoorden genoegzaam aan; doch, om derzelve geslachten nader en bepaaldelijk te weten, raadplege men de achtergevoegde woorden en geslachtlijst.

ZESDE LES.

Over de getallen, of het enkel- en meervoudig der zelfstandige Naamwoorden.

Een zelfstandig naamwoord wijst of eene enkele zaak, of meer zaken van dezelfde soort te gelijk aan.

Het eerste geval noemt men *enkelvoudig getal*, en het tweede *meervoudig getal*.

Het meervoudig getal wordt gewoonlijk gemaakt door achtervoeging van *s*, *n* of *en* aan het enkelvoudige getal, bijv.

ENKELV.	MEERV.
<i>Vader</i>	— <i>Vaders.</i>
<i>Tafel</i>	— <i>Tafels.</i>
<i>Gemeente</i>	— <i>Gemeenten.</i>
<i>Gedeelte</i>	— <i>Gedeelten.</i>
<i>Hoofd</i>	— <i>Hoofden.</i>
<i>Kerk</i>	— <i>Kerken.</i>

Van dezen regel zijn uitgezonderd :

ENKELV.	MEERV.
<i>Lid</i>	— <i>Leden.</i>
<i>Schip</i>	— <i>Schepen.</i>
<i>Stad</i>	— <i>Steden.</i>
<i>Smid</i>	— <i>Smeden.</i>
<i>Split</i>	— <i>Spleten.</i>

Alle zelfstandige naamwoorden, welke in *heid* uitgaan, maken in het meervoudig *heden*; bijv. *waarheid*, *waarheden*; *kleinigheid*, *kleinigheden* enzv.

De zelfstandige naamwoorden in *f* of *s* eindigende, nemen in het meervoudig *en*, met verwisseling der letters *f* en *s* in *v* en *z*; bijv. *hof*, *hoven*; *huis*, *huizen* enzv.

Eenige zelfstandige naamwoorden nemen in het meervoudig *ers* en *eren*, als : *kind*; *kinders*, *kinderen*; *kalf*, *kalvers*, *kalveren*; *blad*, *bladers*, *bladeren* enzv.

Andere zelfstandige naamwoorden verdubbelen den medeklinker en nemen *en*; bijv. *bron*, *bronnen*; *man*, *mannen*; *klip*, *klippen*; *strik*, *strikken* enzv.

Er zijn zelfstandige naamwoorden welke geen meervoudig getal hebben; dezulke zijn alle, die eene algemeene stoffe uitdrukken; alsook alle namen van metalen, ertsen, granen; bijv. *hennip*, *vlas*, *zand*, *tarwe*, *goud*, *zilver*, *ijzer*, enzv.

Eenige zelfstandige naamwoorden worden altijd in het meervoudig geschreven, als: *hersenen*, *onkosten*, *gebroeders*, *lieden*, enzv.

Anderen weder, worden altijd in het enkelvoudig geschreven, als: *armoede*, *vreugd*, *troost*, enz. Het gebruik echter, zal den leerling het best deze soort van woorden leeren kennen, en tot verder onderrigt; raadplege hij de achtergevoegde woorden en geslaglijst.

ZEVENDE LES.

Voorbeelden van de verbuiging der zelfstandige Naamwoorden met hunne Lidwoorden.

De zelfstandige naamwoorden zijn, even als de lidwoorden, voor verbuiging vatbaar; deze verbuiging geschiedt op de volgende wijze:

Mannelijk.

Enkelvoudig.

- 1 De vader.
- 2 Des vaders of van den vader.
- 3 Den vader of aan den vader.
- 4 Den vader.
- 5 o!
- 6 Van den vader.

Meervoudig.

- 1 De vaders.
- 2 Der vaders of van de vaders.
- 3 Den vaders of aan de vaders.
- 4 De vaders.
- 5 o!
- 6 Van de vaders.

Vrouwelijk.

Enkelvoudig.

- 1 De moeder.
- 2 Der moeder of van de moeder.
- 3 Der moeder of aan de moeder.
- 4 De moeder.
- 5 o!
- 6 Van de moeder.

Meervoudig.

- 1 De moeders.
- 2 Der moeders of van de moeders.
- 3 Der moeders of aan de moeders.
- 4 De moeders.
- 5 o!
- 6 Van de moeders.

Onzijdig.

Enkelvoudig.

- 1 Het kind.
- 2 Des kinds of van het kind.
- 3 Den kinde of aan het kind.
- 4 Het kind.
- 5 o!
- 6 Van het kind.

Meervoudig.

- 1 De kinderen.
- 2 Der kinderen of van de kinderen.
- 3 Den kinderen of aan de kinderen.
- 4 De kinderen.
- 5 o!
- 6 Van de kinderen.

MANNELIJK.

VROUWELIJK.

ONZIJDIG.

Enkelvoudig.

- 1 Een man.
- 2 Eens mans of van eenen man.
- 3 Eenen man of aan eenen man.
- 4 Eenen man.
- 5 o!
- 6 Van eenen man.

- 1 Eene vrouw.
- 2 Eener vrouwe of van eene vrouw.
- 3 Eener vrouwe of aan eene vrouw.
- 4 Eene vrouw.
- 5 o!
- 6 Van eene vrouw.

- 1 Een kind.
- 2 Eens kinds of van een kind.
- 3 Eenen kinde of aan een kind.
- 4 Een kind.
- 5 o!
- 6 Van een kind.

Wanneer deze woorden , verbogen zijnde met het onbepalende lidwoord , in het meervoudig gebruikt worden , dan nemen zij in den tweeden en zesden naamval het woordje *van* , en in den derden naamval *aan* vóór zich , bijv.

<i>Mannelijk.</i>	<i>Vrouwelijk.</i>	<i>Onzijdig.</i>
1 Mannen.	1 Vrouwen	1 Kinderen.
2 <i>van</i> mannen.	2 <i>van</i> vrouwen.	2 <i>van</i> kinderen.
3 <i>aan</i> mannen.	3 <i>aan</i> vrouwen.	3 <i>aan</i> kinderen.
4 Mannen.	4 Vrouwen.	4 Kinderen.
5 o!	5 o!	5 o!
6 <i>van</i> mannen.	6 <i>van</i> vrouwen.	6 <i>van</i> kinderen.

De eigennaamwoorden worden op dezelfde wijze , zonder lidwoord , door middel der woordjes *van* en *aan* verbogen , en hebben geen meervoudig getal , bijv.

<i>Mannelijk.</i>	<i>Vrouwelijk.</i>	<i>Onzijdig.</i>
1 Jan.	1 Maria.	1 Parijs.
2 <i>van</i> Jan.	2 <i>van</i> Maria.	2 <i>van</i> Parijs.
3 <i>aan</i> Jan.	3 <i>aan</i> Maria.	3 <i>aan</i> Parijs.
4 Jan.	4 Maria.	4 Parijs.
5 o!	5 o!	5 o!
6 <i>van</i> Jan.	6 <i>van</i> Maria.	6 <i>van</i> Parijs.

III.^{de} HOOFDSTUK.

ACHTSTE LES.

Over de bijvoegelijke Naamwoorden.

Het bijvoegelijke naamwoord is een woord , dat men bij het zelfstandige naamwoord voegt , om er

de hoedanigheid van aan te wijzen , bijv. *de GOEDE vader ; het ZWARTE kleed ; eene RONDE tafel* , enzv. ; de woorden *goede* , *zwarte* en *ronde* , zijn bijvoegelijke naamwoorden , welke de hoedanigheid *van den vader* , *van het kind* en *van eene tafel* aanduiden.

De bijvoegelijke naamwoorden hebben de drie geslachten Mannelijk , Vrouwelijk en Onzijdig. Zij hebben een meervoudig getal , en worden , even als de zelfstandige naamwoorden , verbogen.

Merk aan , dat men eene *e* achter het bijvoegelijke naamwoord voege , wanneer hetzelfde met het bepalende lidwoord wordt verbogen , bijv.

<i>Mannelijk.</i>	<i>Vrouwelijk.</i>	<i>Onzijdig.</i>
-------------------	--------------------	------------------

De goede vader ,	De goede moeder ,	Het groote kind.
De brave jongen ,	De brave dochter ,	Het kleine huis.

Maar , wanneer de bijvoegelijke naamwoorden met het onbepalende lidwoord worden verbogen , dan voegt men deze *e* alléén bij die van het vrouwelijke geslacht ; terwijl het mannelijke , zoo hetzelfde met geene *e* eindigt , en het onzijdige geslacht in den eersten naamval onveranderd blijft , bijv.

<i>Mannelijk.</i>	<i>Vrouwelijk.</i>	<i>Onzijdig.</i>
-------------------	--------------------	------------------

Een goed vader ,	Eene goede moeder ,	Een goed kind.
Een deugdzzaam man ;	Eene deugdzaam vrouw ,	Een deugdzzaam kind.

De welluidendheid en vloeibaarheid laten ook wel toe dat men schrijve : *een goede boom* , *een*

lange stok, enzy. Het gebruik zal den leerling deze wijze van schrijven het best leeren kennen.

De bijvoegelijke naamwoorden die de stoffe der dingen aanduiden, veranderen niet, als :

Mannelijk.

Vrouwelijk.

Onzijdig.

Een ijzeren hamer, Eene koperen tang, Een zijden kleed.
Een zilveren lepel, Eene marmeren tafel, Een hoatch deksel.

In het meervoudig nemen de bijvoegelijke naamwoorden eene *e* achter zich, mits zij in het enkelvoudig met geene *e* eindigen; met uitzondering echter van die bijvoegelijke naamwoorden, welke eene stoffe aanduiden, en bijgevolg onveranderd blijven; bijv.

Enkelvoudig.

Meervoudig.

De goede man,
Eene goede vrouw,
Een braaf kind,

De goede mannen.
Goede vrouwen.
Brave kinderen.

De ijzeren hamer,
Eene marmeren tafel,
Een zilveren lepel,

De ijzeren hamers.
Marmeren tafels.
Zilveren lepels.

Wanneer de bijvoegelijke naamwoorden achter de zelfstandige naamwoorden staan, of door de woorden *is*, *wordt*, *zijn* of *worden* gescheiden zijn, dan blijven dezelve onveranderd, en worden *bijwoorden* genoemd; bijv. *die vrouw is goed* en niet *goede*; *die meisjes zijn schoon*, en niet *schoone*; *dit kind wordt groot*, en niet *grootte*; *deze paarden worden oud*, en niet *oude*.

NEGENDE LES.

Voorbeelden van de verbuiging der bijvoegelijke Naamwoorden, met de zelfstandige Naamwoorden.

Mannelijk.

Enkelvoudig.

- 1 De oude man.
- 2 Des ouden mans of van den ouden man.
- 3 Den of aan den ouden man.
- 4 Den ouden man.
- 5 o!
- 6 Van den ouden man.

Meervoudig.

- 1 De oude mannen.
- 2 Der of van de oude mannen.
- 3 Den ouden of aan de oude mannen.
- 4 De oude mannen.
- 5 o!
- 6 Van de oude mannen.

Vrouwelijk.

Enkelvoudig.

- 1 De vrome vrouw.
- 2 Der of van de vrome vrouw.
- 3 Der of aan de vrome vrouw.
- 4 De vrome vrouw.
- 5 o!
- 6 Van de vrome vrouw.

Meervoudig.

- 1 De vrome vrouwen.
- 2 Der of van de vrome vrouwen.
- 3 Der of aan de vrome vrouwen.
- 4 De vrome vrouwen.
- 5 o!
- 6 Van de vrome vrouwen.

Onzijdig.

Enkelvoudig.

- 1 Het lieve kind.
- 2 Des lieven kinds of van het lieve kind.
- 3 Den lieven kinde of aan het lieve kind.
- 4 Het lieve kind.
- 5 o!
- 6 Van het lieve kind.

Meervoudig.

- 1 De lieve kinderen.
- 2 Der of van de lieve kinderen.
- 3 Den lieven of aan de lieve kinderen.
- 4 De lieve kinderen.
- 5 o!
- 6 Van de lieve kinderen.

Mannelijk.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1 Een gierig of gierige vader.	1 Gierige vaders.
2 Eens gierigen vaders of van eenen gierigen vader.	2 van gierige vaders.
3 Eenen of aan eenen gierigen vader.	3 aan gierige vaders.
4 Een en gierigen vader.	4 Gierige vaders.
5 o!	5 o!
6 Van eenen gierigen vader.	6 Van gierige vaders.

Vrouwelijk.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1 Eene zijden kous.	1 Zijden kousen.
2 Eener of van eene zijden kous.	2 van zijden kousen.
3 Eener of aan eene zijden kous.	3 aan zijden kousen.
4 Eene zijden kous.	4 Zijden kousen.
5 o!	5 o!
6 Van eene zijden kous.	6 Van zijden kousen.

Onzijdig.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1 Een eerlijk kind.	1 Eerlijke kinderen.
2 Eens eerlijken kinds of van een eerlijk kind.	2 van eerlijke kinderen.
3 Eenen eerlijken kinde of aan een eerlijk kind.	3 aan eerlijke kinderen.
4 Een eerlijk kind.	4 Eerlijke kinderen.
5 o!	5 o!
6 Van een eerlijk kind.	6 Van eerlijke kinderen.

TIENDE LES.

Over de trappen van vergelijking.

De bijvoegelijke naamwoorden zijn aan de trappen van vergelijking onderworpen.

Men stelt er drie, te weten : DE STELLENDE, DE VERGELIJKENDE OF VERGROOTENDE, en de OVERTREFFENDE TRAP.

De stellende trap is het bijvoegelijke naamwoord zelf, bijv. *groot, goed, klein*, enzv.

De vergelijkende of vergrootende trap, is het bijvoegelijke naamwoord met vergelijking : wanneer men twee zaken vergelijkt, dan vindt men dat de eene of meerder of minder is dan de andere, of dat zij aan elkander gelijk zijn.

De vergelijkende trap geeft dus eene *meerderheid*, eene *minderheid*, en eene *gelijkheid* te kennen.

De trap van meerderheid wordt gevormd door achtervoeging van *er* aan het bijvoegelijke naamwoord, bijv. *groot, groater; hoog, hooger*; enzv.

De bijvoegelijke naamwoorden, welke in *i* uitgaan, vormen hunnen vergrootenden trap door achtervoeging van *jer*, bijv. *fraai, fraaijer*; enzv.

De trap van minderheid wordt gemaakt door de woorden *minder* of *niet zoo*, dewelke men vóór de bijvoegelijke naamwoorden plaatst, bijv. *minder geleerd, niet zoo rijk*, enzv.

De trap van gelijkheid wordt gevormd, door de woorden *zoo* of *even zoo* vóór het bijvoegelijke naamwoord te plaatsen, bijv. *zoo* of *even zoo groot; even zoo rijk*; enzv.

Aanmerkingen. De trap van *meerderheid*, en

die van *minderheid*, gevormd met het woord *minder*, zijn altijd gevolgd van het woordje *dan*, bijv. *uwe les is grooter DAN de zijne*; *Jan is MINDER geleerd DAN gij*.

De trap van *minderheid*, gevormd met de woorden *zoo* en *niet*, en die van *gelijkheid* zijn altijd gevolgd van het woordje *als*, bijv. *dit boek is zoo groot NIET ALS het uwe*; *deze vrouw is zoo rijk ALS uwe zuster*.

De *overtreffende trap* is het bijvoegelijke naamwoord in den hoogsten graad, bijv. *grootst*, *hoogst*, enzv. Men ziet hieruit, dat men de letters *st* achter het bijvoegelijke naamwoord voegt, om den overtreffenden trap te maken. Dikwerf voegt men het woord *aller* vóór den overtreffenden trap, bijv. *allergrootst*, enzv.

De woorden *zeer*, *angemeen*, *boven mate*, enzv., welke men vóór de bijvoegelijke naamwoorden plaatst, duiden den *volstrekt overtreffenden trap* aan.

Eenige bijvoegelijke naamwoorden hebben onregelmatige trappen van vergrooting, als :

<i>Stellende trap.</i>	<i>Vergelijkende trap.</i>	<i>Overtreffende trap.</i>
Goed . . .	Beter . . .	Best.
Veel . . .	Meer . . .	Meest.
Weinig . . .	Minder . . .	Minst.
Kwaad . . .	Erger . . .	Ergst. Dit laatste woord is ook regelmatig, bijv. <i>erg</i> , <i>erger</i> , <i>ergst</i> .

De *vergelijkende* en *overtreffende trap*, zijn, even als de *bijvoegelijke naamwoorden*, voor verbuiging vatbaar, en nemen *bijgevolg* eene *e* aan, bijv.

Mannelijk.

De rijke , De rijkere , De rijkste vorst.

Vrouwelijk.

De groote , De grootere , De grootste vorstin.

Onzijdig.

Het schoone , Het schoonere , Het schoonste paard.

IV.^{de} HOOFDSTUK.

ELFDE LES.

Over de Voornaamwoorden.

De voornaamwoorden zijn woorden , welke de plaats der zelfstandige naamwoorden bekleeden , en zijn zes in getal , te weten :

1. *Persoonlijke.*
2. *Wederkeerende.*
3. *Bezittelijke.*
4. *Vragende.*
5. *Aanwijzende.*
6. *Betrekkelijke.*

De persoonlijke voornaamwoorden zijn :

1. *Ik*, de sprekende persoon , in het meervoudig *wij*.
2. *Gij*, de persoon tot welken men spreekt , in het meervoudig *gij* of *gijlieden*.
3. *Hij*, *zij*, *het*, de persoon van welken gesproken wordt , in het meervoudig *zij*.

Zij worden op de volgende wijze verbogen :

EERSTE PERSOON.*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Ik ,	Wij.
2. Mijns of van mij ;	Onzer of van ons.
3. Mij of aan mij ,	Ons of aan ons.
4. Mij ,	Ons.
5. o !	o !
6. Van mij ,	Van ons.

TWEEDE PERSOON.*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Gij ,	Gij of gijlieden.
2. Uws of van u ,	Uwer of van u.
3. U of aan u ,	U of aan u.
4. U ,	U.
5. o !	o !
6. Van u ,	Van u.

DERDE PERSOON.**Mannelijk.***Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Hij ,	Zij.
2. Van hem of zijns ,	Van hen of hunner.
3. Aan hem of hem ,	Aan hen of hun.
4. Hem ,	Hen.
5. o !	o !
6. Van hem ,	Van hen.

Vrouwelijk.*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Zij ,	} Het meervoudige is
gelijk aan het enkel-
voudige.
2. Van haar of harer ,	
3. Aan haar of haar ,	
4. Haar ,	
5. o !	
6. Van haar ,	

Onzijdig.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Het ,	Zij ,
2. Van het ,	Hunner of van hen ,
3. Aan het of het ,	Hun of aan hen ,
4. Het ,	Hen ,
5. o !	o !
6. Van het .	Van hen .

Dikwerf voegt men bij deze voornaamwoorden het woord *zelf*, hetwelk voor verbuiging vatbaar is, bijv.

EERSTE PERSOON.

Mannelijk.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Ik zelf ,	Wij zelve ,
2. Mijns zelfs of van mij zelve ,	Ons zelve of van ons zelve ,
3. Mij of aan mij zelve ,	Ons of aan ons zelve ,
4. Mij zelve ,	Ons zelve ,
5. o !	o !
6. Van mij zelve .	Van ons zelve .

Vrouwelijk.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Ik zelve ,	Wij zelve ,
2. Mij zelve of van mij zelve ,	Ons zelve of van ons zelve ,
3. Mij of aan mij zelve ,	Ons of aan ons zelve ,
4. Mij zelve ,	Ons zelve ,
5. o !	o !
6. Van mij zelve .	Van ons zelve .

TWEEDE PERSOON.

Mannelijk.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Gij zelf,	Gij zelve,
2. Uws zelfs of van u
zelve,	U zelve of van u zelve,
3. U of aan u zelve,	U of aan u zelve,
4. U zelve,	U zelve.
5. o!	o!
6. Van u zelve.	Van u zelve.

Vrouwelijk.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Gij zelve,	Gij zelve.
2. U zelve of van u
zelve,	U zelve of van u zelve,
3. U of aan u zelve,	U of aan u zelve,
4. U zelve,	U zelve,
5. o!	o!
6. Van u zelve.	Van u zelve.

DERDE PERSOON.

Mannelijk.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Hij zelf,	Zij zelve,
2. Zijns zelfs of van zich
zelve,	Hen zelve of van zich
zelve,
3. Zich of aan zich zel-
ven,	Zich of aan zich zelve,
4. Zich zelve,	Zich zelve,
5. o!	o!
6. Van zich zelve.	Van zich zelve.

Vrouwelijk.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Zij zelve ,	Zij zelve ,
2. Haar zelve of van zich zelve ,	Haar zelve of van zich zelve ,
3. Zich of aan zich zelve ,	Zich of aan zich zelve ,
4. Zich zelve ,	Zich zelve ,
5. o!	o!
6. Van zich zelve.	Van zich zelve.

Onzijdig.

*Enkelvoudig.**Meervoudig.*

1. Het zelf ,	Zij zelve ,
2. Zijns zelfs of van zich zelve ,	Hen zelve of van zich zelve ,
3. Zich of aan zich zelve ,	Zich of aan zich zelve ,
4. Zich zelve ,	Zich zelve ,
5. o!	o!
6. Van zich zelve.	Van zich zelve.

Merk aan, dat het woord *zelf* een voornaamwoord is, en nooit met eene *s* moet geschreven worden, dan alleen in den tweeden naamval.

Zelfs is een bijwoord, beteekenende zoo veel als ook, bijv.

Ik zelf heb hem gezien, ja ik heb zelfs met hem gesproken.

TWAALFDE LES.

Over de wederkeerende Voornaamwoorden.

De wederkeerende voornaamwoorden behooren eigenlijk tot den derden persoon, en zijn : *zich*,

zijn, haar, hun. Men noemt ze *wederkeerende* voornaamwoorden, omdat zij tot dezelfde personen of zaken wederkeeren, bijv. *hij slaat zich*, hier is *hij* de handelende, en *zich* dezelfde, doch lijdende persoon; dus keert de werking of handeling terug tot denzelfden persoon, van wien zij is uitgegaan.

De verbuiging dezer voornaamwoorden geschiedt op de volgende wijze :

Enkelvoudig.

Mannelijk.

Vrouwelijk.

Onzijdig.

1.			
2.	Zijns of van zich,	Harer of van haar,	Zoo als in het man-
3.	Zich of aan zich,	Zich of aan zich,	nelijke geslacht.
4.	Zich,	Zich,	
5.	o!	o!	
6.	Van zich.	Van Zich.	

Meervoudig.

1.			
2.	Hunner of van zich,	Zoo als in het	Zoo als in het man-
3.	Zich of aan zich,	enkelvoudig.	nelijke meervou-
4.	Zich,		dig.
5.	o!		
6.	Van zich.		

DE RTI ENDE LES.

Over de bezittelijke Voornaamwoorden.

De bezittelijke voornaamwoorden zijn die, welke eene bezitting of eenen eigendom aanduiden, als : *mijn, ons, uw, zijn, haar, hun.*

Wanneer deze woorden op eene reeds genoemde naam slaan, en als zelfstandige naamwoorden gebezigd worden, dan voegt men het bepalende

lidwoord vóór dezelve, bijv. *is dat uwe pen?*
neen, het is de zijne. Zijn dat uwe boeken?
ja, het zijn de mijnen.

Voorts dient nog aangemerkt te worden dat *zijn*,
haar, *hun*, zoo wel het geslacht des bezitters als
 dat der bezitting aanduiden; bijv. *zijn stok* en
zijne pen; hieruit, ziet men, dat de persoon, aan
 wien den stok en de pen toebehoort, van het
 mannelijke geslacht is; want indien dezelve vrou-
 welijk ware, dan moest men *haar stok* en *hare*
pen schrijven.

De bezittelijke voornaamwoorden worden op de
 volgende wijze verbogen :

Enkelvoudig.

<i>Mannelijk.</i>	<i>Vrouwelijk.</i>	<i>Onzijdig.</i>
1. Mijn ,	Mijne ,	Mijn ,
2. Mijns of van mijnen ,	Mijnén of van mijne ,	Mijns of van mijn ,
3. Mijnen of aan mijnen ,	Mijner of aan mijne ,	Mijnen of aan mijn ,
4. Mijnen ,	Mijne ,	Mijn ,
5. o !	o !	o !
6. Van mijnen.	Van mijne.	Van mijn.

Meervoudig.

1. Mijne ,	Zoo als in het en- kelvoudig .	Zoo als in het man- nelijke meervou- dig.
2. Mijner of van mijne ,		
3. Mijnen of aan mijne ,		
4. Mijne ,		
5. o !		
6. Van mijne.		

De overige voornaamwoorden worden op dezelfde wijze verbogen; doch *ons* in den eersten naamval van het mannelijke geslacht, heeft *onze*, bijv. *onze broeder*, enzv. — *Hun* neemt in het meervoudig ne aan, bijv. *hunne huizen*, enzv.

VEERTIENDE LES.

Over de vragende Voornaamwoorden.

De vragende voornaamwoorden duiden eene vraag aan, en zijn: *wie*, *welke*, *wat* en *hoedanige*.

Men gebruikt *wie*, wanneer men, in het algemeen, naar personen vraagt, bijv. *wie heeft dat gedaan?* — Met *welke* vraagt men meer bepaaldelijk naar personen of zaken: *wie heeft u dat gegeven? mijn vriend. Welke vriend?* — Men zegt *wat*, wanneer de voorwerpen nog niet aanwijzen of het personen of zaken zijn, bijv. *wat zegt gij? wat zoekt hij?*

Wanneer men den aard, of de hoedanigheid van eenen persoon of eene zaak bedoeld, dan gebruikt men het vragende voornaamwoord *hoedanig*, bijv. *hoedanige man? hoedanige vrouw?*

Wanneer de vragende voornaamwoorden *welke* en *hoedanige*, van het onbepalende lidwoord *een* gevolgd zijn, dan laat men de *e* weg, bijv. *welk een man is daar? hoedanig eenen hoed wilt gij?*

Het voornaamwoord *wie*, kan nooit geen zelfstandig naamwoord bij zich hebben.

De vragende voornaamwoorden worden verbogen als volgt:

Enkelvoudig.

Mannelijk.

- 1. Wie ,
- 2. Wiens of van wien ,
- 3. Wien of aan wien ,
- 4. Wien ,
- 5. o !
- 6. Van wien .

Vrouwelijk.

- Wie ,
- Wier of van wie ,
- Wie of aan wie ,
- Wie ,
- o !
- Van wie .

Onzijdig.

- Wat ,
- Wiens of van wat ,
- Wat of aan wat ,
- Wat ,
- o !
- Van wat .

Meervoudig.

- 1. Wie ,
- 2. Wier of van wie ,
- 3. Wie of aan wie ,
- 4. Wie ,
- 5. o !
- 6. Van wie .

Zoo als in het enkelvoudig. Heeft geen meervoudig.

Mannelijk.

- 1. Welke ,
- 2. Welks of van welken ,
- 3. Welken of aan welken ,
- 4. Welken ,
- 5. o !
- 6. Van welken .

Enkelvoudig.

Vrouwelijk.

- Welke ,
- Welker of van welke ,
- Welker of aan welke ,
- Welke ,
- o !
- Van welke .

Onzijdig.

- Welk ,
- Welks of van welk ,
- Welken of aan welk ,
- Welk ,
- o !
- Van welk .

Meervoudig.

- 1. Welke ,
- 2. Welker of van welke ,
- 2. Welken of aan welke ,
- 4. Welke ,
- 5. o !
- 6. Van welke .

Zoo als in het enkelvoudig. Zoo als in het mannelijke meervoudig.

Het voornaamwoord *wat* blijft onverbogen. De verbuiging van *hoedanig* geschiedt op de volgende wijze :

Enkelvoudig.

Mannelijk.

1. Hoedanige,
2. Van hoedanigen,
3. Aan hoedanigen,
4. Hoedanigen,
5. o!
6. Van hoedanigen.

Vrouwelijk.

1. Hoedanige,
2. Van hoedanige,
3. Aan hoedanige,
4. Hoedanige,
5. o!
6. Van hoedanige.

Onzijdig.

1. Hoedanig,
2. Van hoedanig,
3. Aan hoedanig,
4. Hoedanig,
5. o!
6. Van hoedanig.

Meervoudig.

1. Hoedanige,
2. Van hoedanige,
3. Aan hoedanige,
4. Aan hoedanige,
5. o!
6. Van hoedanige.

Zoo als in het mannelijke meervoudig.

Zoo als in het mannelijke meervoudig.

In de voornaamwoorden *hoedanig een*, *welk een*, *wat voor een*, wordt het woord *een*, zonder meervoudig, alléén verbogen; de andere woorden blijven onveranderd.

VIJFTIENDE LES.

Over de aanwijzende Voornaamwoorden.

De aanwijzende voornaamwoorden wijzen de personen of zaken aan, waarvan men spreekt.

Zij zijn : *deze*, *die*, *gene*, *degene*, *diegene*, *dezelve*, *dezelfde*, *zulke*, *zekere*, *desgelijke*, *dergelijke*, *dusdanige*, *zoodanige*. De verbuiging geschiedt op de volgende wijze :

Enkelvoudig.

Mannelijk.

1. Deze ,
2. Dezes of van dezen,
3. Dezen of aan dezen,
4. Dezen ,
5. o !
6. Van dezen.

Vrouwelijk.

- Deze ,
- Dezer of van deze ,
- Dezer of aan deze ,
- Deze ,
- o !
- Van deze.

Onzijdig.

- Dit ,
- Dezes of van dit ,
- Dezen of aan dit ,
- Dit ,
- o !
- Van dit.

Meervoudig.

1. Deze ,
2. Dezer of van deze ,
3. Dezen of aan deze ,
4. Deze ,
5. o !
6. Van deze.

- Deze ,
- Dezer of van deze ,
- Dezer of aan deze ,
- Deze ,
- o !
- Van deze.

Zoo als in het man-
nelijke meervou-
dig.

Die , dat , wordt verbogen als het vragende voor-
naamwoord *wie , wat ?*

Enkelvoudig.

Mannelijk.

1. Gene ,
2. Genes of van genen,
3. Genen of aan genen,
4. Genen ,
5. o !
6. Van genen,

Vrouwelijk.

- Gene ,
- Gener of van gene,
- Gener of aan gene,
- Gene ,
- o !
- Van gene.

Onzijdig.

- Gene ,
- Genes of van gene ,
- Genen of aan gene ,
- Gene ,
- o !
- Van gene.

Meervoudig.

1. Gene ,
2. Gener of van gene ,
3. Genen of aan gene ,
4. Gene ,
5. o !
6. Van gene.

- Gene ,
- Gener of van gene ,
- Gener of aan gene ,
- Gene ,
- o !
- Van gene.

Zoo als in het man-
nelijke meervou-
dig.

De voornaamwoorden *degene* en *diegene*, volgen de verbuiging van *gene*, met uitzondering van den tweeden naamval van het mannelijke en onzijdige geslacht, die niet is *desgenes*, *diensgenes*, maar *desgenen*, *diensgenen*. Hieruit ziet men dat de voorgevoegde *de* en *die* óók verbogen worden, en toch aan het woord *gene* gehecht blijven, want *degene* en *diegene* zijn zamengestelde woorden. Even zoo is het gelegen met de voornaamwoorden *dezelve* en *dezelfde*, waarvan wij de voorbeelden laten volgen.

Enkelvoudig.

Mannelijk.

1. *Dezelve*, — *dezelfde*,
2. *Deszelfs*, *deszelven*, — *deszelfden*,
3. *Aan denzelven*, — *aan denzelfden*,
4. *Denzelven*, — *denzelfden*,
5. o!
6. *Van denzelven*, — *van denzelfden*.

Vrouwelijk.

1. *Dezelve*, — *dezelfde*,
2. *Derzelver*, — *derzelfder*,
3. *Aan dezelve*, *derzelver*, — *aan dezelfde*, *derzelfder*,
4. *Dezelve*, — *dezelfde*,
5. o!
6. *Van dezelve*, — *van dezelfde*.

Onzijdig.

1. *Hetzelve*, — *hetzelfde*,
2. *Deszelfs*, *deszelven*, — *deszelfden*,
3. *Aan hetzelve*, — *aan hetzelfde*,
4. *Hetzelve*, — *hetzelfde*,
5. o!
6. *Van hetzelve*, — *van hetzelfde*.

<i>Mannelijk.</i>	Meervoudig.	<i>Onzijdig.</i>
<i>Mannelijk.</i>	<i>Vrouwelijk.</i>	
1. Dezelve, — dezelfde,	Dezelve, — dezelfde,	Zoo als in het mannelijke meervoudig.
2. Derzelver, — derzelfder,	Derzelver, — derzelfder,	
3. Aan denzelfven, — aan denzelfden,	Aan dezelve, derzelver, — aan dezelfde, derzelfder,	
4. Dezelve, — dezelfde,	Dezelve, — dezelfde,	
5. o!	o!	
6. Van dezelve, — van dezelfde.	Van dezelve, — van dezelfde.	

Aanmerkingen. Deze, dit, beteekenen dat iets nabij of tegenwoordig is, en gene, die, dat; toonen meer afgelegene of verwijderde zaken aan, bijv. : DEZE jongen en DIT kind gaan naar de school; aan DEZE en GENE zijde der rivier; DIE gelukkige dagen zijn voorbij; DIT boek behoort mij, en DAT andere is het uwe.

Dezelve en dezelfde zijn betrekkelijke voornaamwoorden, wanneer zij zien op iets waarvan gesproken is, bijv. : dat kleet behaagde mij, daarom kocht ik hetzelfde. — Dezelfde bepaalt het voorwerp nader, bijv. : wij hebben heden DENZELFDEN man gezien, welken ons gisteren heeft aangesproken; hij is DEZELFDE dien wij enzv.

Dusdanige, zoodanige, dergelijke, desgelijke, worden verbogen als het vragende voornaamwoord hoedanige.

In zulk een, desgelijk een, dergelijk een, wordt het woord een, zonder meervoudig, alléén verbogen.

Het, wordt dikwerf bij verkorting gebruikt voor *hetzelve*, bijv. : *ons kind was ziek, en HET stierf, voor hetzelve stierf.*

ZESTIENDE LES.

Over de betrekkelijke Voornaamwoorden.

De betrekkelijke voornaamwoorden hebben betrekking op personen of zaken van welke reeds gesproken is. Zij zijn : *welke, dewelke, die, wie, wat.*

Welke wordt verbogen als het vragende voornaamwoord *welke*; en *dewelke* als *dezelve*, doch heeft in den tweeden naamval *deswelken* en niet *deswelks*. — *Die* en *wie*, mannelijk en vrouwelijk, worden verbogen als het vragende voornaamwoord *wie*.

Het onzijdige *wat* wordt, als betrekkelijk, niet verbogen.

Aanmerkingen. *Die, wie* en *wat* hebben dikwerf betrekking op iets dat volgt, bijv. : *DIE of WIE zijne les leert, zal beloond worden, dat is : hij, die of wie zijne les leert, zal enzv.; WAT mij gebeurd is, dat zal ik u melden, dat is : ik zal u melden, al hetgeen mij enzv.*

Men verwarre nimmer *wiens* met *welks*; *wiens* is de tweede enkelvoudige naamval van het mannelijke, en *welks* die van het onzijdige geslacht, bijv. : *de man wiens vroomheid enzv.; het land welks vruchtbaarheid enzv.*

Het voornaamwoord *ze* gebruikt men alleen in het enkelvoudig van het vrouwelijke geslacht; maar in het meervoudig gebruikt men hetzelfde voor alle geslachten, bijv. : *ik heb uwe zuster gezien, en ik heb ze gegroet; ik heb uwe broeders, uwe zusters en hunne kinderen gezien, en ik heb ze allen gegroet.*

Er zijn nog woorden, welke men *onbepaalde* of *oneigenlijke voornaamwoorden* noemt, te weten : *men, iets, niets, iemand, niemand, alle, eenige, sommige, ettelijke, geen, geene, zulke, andere, zekere, ieder, een iegelijk, zulk een, enzv.*

Eenigen derzelve worden niet verbogen als : *men, iets, niets*. Sommigen hebben geene andere verbuiging, dan dat zij, als zelfstandig, in den tweeden naamval eene *s* nemen, als : *ieders, iemands, niemands*. Anderen zijn, als bijvoegelijke naamwoorden, voor verbuiging vatbaar, als : *alle, eenige, sommige, ettelijke*, bijv. :

1. Alle,
2. Van alle of aller,
3. Aan alle of allen,
4. Alle,
5. o!
6. Van alle.

In den derden en vierden naamval van het mannelijke geslacht enkelvoudig, zegt men *allen*, bijv. : *hij heeft zich aan ALLEN wellust overgegeven; ik hoor ALLEN raad, doch stoor mij aan niets.*

Het meervoudig *allen, eenigen, sommigen, anderen, ettelijken*, enzv., is zelfstandig.

V. de HOOFDSTUK.

ZEVENTIENDE LES.

Over de Werkwoorden in het algemeen.

Het *werkwoord* is een woord, hetwelk een bedrijf, een lijden en een bestaan te kennen geeft.

Er zijn zes soorten van werkwoorden, te weten :

Hulpwerkwoorden.

Bedrijvende werkwoorden.

Lijdende ———

Wederkeerige ———

Onzijdige ———

Onpersoonlijke ———

Deze soorten van werkwoorden worden nog onderscheiden in *gelijkvloeiende*, *ongelijkvloeiende* en *onregelmatige*.

De hulpwerkwoorden zijn die, welke dienen om de anderen te vervoegen.

Er zijn vier soorten, te weten : *hebben*, *zijn* of *wezen*, *worden* en *zullen*; dit laatste dient om den toekomenden tijd te vormen.

Een *bedrijvend* werkwoord is dat, welks werking of bedrijf tot een ander voorwerp overgaat; bijv. : *hij slaat zijnen hond*; *zij bemint hare zuster*. — *Slaan* en *beminnen* zijn dus bedrijvende werkwoorden : ook kent men dezelve daaraan, wanneer men kan zeggen *IETS slaan*; *IEMAND beminnen*.

Een *lijdend* werkwoord duidt het lijden aan van iets, dat het voorwerp is der behandeling, bijv. : *de hond wordt geslagen; de zuster wordt bemind.* — *Geslagen* en *bemind* worden zijn dus lijdende werkwoorden.

Een *wederkeerig* werkwoord is dat, welks werking terug keert tot denzelfden persoon van wien zij is uitgegaan; bijv. : *ik kleed mij; hij slaat zich.* — *Zich kleeden* en *zich slaan* zijn dus wederkeerige werkwoorden.

Een *onzijdig* werkwoord is dat, welks werking tot geen ander voorwerp overgaat, maar in het onderwerp of den persoon zelven bepaald blijft; bijv. : *ik ga, ik wandel, het kind slaapt.* — *Gaan, wandelen* en *slapen* zijn dus onzijdige werkwoorden.

Een *onpersoonlijk* werkwoord is dat, hetwelk alleen in den derden persoon gebruikt wordt, en de voornaamwoorden *ik, gij, hij*, niet voor zich duldt; bijv. : *het dondert, het regent, het berouwt mij.* — *Donderen, regenen* en *berouwen* zijn dus onpersoonlijke werkwoorden.

De werkwoorden zijn *gelijkvloeiend*, wanneer zij, in de vervoeging, geene verandering van wortelklinker ondergaan (*). Zij hebben *de* of *te* in den onvolmaakt verleden tijd, en *d* of *t* in het verledene deelwoord; bijv. : *leeren, leerde, geleerd; hakken, hakte, gehakt*; enzv.

De werkwoorden zijn *ongelijkvloeiend*, wanneer zij, in de vervoeging, van wortelklinker veranderen.

(*) De wortelklinkers zijn die, welke men in de eerste lettergreep van een niet zamengesteld werkwoord vindt, als in *leeren, trekken*, enzv.

Zij sluiten het voorledene deelwoord met *en*; bijv. : *spreken*, *sprak*, *gesproken*; *blijven*, *bleef*, *gebleven*; enzv.

De werkwoorden zijn *ontegelmatic*, ten eerste, wanneer zij uitgaan op *n* en niet op *en*, als : *gaan*, *staan*, *staan*, *zien*, *doen*; ten tweede, wanneer zij, in de vervoeging, van den gewonen regel afwijken, als : *kunnen*, *willen*, *mogen*, *moeten*, welke geene *gebiedende wijs* hebben, en waarvan de drie eersten in den derden persoon van den tegenwoordigen tijd de *t* missen, als : *hij kan*, *hij wil*, *hij mag*. (*) — Andere uitzonderingen zullen wij door het gebruik leeren kennen.

De hulpwerkwoorden, behooren in zonderheid tot de onregelmatige.

Bij de vervoeging der werkwoorden moet men in acht nemen : de *wijzen*, de *tijden*, en de *personen*.

ACHTTIENDE LES.

Over de wijzen der Werkwoorden.

De *wijzen*, waarop eene zaak kan worden voorgesteld, zijn vier in getal : de *onbepaalde*, *aantoonende*, *gebiedende* en *aanvoegende wijs*.

De *onbepaalde wijs* is die, welke eene handeling, alleenlijk met aanwijzing van tijd, voorstelt; als : *leeren*, *spelen*, *hooren*, enzv.

De *aantoonende wijs* is die, welke de daad of werking regtstreeks aantoonst; als : *ik leer*, *ik heb gespeeld*, *ik zal hooren*.

(*) Zie de vervoeging van deze werkwoorden.

De gebiedende wijs geeft te kennen, dat men iemand iets gebiedt, verzoekt, of tot iets vermaant, bijv. : *leer gij, lees dit boek, zijt gehoorzaam*, enzv. — Deze wijs heeft geene tijden, maar alleen den tweeden persoon van het enkel- en meervoudig getal.

De aanvoegende wijs is die, welke iets twijfelachtig, of eene onzekerheid, een wensch of de begeerte om iets te doen, uitdrukt; als : *hij leve! ik wenschte dat hij hier ware*, enzv.

NEGENTIENDE LES.

Over de tijden en personen.

De tijden der werkwoorden duiden aan, dat eene zaak of in den *tegenwoordigen*, of in den *verledenen* of in den *toekomenden tijd* gebeurd is. Zij zijn vijf in getal, namelijk : *de tegenwoordige, de onvolmaakt verledene, de volmaakt verledene, de meer dan volmaakt verledene*, en *de toekomende tijd*, welke laatste men onderscheidt in *eerste* en *tweede* toekomende tijd, zoo in de *aantoonende* als *aanvoegende wijs*.

De tegenwoordige tijd duidt aan, dat eene zaak geschiedt in het zelfde oogenblik waarin men spreekt, als : *ik leer, gij leest, hij zingt*, enzv. — De tweede en derde enkelvoudige persoon van den tegenwoordigen tijd der aantoonende wijs, eindigt altijd met eene *t*; uitgezonderd *hij is, zal, kan, wil* en *mag*.

De tweede persoon van dien der aanvoegende wijs, volgt den zelfden regel.

De onvolmaakt verledene tijd duidt eene handeling aan, welke nog niet geëindigd is, wanneer eene andere begint, als : *ik LEERDE zeer naarstig;*

toen wij kinderen waren , speelden wij te zamen , enzv. — De tweede persoon van dezen tijd eindigt altijd met eene *t* , bijv. : *gij naamt , gij hooptet , gij leerdet* .

De volmaakt verledene tijd stelt eene zaak voor , welke geheel geëindigd is op den tijd waarin men spreekt , als : *wij hebben gisteren onze lessen geleerd* , enzv.

De meer dan volmaakt verledene tijd duidt eene handeling aan , welke geheel voorbij is , wanneer eene andere begint , als : *ik had mijne les reeds geleerd , toen zij in de school kwamen* , enzv.

De eerste toekomende tijd van de aantoonende wijs , toont aan dat iets toekomend is , als : *ik zal leeren ; hij zal sterven* , enz. — De tweede geeft te kennen dat iets toekomend is , maar gebeurd zal zijn op den tijd waarvan men spreekt , bijv. : *ik zal geleerd hebben ; zij zullen gestorven zijn* , enzv.

De eerste toekomende tijd van de aanvoegende wijs , geeft te kennen dat iets voorwaardelijk toekomend is , als : *ik zoude leeren ; wij zouden wandelen* , enzv. — De tweede beteekent dat iets voorwaardelijk toekomend geweest is , als : *ik zoude geleerd hebben ; wij zouden gewandeld hebben* , enzv. Tot aanmerking dient , dat de tegenwoordige en onvolmaakt verledene tijd , zoo van de aantoonende als aanvoegende wijs , door de verbuiging van het werkwoord zelf , en de *volmaakt , meer dan volmaakt verledene* en de *toekomende tijd* , door de hulpwerkwoorden *hebben , zijn* en *zullen* gevormd worden.

Er zijn in de werkwoorden drie personen : zij worden onderscheiden in *eerste , tweede* en *derde* persoon , en zijn *enkel- of meervoudig* . (Zie de persoonlijke voornaamwoorden bladzijde 23).

TWINTIGSTE LES.

*Eenige voorafgaande aanmerkingen op de
deelwoorden.*

Bij de vervoeging der werkwoorden, moet men vooral letten op den uitgang der deelwoorden, welke men onderscheidt in *tegenwoordige* en *verledene*. (Zie HOOFDSTUK VI, over de deelwoorden).

Het tegenwoordige deelwoord eindigt altijd in *de*, dat is te zeggen: men voegt *de* aan de onbepaalde wijs van alle gelijkvloeiende werkwoorden, als: *leeren, leerende; spreken, sprekende*, enzv.

Het verledene deelwoord eindigt met eene *d*, wanneer de gelijkvloeiende werkwoorden uitgaan in *ben, den, gen, jen, len, men, nen, ren* en *wen*, als: *krabben, gekruld; leeren, geleerd; halen, gehaald; schreeuwen, geschreeuwd*, enzv.

Het verledene deelwoord eindigt met eene *t*, wanneer de laatste lettergreep der gelijkvloeiende werkwoorden begint met de letters *f, k, p, s* en *t*, als: *blaffen, geblaft; werken, gewerkt; krassen, gekrast; (uitgezonderd vonnissen, gevonnisd)*.

De *v* der werkwoorden in *ven*, als: in *leven, beven*, enzv., wordt in het verledene deelwoord met *f* verwisseld, bijv.: *geleefd, gebeefd*. — Eenige verledene deelwoorden eindigen in *en*, als: *bannen, gebannen; lagchen, gelagchen*, enzv.

Uit deze voorbeelden ziet men ook, dat de verledene deelwoorden der niet zamengestelde werkwoorden (*), altijd zijn voorafgegaan van het voorvoegsel *ge*.

(*) Zie de les der zamengestelde werkwoorden.

VOORBEELDEN VAN VERVOEGING.

Het hulpwerkwoord *hebben*.

ONBEPAALED WIJS.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *hebben*.Tegenw. tijd : *hebbende*.Verled. tijd : *gehad hebben*.Verled. tijd : *gehad hebbende*.Toekom. tijd : *te zullen hebben*.Toekom. tijd : *zullende hebben*.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

*Tegenwoordige tijd.**Enkelvoudig.**Enkelvoudig.*Ik heb ,
Gij hebt ,
Hij , zij , men heeft.Dat ik hebbe ,
— gij hebbet ,
— hij , zij , men hebbe.*Meervoudig.**Meervoudig.*Wij hebben ,
Gij hebt ,
Zij hebben.Dat wij hebben ,
— gij hebbet ,
— zij hebben.*Onvolmaakt verledene tijd.*Ik had ,
Gij hadt ,
Hij , zij , men had.Dat ik hadde ,
— gij haddet ,
— hij , zij , men hadde.Wij hadden ,
Gij hadt ,
Zij hadden.Dat wij hadden ,
— gij haddet ,
— zij hadden.

Volmaakt verledene tijd.

Ik heb	} gehad.	Dat ik hebbe	} gehad.
Gij hebt		— Gij hebbet	
Hij, zij, men heeft		— hij, zij, men hebbe	
Wij hebben	} gehad.	Dat wij hebben	} gehad.
Gij hebt		— gij hebbet	
Zij hebben		— zij hebben	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik had	} gehad.	Dat ik hadde	} gehad.
Gij hadt		— gij haddet	
Hij, zij, men hadt		— hij, zij, men hadde	
Wij hadden	} gehad.	Dat wij hadden	} gehad.
Gij hadt		— gij hadt	
Zij hadden		— zij hadden	

Eerste toekomstige tijd.

Ik zal	} hebben.	Dat ik zoude	} hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	
Wij zullen	} hebben.	Dat wij zouden	} hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Tweede toekomstige tijd.

Ik zal	} gehad hebben.	Dat ik zoude	} gehad hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	
Wij zullen	} gehad hebben.	Dat wij zouden	} gehad hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Gebiedende wijs.

Enkelv. heb gij. Meerv. hebt gij.

 Het hulpwerkwoord *zullen*.

ONBEPAAALDE WIJS.

DEELWOORD.

*Te zullen,**Zullende.*

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Ik zal,
 Gij zult,
 Hij, zij, men zal.

Ik zoude,
 Gij zoudet,
 Hij, zij, men zoude.

Wij zullen,
 Gij zult,
 Zij zullen.

Wij zouden,
 Gij zoudet,
 Zij zouden.

 Het hulpwerkwoord *zijn*.

ONBEPAAALDE WIJS.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *zijn* of *wezen*.Tegenw. tijd : *zijnde* of *wezende*.Verled. tijd : *geweest zijn*.Verled. tijd : *geweest zijnde*.Toekom. tijd : *te zullen zijn* of *wezen*.Toekom. tijd : *zullende zijn* of *wezen*.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Ik ben,
 Gij zijt,
 Hij, zij, men is.

Dat ik zij,
 — gij zijt,
 — Hij, zij, men zij.

Wij zijn,
 Gij zijt,
 Zij zijn.

Dat wij zijn.
 — gij zijt,
 — zij zijn.

Onvolm. verled. tijd.

Ik was ,		Dat ik ware ,	
Gij waart ,		— gij waret ,	
Hij , zij , men was.		— hij , zij , men ware.	
Wij waren ,		Dat wij waren ,	
Gij waart ,		— gij waret ,	
Zij waren.		— zij waren.	

Volm. verled. tijd.

Ik ben	} geweest.	Dat ik zij	} geweest.
Gij zijt		— gij zijt	
Hij , zij , men is		— hij , zij , men zij	
Wij zijn	} geweest.	Dat wij zijn	} geweest.
Gij zijt		— gij zijt	
Zij zijn		— zij zijn	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik was	} geweest.	Dat ik ware	} geweest.
Gij waart		— gij waret	
Hij , zij , men was		— hij , zij , men ware	
Wij waren	} geweest.	Dat wij waren	} geweest.
Gij waart		— gij waret	
Zij waren		— zij waren	

Eerste toekomstige tijd.

Ik zal	} zijn.	Dat ik zoude	} zijn.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij , zij , men zal		— hij , zij , men zoude	
Wij zullen	} zijn.	Dat wij zouden	} zijn.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	} geweest zijn.	Dat ik zoude	} geweest zijn.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	
Wij zullen	} geweest zijn.	Dat wij zouden	} geweest zijn.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Gebiedende wijs.

Enkelv. *wees* gij. Meerv. *weest* gij.

Het hulpwerkwoord *worden*.**ONBEPAALED E WIJS.****DEELWOORDEN.**

Tegenw. tijd : <i>worden</i> .	Tegenw. tijd : <i>wordende</i> .
Verled. tijd : <i>geworden</i> <i>zijn</i> .	Verled. tijd : <i>geworden</i> <i>zijnde</i> .
Toekom. tijd : <i>te zullen</i> <i>worden</i> .	Toekom. tijd : <i>zullende</i> <i>worden</i> .

AANTOONENDE WIJS.**AANVOEGENDE WIJS.***Tegenwoordige tijd.*

Ik word,	Dat ik worde,
Gij wordt,	— gij wordet,
Hij, zij, men wordt.	— hij, zij, men worde.
Wij worden,	Dat wij worden,
Gij wordt,	— gij wordet,
Zij worden.	— zij worden.

Onvolm. verled. tijd.

Ik werd ,		Dat ik wierde ,	
Gij werdt ,		— gij wierdet ,	
Hij , zij , men werd .		— hij , zij , men wierde .	
Wij werden ,		Dat wij wierden ,	
Gij werdt ,		— gij wierdet ,	
Zij werden .		— zij wierden .	

Volmaakte verled. tijd.

Ik ben	} gewor- den.	Dat ik zij	} gewor- den.
Gij zijt		— gij zijt	
Hij , zij , men is		— hij , zij , men zijt	
Wij zijn	} gewor- den.	Dat wij zijn	} gewor- den.
Gij zijt		— gij zijt	
Zij zijn		— zij zijn	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik was	} gewor- den.	Dat ik ware	} gewor- den.
Gij waart		— gij waart	
Hij , zij , men was		— hij , zij , men ware	
Wij waren	} gewor- den.	Dat wij waart	} gewor- den.
Gij waart		— gij waart	
Zij waren		— zij waren	

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	} worden.	Dat ik zoude	} worden.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij , zij , men zal		— hij , zij , men zoude	
Wij zullen	} worden.	Dat wij zoudet	} worden.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	} geworden zijn.	Dat ik zonde	} geworden zijn.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	
Wij zullen	} geworden zijn.	Dat wij zouden	} geworden zijn.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Gebledende wijs.

Enkelv. word gij. Meerv. wordt gij

Vervoeging van het bedrijvend gelijkvloeiende
werkwoord *leeren*.

ONBEPAALED E WIJS.**DEELWOORDEN.**

Tegenw. tijd : <i>leeren</i> .	Tegenw. tijd : <i>leerende</i> .
Verled. tijd : <i>geleerd hebben</i> .	Verled. tijd : <i>geleerd hebbende</i> .
Toekom. tijd : <i>te zullen leeren</i> .	Toekom. tijd : <i>zullende leeren</i> .

AANTOONENDE WIJS.**AANVOEGENDE WIJS.***Tegenwoordige tijd.*

Ik leer ,	Dat ik leere ,
Gij leert ,	— gij leeret ,
Hij , zij , men leert.	— hij , zij , men leere .
Wij leeren ,	Wij leeren ,
Gij leert ,	— gij leeret ,
Zij leeren.	— zij leeren.

Onvolm. verled. tijd.

Ik leerde, (*)	Dat ik leerde ;
Gij leerdet ,	— gij leerdet ,
Hij , zij , men leerde.	— hij , zij , men leerde.
Wij leerden ,	Dat wij leerden ,
Gij leerdet ,	— gij leerdet ,
Zij leerden.	— zij leerden.

Volm. verled. tijd.

Ik heb	} geleerd.	Dat ik hebbe	} geleerd.
Gij hebt		— gij hebbet	
Hij , zij , men heeft		— hij , zij , men hebbe	
Wij hebben	} geleerd.	Dat wij hebben	} geleerd.
Gij hebt		— gij hebbet	
Zij hebben		— zij hebben	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik had	} geleerd.	Dat ik hadde	} geleerd.
Gij hadt		— gij haddet	
Hij , zij , men had		— hij , zij , men hadde	

(*) Op bladz. 39 hebben wij gezien , dat de gelijkvloeiende werkwoorden , in den onvolmaakt verledenen tijd *de* of *te* aannemen. Thans zullen wij het volgende tot algemeenen regel opgeven.

De onvolmaakt verledene tijd neemt *de* , wanneer de laatste lettergreep der gelijkvloeiende werkwoorden , begint met de letters *b* , *d* , *g* , *j* , *l* , *m* , *n* , *r* , *v* , *w* en *z* , als : *krabben* , *krabde* ; *zaaijen* , *zaaide* ; *leven* , *leefde* ; *blozen* , *bloosde* ; (de *z* wordt met *s* verwisseld).

Men voegt *te* aan den onvolmaakt verledenen tijd , wanneer de laatste lettergreep der gelijkvloeiende werkwoorden begint met de letters *f* , *k* , *p* , *s* , *t* en *ch* , als : *blaffen* , *blafte* ; *krassen* , *kraste* ; (uitgezonderd *vonnissen* , *vonnisde*) ; *lagchen* , *lachte* ; enzv.

Wij hadden	} geleerd.	Dat wij hadden	} geleerd.
Gij hadt		— gij haddet	
Zij hadden		— zij hadden	

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	} leeren.	Dat ik zoude	} leeren.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	

Wij zullen	} leeren.	Dat wij zouden	} leeren.
Gij zult		— Gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	} geleerd hebben.	Dat ik zoude	} geleerd hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	

Wij zullen	} geleerd hebben.	Dat wij zouden	} geleerd hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Gebiedende wijs.

Enkely. *leer* gij. Meery. *leert* gij.

Vervoeging van het lijdend gelijkvloeiende
werkwoord *bemind worden*.

Alle lijdende werkwoorden worden gevormd door
een verleden deelwoord, en door de hulpwerk-
woorden *zijn* en *worden*.

ONBEPAALENDE WIJS.

Tegenw. tijd : *bemind*
*worden.*Verled. tijd : *bemind ge-*
*worden zijn.*Toekom. tijd : *bemind te*
zullen worden.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *bemind*
*wordende.*Verled. tijd : *bemind ge-*
*worden zijnde.*Toekom. tijd : *bemind*
zullende worden.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

*Tegenwoordige tijd.*Ik word
Gij wordt
Hij, zij, men wordt } *bemind.*Dat ik worde
— gij wordet
— hij, zij, men
worde } *bemind.*Wij worden
Gij wordt
Zij worden } *bemind.*Dat wij worden
— gij wordet
— zij worden } *bemind.**Onvolm. verled. tijd.*Ik werdt
Gij werdt
Hij, zij, men werdt } *bemind.*Dat ik wierde
— gij wierdet
— hij, zij, men
wierde } *bemind.*Wij werden
Gij werdt
Zij werden } *bemind.*Dat wij wierden
— gij wierdet
— zij wierden } *bemind.**Volm. verled. tijd.*Ik ben
Gij zijt
Hij, zij, men } *bemind*
gewor-
den of
geweest.
isDat ik zij
— gij zijt
— hij, zij, men } *bemind*
gewor-
den of
geweest.
zij

Wij zijn	} bemind gewor- den of geweest.	Dat wij zijn	} bemind gewor- den of geweest.
Gij zijt		— gij zijt	
Zij zijn		— zij zijn	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik was	} bemind gewor- den of geweest.	Dat ik ware	} bemind gewor- den of geweest.
Gij waart		— gij waret	
Hij, zij, men was		— hij, zij, men ware	

Wij waren	} bemind gewor- den of geweest.	Dat wij waren	} bemind gewor- den of geweest.
Gij waart		— gij waart	
Zij waren		— zij waren	

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	} bemind worden.	Dat ik zoude	} bemind worden.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	

Wij zullen	} bemind worden.	Dat wij zouden	} bemind worden.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	} bemind ge- worden of geweest zijn.	Dat ik zoude	} bemind ge- worden of geweest zijn.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	

Wij zullen	} bemind ge- worden of geweest zijn.	Dat wij zouden	} bemind ge- worden of geweest zijn.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Gebiedende wijs.

Enkelv. : word **GIS** be- **Meerv. : wordt GIS** be-
mind. **mind.**

Vervoeging van het wederkeerige werkwoord
zich kleeden.

ONBEPAALEDÉ WIJS.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *zich kleeden.*

Verled. tijd : *zich gekleed hebben.*

Toekom. tijd : *zich te zullen kleeden.*

Tegenw. tijd : *zich kleedende.*

Verled. tijd : *zich gekleed hebbende.*

Toekom. tijd : *zich zullende kleeden.*

AANTOONENDÉ WIJS.

AANVOEGENDÉ WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Ik kleed mij,
Gij kleedt u,
Hij, zij, men kleedt
zich.

Dat ik mij kleede,
— gij u kleedet,
— hij, zij, men zich
kleede.

Wij kleeden ons,
Gij kleedt u,
Zij kleeden zich.

Dat wij ons kleeden,
— gij u kleedet,
— zij zich kleeden.

Onvolm. verled. tijd.

Ik kleedde mij,
Gij kleeddet u,
Hij, zij, men kleedde
zich.

Dat ik mij kleedde,
— gij u kleeddet,
— hij, zij, men zich
kleedde.

Wij kleedden ons,
Gij kleeddet u,
Zij kleedden zich.

Dat wij ons kleedden,
— gij u kleeddet,
— zij zich kleedden.

Volm. verled. tijd.

Ik heb mij	} gekleed.	Dat ik mij hebbe	} gekleed.
Gij hebt u		— gij u hebbet	
Hij, zij, men heeft zich		— hij, zij, men zich hebbe	
Wij hebben ons	} gekleed.	Dat wij ons hebben	} gekleed.
Gij trebt u		— gij u hebbet	
Zij hebben zich		— zij zich hebben	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik had mij	} gekleed.	Dat ik mij hadde	} gekleed.
Gij hadt u		— gij u haddet	
Hij, zij, men had zich		— hij, zij, men zich hadde	
Wij hadden ons	} gekleed.	Dat wij ons hadden	} gekleed.
Gij hadt u		— gij u haddet	
Zij hadden zich		— zij zich hadden	

Eerste toekom. tijd.

Ik zal mij	} kleeden.	Dat ik mij zoude	} kleeden.
Gij zult u		— gij u zoudet	
Hij, zij, men zal zich		— hij, zij, men zich zoude	
Wij zullen ons	} kleeden.	Dat wij ons zouden	} kleeden.
Gij zult u		— gij u zoudet	
Zij zullen zich		— zij zich zoudet	

Tweede toekom. tijd.

Ik zal mij	} gekleed hebben.	Dat ik mij zoude	} gekleed hebben.
Gij zult u		— gij u zoudet	
Hij, zij, men zal zich		— hij, zij, men zich zoude	

Wij zullen ons	} gekleed hebben.	Dat wij ons zonden	} gekleed hebben.
Gij zult u		— gij u zoudet	
Zij zullen zich		— zij zich zouden	

Gebiedende wijs.

Enkeltv. *kleed* GIJ u.

Meerv. *kleedt* GIJ u.

Vervoeging van het onpersoonlijke werkwoord
regenen.

ONBEPAAALDE WIJS.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *regenen.*

Tegenw. tijd : *regenen-*
de.

Verled. tijd : *geregend*
hebben.

Verled. tijd : *geregend*
hebbende.

Toekom. tijd : *te zullen*
regenen.

Toekom. tijd : *zullende*
regenen.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Het regent.

Dat het regene.

Onvolm. verled. tijd.

Het regende.

Dat het regende.

Volm. verled. tijd.

Het heeft geregend.

Dat het hebbe geregend.

Meer dan volm. verled. tijd.

Het had geregend.

Dat het hadde geregend.

Eerste toekom. tijd.

Het zal regenen.

Dat het zoude regenen.

Tweede toekom. tijd.

Het zal geregend heb-
ben.

Dat het zoude geregend
hebben.

Er zijn eenige onpersoonlijke werkwoorden die, in alle tijden en personen, met de persoonlijke voornaamwoorden *mij, u, hem, haar, ons, u,* en *hun* vervoegd worden. Het volgende werkwoord dient tot voorbeeld:

ONBEPAALENDE WIJS.

Tegenw. tijd : *berouwen.*Verled. tijd : *berouwd hebben.*Toekom. tijd : *te zullen berouwen.*

AANTOONENDE WIJS.

DEELWOORD.

Tegenw. tijd : *berouwend.*Verled. tijd : *berouwd hebbende.*Toekom. tijd : *zullende berouwen.*

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Het berouwt mij.

Het berouwt u.

Het berouwt hem, haar.

Het berouwt ons.

Het berouwt u.

Het berouwt hun.

Dat het mij berouwe.

— u berouwe.

— hem, haar, berouwe.

— ons berouwe.

— u berouwe.

— hun berouwe.

Onvolm. verled. tijd.

Het berouwde mij, enzv.

Dat het mij berouwde, enzv.

Volm. verled. tijd.

Het heeft mij berouwd.

Dat het mij berouwd hebbe.

Meer dan volm. verled. tijd.

Het had mij berouwd.

Dat het mij berouwd hadde.

Eerste toekom. tijd.

Het zal mij berouwen. Dat het mij zoude berouwen.

Tweede toekom. tijd.

Het zal mij berouwd hebben. Dat het mij zoude berouwd hebben.

Behalve de hulpwerkwoorden, op de bladzijde 38 aangetoond, zijn er nog anderen, welke men *oneigenlijke hulpwerkwoorden* noemt, als : *kunnen*, *moeten*, *mogen*, enzv. — De vervoeging derzelve geschiedt op de volgende wijze :

ONBEPAAALDE WIJS.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *kunnen*.Tegenw. tijd : *kunnende*.Verled. tijd : *gekonnen*
(*) *hebben*.Verled. tijd : *gekonnen*
hebbende.Toekom. tijd : *te zullen*
kunnen.Toekom. tijd : *zullende*
kunnen.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Ik kan.

Dat ik kunne.

Gij kunt.

— *gij kunt*.

Hij, zij, men kan.

— *hij, zij, men kunne*.

Wij kunnen.

Dat wij kunnen.

Gij kunt.

— *gij kunt*.

Zij kunnen.

— *zij kunnen*.

(*) Het verledene deelwoord *gekonnen* is zelden in gebruik. Het heeft gewoonlijk een ander werkwoord, in de onbepaalde wijs bij zich, en dan gebruikt men de onbepaalde wijs *kunnen*; bij voorbeeld : *ik heb dat kunnen doen*, en niet *gekonnen doen*. Doch staat het alleen, dan volgt het den gewonen regel.

Onvolm. verled. tijd.

Ik konde.		Dat ik konde.	
Gij kondet.		— gij kondet.	
Hij, zij, men konde.		— hij, zij, men konde.	
Wij konden.		Dat wij konden.	
Gij kondet.		— gij kondet.	
Zij konden.		— zij konden.	

Volm. verled. tijd.

Ik heb	} gekon- nen.	Dat ik hebbe	} gekon- nen.
Gij hebt		— gij hebbet	
Hij, zij, men heeft		— hij hebbe	
Wij hebben	} gekon- nen.	Dat wij hebben	} gekon- nen.
Gij hebt		— gij hebbet	
Zij hebben		— zij hebben	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik had	} gekon- nen.	Dat ik hadde	} gekon- nen.
Gij hadt		— gij haddet	
Hij, zij, men hadt		— hij, zij, men hadde	
Wij hadden	} gekon- nen.	Dat wij hadden	} gekon- nen.
Gij hadt		— gij haddet	
Zij hadden		— zij hadden	

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	} kunnen.	Dat ik zoude	} kunnen.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	
Wij zullen	} kunnen.	Dat wij zouden	} kunnen.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zoude	

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	} gekon- nen hebben.	Dat ik zoude	} gekon- nen hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	
Wij zullen	} gekon- nen hebben.	Dat wij zouden	} gekon- nen hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

*De gebiedende wijs ontbreekt.**Moeten.*

ONBEPAALENDE WIJS.

Tegenw. tijd : *moeten.*
 Verled. tijd : *gemoeten*
 (*) *hebben.*
 Toekom. tijd : *te zullen*
moeten.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *moetende.*
 Verled. tijd : *gemoeten*
hebbende.
 Toekom. tijd : *zullende*
moeten.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Ik moet ,
 Gij moet ,
 Hij, zij, men moet

Dat ik moete ,
 — gij moetet ,
 — hij, zij, men moete.

Wij moeten ,
 Gij moet ,
 Zij moeten.

Dat wij moeten ,
 — gij moetet ,
 — zij moeten.

(*) Zie het verledene deelwoord van *kunnen*, bladz. 59.

Onvolm. verled. tijd.

Ik moest.	Dat ik moeste.
Gij moest.	— gij moestet.
Hij, zij, men moest.	— hij, zij, men moeste.
Wij moesten.	Dat wij moesten.
Gij moest.	— gij moestet.
Zij moesten.	— zij moesten.

Volm. verled. tijd.

Ik heb	} gemoe- ten.	Dat ik hebbe	} gemoe- ten.
Gij hebt		— gij hebbet	
Hij, zij, men heeft		— hij, zij, men hebbe	
Wij hebben	} gemoe- ten.	Dat wij hebben	} gemoe- ten.
Gij hebt		— gij hebbet	
Zij hebben		— zij hebben	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik had	} gemoe- ten.	Dat ik hadde	} gemoe- ten.
Gij hadt		— gij haddet	
Hij, zij, men had		— hij, zij, men hadde	
Wij hadden	} gemoe- ten.	Dat wij hadden	} gemoe- ten.
Gij hadt		— gij hadt	
Zij hadden		— zij hadden	

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	} moeten.	Dat ik zoude	} moeten.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	

Wij zullen	} moeten.	Dat wij zouden	} moeten.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	} moeten hebben.	Dat ik zoude	} moeten hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	
Wij zullen	} moeten hebben.	Dat wij zouden	} moeten hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

*De gebiedende wijs ontbreekt.**Mogen.***ONBEPAALENDE WIJS.**

Tegenw. tijd : *mogen.*
 Verled. tijd : *gemogt (*) hebben.*
 Toekom. tijd : *te zullen mogen.*

AANTOONENDE WIJS.

Ik mag.
 Gij moogt.
 Hij, zij, men mag.
 Wij mogen.
 Gij moogt.
 Zij mogen.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *mogende.*
 Verled. tijd : *gemogt hebbende.*
 Toekom. tijd : *zullende mogen.*

AANVOEGENDE WIJS.

Dat ik moge.
 — gij moget.
 — hij, zij, men moge.
 Dat wij mogen.
 — gij moget.
 — zij mogen.

(*) Zie het verledene deelwoord van *kunnen*, bladzijde 59.

Onvolm. verled. tijd.

Ik mogt.	Dat ik mogte.
Gij mogt.	— gij mogtet.
Hij, zij, men mogt.	— hij, zij, men mogte.
Wij mogten.	Dat wij mogten.
Gij mogt.	— gij mogtet.
Zij mogten.	— zij mogten.

Volm. verled. tijd.

Ik heb	} gemogt.	Dat ik hebbe	} gemogt.
Gij hebt		— gij hebbet	
Hij, zij, men heeft		— hij, zij, men hebbe	
Wij hebben	} gemogt.	Dat wij hebben	} gemogt.
Gij hebt		— gij hebbet	
Zij hebben.		— zij hebben	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik had	} gemogt.	Dat ik hadde	} gemogt.
Gij hadt		— gij haddet	
Hij, zij, men hadt		— hij, zij, men hadde	
Wij hadden	} gemogt.	Dat wij hadden	} gemogt.
Gij hadt		— gij haddet	
Zij hadden		— Zij hadden	

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	} mogt.	Dat ik zoude	} mogt.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	

Wij zullen	} mogen.	Dat wij zouden	} mogen.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	} gemogt hebben.	Dat ik zoude	} gemogt hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	

Wij zullen	} gemogt hebben.	Dat wij zouden	} gemogt hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

De gebiedende wijs ontbreekt.

Vervoeging van het bedrijvend ongelijkvloeiend werkwoord *geven*.

ONBEPAALENDE WIJS.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *geven*.Tegenw. tijd : *gevende*.Verled. tijd : *gegeven hebben*.Verled. tijd : *gegeven hebbende*.Toekom. tijd : *te zullen geven*.Toekom. tijd : *zullende geven*.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Ik geef.

Dat ik geve.

Gij geeft.

— gij gevet.

Hij, zij, men geeft.

— hij, zij, men geve.

Wij geven.

Dat wij geven.

Gij geeft.

— gij gevet.

Zij geven.

— zij geven.

Onvolm. verled. tijd.

Ik gaf.		Dat ik gawe.	
Gij gaaft.		— gij gavet.	
Hij , zij , men gaf.		— hij , zij , men gawe.	
Wij gaven.		Dat wij gaven.	
Gij gaaft.		— gij gavet.	
Zij gaven.		— zij gaven.	

Volm. verled. tijd.

Ik heb	} gegeven.	Dat ik hebbe	} gegeven.
Gij hebt		— gij hebbet	
Hij , zij , men heeft		— hij , zij , men hebbe.	
Wij hebben	} gegeven.	Dat wij hebben	} gegeven.
Gij hebt		— gij hebbet	
Zij hebben		— zij hebben.	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik had	} gegeven.	Dat ik hadde	} gegeven.
Gij hadt		— gij haddet	
Hij , zij , men had		— hij , zij , men hadde	
Wij hadden	} gegeven.	Dat wij hadden	} gegeven.
Gij hadt		— gij haddet	
Zij hadden		— zij hadden	

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	} geven.	Dat ik zoude	} geven.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij , zij , men zal		— hij , zij , men zoude.	
Wij zullen	} geven.	Dat wij zouden	} geven.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	} gegeven hebben.	Dat ik zoude	} gegeven hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	
Wij zullen	} gegeven hebben.	Dat wij zouden	} gegeven hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Gebiedende wijs.

Enkelv. *geef* gij. Meerv. *geeft* gij.

Vervoeging van het bedrijvend onregelmatige werkwoord *slaan*.

ONBEPAALENDE WIJS.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *slaan*.Tegenw. tijd : *slaande*.Verled. tijd : *geslagen hebben*.Verled. tijd : *geslagen hebbende*.Toekom. tijd : *te zullen slaan*.Toekom. tijd : *zullende slaan*.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Ik sla.

Dat ik sla.

Gij slaat.

— gij slaat.

Hij, zij, men slaat.

— hij sla.

Wij slaan.

Dat wij slaan.

Gij slaat.

— gij slaat.

Zij slaan.

— zij slaan.

Onvolm. verled. tijd.

Ik sloeg.	Dat ik sloege.
Gij sloegt.	— gij sloeget.
Hij, zij, men sloeg.	— hij, zij, men sloege.
Wij sloegen.	Dat wij sloegen.
Gij sloegt.	— gij sloeget.
Zij sloegen.	— zij sloegen,

Volm. verled. tijd.

Ik heb	} gesla- gen.	Dat ik hebbe	} gesla- gen.
Gij hebt		— gij hebt	
Hij, zij, men heeft		— hij, zij, men hebbe	
Wij hebben	} gesla- gen.	Dat wij hebben	} gesla- gen.
Gij hebt		— gij hebt	
Zij hebben		— zij hebben	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik had	} gesla- gen.	Dat ik hadde	} gesla- gen.
Gij hadt		— gij haddet	
Hij, zij, men had		— hij, zij, men hadde	
Wij hadden	} gesla- gen.	Dat wij hadden	} gesla- gen.
Gij hadt		— gij haddet	
Zij hadden		— zij hadden	

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	} slaan.	Dat ik zoude	} slaan.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	
Wij zullen	} slaan.	Dat wij zouden	} slaan.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Ik zal	}	geslagen hebben.	Dat ik zoude	}	geslagen hebben.
Gij zult			— gij zoudet		
Hij, zij, men zal			— hij, zij, men zoude		
Wij zullen	}	geslagen hebben.	Dat wij zouden	}	geslagen hebben.
Gij zult			— gij zoudet		
Zij zullen			— zij zouden		

*Gebiedende wijs.*Enkelv. *sla* gij.Meerv. *slaat* gij.

Vervoeging van het onzijdig onregelmatige werkwoord *gaan*.

ONBEPAAALDE WIJS.

DEELWOORD.

Tegenw. tijd : *gaan*.Tegenw. tijd : *gaande*.Verled. tijd : *gegaan zijn*.Verled. tijd : *gegaan zijnde*.Toekom. tijd : *te zullen gaan*.Toekom. tijd : *zullende gaan*.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Ik ga.

Dat ik ga.

Gij gaat.

— gij gaat.

Hij, zij, men gaat.

— hij, zij, men ga.

Wij gaan.

Dat wij gaan.

Gij gaat.

— gij gaat.

Zij gaan.

— zij gaan.

Onvolm. verled. tijd.

Ik ging.

Dat ik ginge.

Gij gingt.

— gij ginget.

Hij, zij, men ging.

— hij, zij, men ginge.

Wij gingen.
Gij gingt.
Zij gingen.

Dat wij gingen.
— gij ginget.
— zij gingen.

Volm. verled. tijd.

Ik ben	}	gegaan.	Dat ik zij	}	gegaan.
Gij zijt			— gij zijt		
Hij, zij, men is			— hij, zij, men zij		
Wij zijn	}	gegaan.	Dat wij zijn	}	gegaan.
Gij zijt			— gij zijt		
Zij zijn			— zij zijn		

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik was	}	gegaan.	Dat ik ware	}	gegaan.
Gij waart			— gij waret		
Hij, zij, men was			— hij, zij, men ware		
Wij waren	}	gegaan.	Dat wij waren	}	gegaan.
Gij waart			— gij waret		
Zij waren			— zij waren		

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	}	gaan.	Dat ik zoude	}	gaan.
Gij zult			— gij zoudet		
Hij, zij, men zal			— hij, zij, men zoude		
Wij zullen	}	gaan.	Dat wij zouden	}	gaan.
Gij zult			— gij zoudet		
Zij zullen			— zij zouden		

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	}	gegaan zijn.	Dat ik zoude	}	gegaan zijn.
Gij zult			— gij zoudet		
Hij, zij, men zal			— hij, zij, men zoude		

Wij zullen	} <i>gegaan</i> <i>zijn.</i>	Dat wij zouden	} <i>gegaan</i> <i>zijn.</i>
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Gebiedende wijs.

Enkelv. *ga* gij. Meerv. *gaat* gij.

Vervoeging van het bedrijvend onregelmatige
werkwoord *doen*.

ONBEPAALED E WIJS.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *doen*.Tegenw. tijd : *doende*.Verled. tijd : *gedaan*
hebben.Verled. tijd : *gedaan*
hebbende.Toekom. tijd : *te zullen*
doen.Toekom. tijd : *zullende*
doen.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Ik doe.

Dat ik doe.

Gij doet.

— gij doet.

Hij, zij, men doet.

— hij, zij, men doe.

Wij doen.

Dat wij doen.

Gij doet.

— gij doet.

Zij doen.

— zij doen.

Onvolm. verled. tijd.

Ik deed.

Dat ik dede.

Gij deedt.

— gij dedet.

Hij, zij, men deed.

— bij, zij, men dede.

Wij deden.

Dat wij deden.

Gij deedt.

— gij dedet.

Zij deden.

— zij deden.

Volm. verled. tijd.

Ik heb	}	gedaan.	Dat ik hebbe	}	gedaan.
Gij hebt			— gij hebbet		
Hij, zij, men heeft			— hij, zij, men hebbe		
Wij hebben	}	gedaan.	Dat wij hebben	}	gedaan.
Gij hebt			— gij hebbet		
Zij hebben			— zij hebben		

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik had	}	gedaan.	Dat ik hadde	}	gedaan.
Gij hadt			— gij haddet		
Hij, zij, men had			— hij, zij, men hadde		
Wij hadden	}	gedaan.	Dat wij hadden	}	gedaan.
Gij hadt			— gij haddet		
Zij hadden			— zij hadden		

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	}	doen.	Dat ik zoude	}	doen.
Gij zult			— gij zoudet		
Hij, zij, men zal			— hij, zij, men zoude		
Wij zullen	}	doen.	Dat wij zouden	}	doen.
Gij zult			— gij zoudet		
Zij zullen			— zij zouden		

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	}	gedaan hebben.	Dat ik zoude	}	gedaan hebben.
Gij zult			— gij zoudet		
Hij, zij, men zal			— hij, zij, men zoude		

Wij zullen	} gedaan hebben.	Dat wij zouden	} gedaan hebben.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Gebiedende wijs.

Enkelv. *doe* gij. Meerv. *doet* gij.

EENENTWINTIGSTE LES.

Over de zamengestelde werkwoorden.

Eenige werkwoorden zijn zamengesteld, of met *zelfstandige naamwoorden*, of met *bijwoorden*, of met *voorzetsels*.

Tot de eerste behooren : *RAADPLEGEN*, (betee- kent : *iets met elkander overleggen*); *PLUIMSTRIJKEN*, (betee- kent : *vleijen, streelen*).

Tot de tweede behooren : *LIEFKOZEN*; *WEER- LICHTEN*, (wederlichten), enzv.

Tot de laatste behooren : *AANSPREKEN*; *INKOMEN*; *ONTVANGEN*; *BEDECKEN*, enzv.

De *voorzetsels*, welke in de zamengestelde werk- woorden voorkomen, zijn tweederlei : *scheidbaar* en *onscheidbaar*.

De *scheidbare* voorzetsels, welke zoo genoemd worden, omdat zij, in de vervoeging, van de werk- woorden afgescheiden worden en van plaats veran- deren, zijn dezelve waarvan men zich afzonderlijk bedient, te weten :

<i>Aan</i> , in <i>aankomen</i> .	<i>Om</i> , in <i>omwerpen</i> .
<i>Af</i> , — <i>afkomen</i> .	<i>Onder</i> , — <i>onderliggen</i> .
<i>Bij</i> , — <i>bijkomen</i> .	<i>Over</i> , — <i>overloopen</i> .
<i>Door</i> , — <i>doorkomen</i> .	<i>Toe</i> , — <i>toeloopen</i> .
<i>In</i> , — <i>inleiden</i> .	<i>Uit</i> , — <i>uitgaan</i> .
<i>Na</i> , — <i>naloopen</i> .	<i>Voor</i> , — <i>voorzeggen</i> .

De volgende voorvoegsels zijn ook scheidbaar, als :

<i>Heen</i> ,	in <i>heenvliegen</i> .
<i>Los</i> ,	— <i>losbinden</i> .
<i>Mede</i> ,	— <i>medewerken</i> .
<i>Neder</i> ,	— <i>nedervallen</i> .
<i>Te rug</i> ,	— <i>terugkomen</i> .
<i>Weder</i> ,	— <i>wedergeven</i> .
<i>Weg</i> ,	— <i>weggaan</i> .
<i>Mis</i> ,	— <i>misgunnen</i> .
<i>Achter</i> ,	— <i>achterlaten</i> .

De werkwoorden, welke met de *scheidbare* voorzetsels zijn zamengesteld, vormen hun verleden deelwoord met inlassching van *ge*, als : *aankomen*, *aangekomen*; en hebben somtijds bij de onbepaalde wijs, tusschen het voorzetsel en het werkwoord; het woord *te*, als : *witgaan*, *uit te gaan*.

De onscheidbare voorzetsels, welke nochtan van de werkwoorden gescheiden worden, zijn :

<i>Be</i> ,	in <i>beminnen</i> .
<i>Ge</i> ,	— <i>gedenken</i> .
<i>Er</i> ,	— <i>erkennen</i> .
<i>Her</i> ,	— <i>herleven</i> .
<i>Ont</i> ,	— <i>ontvangen</i> .
<i>Ver</i> ,	— <i>verlaten</i> .
<i>Wan</i> ,	— <i>wantrouwen</i> .

De werkwoorden, welke met één dezer onscheidbare voorzetsels zijn zamengesteld, missen in het verledene deelwoord het woord *ge*, bijv. : *beminnen*, *bemind*, (en niet *gebemind*); en hebben *te*, in de onbepaalde wijs, voorop, als ; *beminnen*, *te beminnen*.

Tot aanmerking dient, dat vele voorzetsels of voorvoegsels als : *onder*, *over*, *voor*, *mis*, *weder*,

achter, enzv., dan scheidbaar, en dan onscheidbaar zijn, hetgeen van de verschillende beteekenissen der werkwoorden afhangt, bijv. :

Overwégen voor *bepéinzen*, en *óverwégen* voor *nog eens-wegen*.

Ondergaan voor *onder iets gaan*, en *ondergáan* voor *iets uitstaan*, *lijden*.

Vóorzeggen voor *iemand iets voorlezen*, en *voorzégen* voor *iets vooraf zeggen*, *voorspellen*.

Men lette dus vooral op de uitspraak dezer en meer andere zulke woorden. Wanneer de klemtoon (*accent*) op het zakelijke deel des werkwoords valt, dan is het voorzetsel onscheidbaar; maar, als het de voorzetsels zijn die den klemtoon ontvangen, dan worden zij scheidbaar.

Hiervan zijn echter uitgezonderd :

Antwoorden, *dagdieven*, *handhaven*, *dwarsdrijven*, *kielhalen*, *kortwieken*, *liefkozen*, *wéerlichten*, enzv., welker voorvoegsels, ofschoon die den klemtoon ontvangen, altijd met de werkwoorden vereenigd blijven; en alle werkwoorden, met zulke voorvoegsels zamengesteld, volgen den gewonen regel der niet zamengestelde werkwoorden, dat is: zij nemen *ge* in het verledene deelwoord, en hebben *te* in de onbepaalde wijs, bijv. : *ik heb geantwoord*, *gehandhaafd*, enzv.; zoo ook *te antwoorden*, *te handhaven*.

De scheidbare voorzetsels worden, in de vervoeging, achter het werkwoord geplaatst, hetgeen alleen plaats heeft in den tegenwoordigen en onvolmaaktverleden tijd der aantoonende, en in den tweeden persoon der gebiedende wijs, zoo als wij, uit het volgende voorbeeld ter vervoeging, zullen zien.

Vervoeging van het onzijdig ongelijkvloeiend
zamengestelde werkwoord *inkomen*.

ONBEPAALENDE WIJS.

DEELWOORDEN.

Tegenw. tijd : *inkomen*.Tegenw. tijd : *inkomende*.Verled. tijd : *ingekomen*
zijn.Verled. tijd : *ingekomen*
zijnde.Toekom. tijd : *te zullen*
inkomen.Toekom. tijd : *zullende*
inkomen.

AANTOONENDE WIJS.

AANVOEGENDE WIJS.

Tegenwoordige tijd.

Ik kom in.

Dat ik inkome.

Gij komt in.

— gij inkomet.

Hij, zij, men komt in.

— hij, zij, men inkome.

Wij komen in.

Dat wij inkomen.

Gij komt in.

— gij inkomet.

Zij komen in.

— zij inkomen.

Onvolm. verled. tijd.

Ik kwam in.

Dat ik inkwame.

Gij kwaamt in.

— gij inkwamet.

Hij, zij, men kwam in.

— hij, zij, men in-
kwame.

Wij kwamen in.

Dat wij inkwamen.

Gij kwaamt in.

— gij inkwamet.

Zij kwamen in.

— zij inkwamen.

Volm. verled. tijd.

Ik ben

Gij zijt

Hij, zij, men is

} ingeko-
men.

Dat ik zij

— gij zijt

— hij, zij, men zij

} ingeko-
men.

Wij zijn	} ingeko- men.	Dat wij zijn	} ingeko- men.
Gij zijt		— gij zijt	
Zij zijn		— zij zijn.	

Meer dan volm. verled. tijd.

Ik was	} ingeko- men.	Dat ik ware	} ingeko- men.
Gij waart		— gij waret	
Hij, zij, men was		— hij, zij, men ware	

Wij waren	} ingeko- men.	Dat wij waren	} ingeko- men.
Gij waart		— gij waret	
Zij waren		— zij waren	

Eerste toekom. tijd.

Ik zal	} inko- men.	Dat ik zoude	} inko- men.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	

Wij zullen	} inko- men.	Dat wij zouden	} inko- men.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Tweede toekom. tijd.

Ik zal	} ingeko- men zijn.	Dat ik zoude	} ingeko- men zijn.
Gij zult		— gij zoudet	
Hij, zij, men zal		— hij, zij, men zoude	

Wij zullen	} ingeko- men zijn.	Dat wij zouden	} ingeko- men zijn.
Gij zult		— gij zoudet	
Zij zullen		— zij zouden	

Gebiedende wijs.

Enkely. kom gij in. Meerv. komt gij in.

Naar dit voorgaande voorbeeld vervoegt men alle werkwoorden, welke met *scheidbare voorzetsels* zijn zamengesteld.

Aanmerking. De ongelijkvloeiende werkwoorden, welke in den eersten, tweeden en derden persoon enkelvoudig, des onvolmaakt verleden tijds, *twee* klinkers van dezelfde soort hebben, nemen er maar *één* in den eersten en derden persoon meervoudig, bijv. : *schuilen*, onvolm. tijd : *ik school*, *wij scholen*; *smijten*, onvolm. tijd : *ik smheet*, *wij smieten*; enzv.

De tweede persoon meervoudig, is gelijk aan den tweeden persoon enkelvoudig.

VI.^{de} HOOFDSTUK.

~~~~~

TWEEENTWINTIGSTE LES.

Over de deel- en telwoorden.

Het *deelwoord* is een woord, hetwelk aan de eigenschap der werkwoorden en der bijvoegelijke naamwoorden deel heeft. Het heeft deel aan het werkwoord, omdat het daarvan afgeleid is, en de beteekenis ontleent. Deze beteekenis is tweederlei: bedrijvend of *tegenwoordig* en lijdend of *verleden*, als : *dienende*, *gediend*. (Zie bladz. 43).

Het heeft deel aan de bijvoegelijke naamwoorden, omdat het eene hoedanigheid van personen of zaken aanduidt; bijgevolg kunnen de deelwoorden als bijvoegelijke naamwoorden verbogen worden, en zijn zij, even als deze, aan de trappen van vergelijking onderworpen, bijv. : *drukkend*; *drukkender*, *drukkendst*; *geleerd*, *geleerder*, *geleerdst*.

In sommige gevallen wordt de vergrootende en overtreffende trap gevormd door de woorden *meer*, en *meest*, bijv. *meer doordrongen*, *meest doordrongen*, enzv.

VOORBEELDEN VAN VERBUIGING.

Tegenwoordig deelwoord.

Enkelvoudig.

Mannelijk.

1. De werkende vader,
2. Des werkenden vaders, of van den werkenden vader, enzv.

Vrouwelijk.

1. De werkende moeder,
2. Der of van de werkende moeder, enzv.

Onzijdig.

1. Het werkende kind,
2. Des werkenden kinds of van het werkenden kind, enzv.

Meervoudig voor de drie geslachten.

1. De werkende vaders, moeders, kinderen.
2. Der of van de werkende vaders, moeders, kinderen, enzv.

Verleden deelwoord.

Enkelvoudig.

Mannelijk.

1. De geslagene zoon,
2. Des geslagenen zoons, of van den geslagenen zoon, enzv.

Vrouwelijk.

1. De geslagene dochter,
2. Der of van de geslagene dochter, enzv.

Onzijdig.

1. Het geslagene kind,
2. Des geslagenen kinds, of van het geslagene kind, enzv.

Meervoudig voor de drie geslachten.

1. De geslagene zonen, dochters, kinderen.
2. Der of van de geslagene zonen, dochters, kinderen, enzv.

Bij deze gelegenheid zullen wij ook iets zeggen over de *telwoorden*, welke men verdeelt in *hoofdgetallen* en *algemeene telwoorden*.

De hoofdgetallen zijn *een*, *twee*, *drie*, enzv., *elf*, *twaalf*, *dertien*, enzv. Het hoofdgetal *een*, wordt verbogen als het onbepalende lidwoord, en ontvangt, in onderscheiding daarvan, den nadruk of klemtoon bijv. : *één man*; maar met het bepallende lidwoord vóór zich, wordt het verbogen als volgt :

<i>Mannelijk.</i>	<i>Vrouwelijk.</i>	<i>Onzijdig.</i>
1. De eene,	1. De eene,	1. Het eene,
2. Des of van den eenen,	2. Der of van de eene,	2. Des eenen of van het eene,
3. Den of aan den eenen,	3. Der of aan de eene,	3. Den eenen of aan het eene,
4. Den eenen,	4. De eene,	4. Het eene,
5. o!	5. o!	5. o!
6. Van den eenen.	6. Van de eenē.	6. Van het eene.

Derhalve zegt men : *de eene en de andere*, en niet *de een en de ander*.

De overige hoofdgetallen zijn slechts in eenige spreekwijzen voor verandering vatbaar; zoo zegt men bijv. : *wij zijn met ons zessen*; *met twintigen*; *met honderden*, enzv.; zoo ook wanneer men spreekt van het uur, bijv. *het is vóór negenen*; *bij zessen*, enzv.

De volgende telwoorden, als : *de eerste*, *de tweede*, *de derde*, *de twintigste*, *de honderdste*, *de duizendste*, enzv., worden als bijvoegelijke naamwoorden gebezigd.

Van het uur sprekende, zegt men :

Half een , half twee , half vier , enzv.

De algemeene telwoorden zijn : *al , elk , veel , weinig , meer , minder , menig , enzv.*

Al , gevolgd van het bepalende lidwoord , of van het bezittelijke voornaamwoord , wordt niet verbogen , bijv. : *al de burgers ; al uwe broeders , enzv.*

Elk , bij zelfstandige naamwoorden gevoegd , wordt als een bijvoegelijk naamwoord verbogen ; maar gebruikt men hetzelfde als zelfstandig , dan is het , in de verbuiging , *elks* zonder meervoudig.

Veel , weinig , meer en minder , eischen den tweeden naamval , bijv. : *veel tijds ; weinig gelds , meer wijns , minder waters.*

Weinig , gebezigd met het bepalende lidwoord of met een voornaamwoord ; wordt verbogen als een bijvoegelijk naamwoord , bijv. *de weinige arbeid ; mijne weinige goede vrienden.*

Velen en weinigen , in het meervoudig , zijn zelfstandig , bijv. : *velen zeggen , weinigen zwijgen.*

Menig , wordt als een bijvoegelijk naamwoord verbogen , bijv. : *menige vrouw , enzv.*

VII. de HOOFDSTUK.

DRIE EN TWINTIGSTE LES.

Over de bijwoorden.

Het *bijwoord* is een overanderlijk woord, het welk men gewoonlijk bij de werkwoorden of bijvoegelijke naamwoorden voegt, om derzelve hoedanigheid of omstandigheid uit te drukken.

Er zijn vele soorten van bijwoorden, te weten :

BIJWOORDEN VAN TIJD.

Heden, gisteren, morgen, straks, dagelijks, nooit, altijd, nu, immer, enzv.

BIJWOORDEN VAN PLAATS.

Waar, hier, daar, overal, nergens, elders, boven, alom, hierdoor, enzv.

BIJWOORDEN VAN HOEVEELHEID.

Veel, weinig, genoeg, zeer, geheel, ten minste, enzv.

BIJWOORDEN VAN HOEDANIGHEID.

Goed, slecht, kwalijk, redelijk, ligtelijk, wel, openlijk, armelijk, enzv.

BIJWOORDEN VAN VERGELIJKING.

Meer, minder, als, gelijk, ook, zooveel, enzv.

BIJWOORDEN VAN ORDE.

Eerst, daarna, eerstelijk, ten eersten, ten tweeden, enzv.

BIJWOORDEN VAN GETAL.

Eenmaal, tweemaal, dikwijls, dikwerf, enzv.

BIJWOORDEN VAN ONDERVRAGING.

Waarom, wanneer, hoe, hoeveel, enzv.

BIJWOORDEN VAN BEVESTIGING.

Ja, waarlijk, zeker, zekerlijk, enzv.

BIJWOORDEN VAN ONTKENNING.

Neen, niet, noch, nog niet, geenszins, enzv.

BIJWOORDEN VAN TWIJFELING.

Misschien, mogelijk, veelligt, bezwaarlijk, enzv.

Op bladzijde 18 hebben wij gezien, dat de bijvoegelijke naamwoorden, wanneer zij achter de zelfstandige naamwoorden staan, of door de werkwoorden *hebben, zijn* en *worden* gescheiden zijn, bijwoorden worden, bijv. :

Eene EERLIJKE vrouw, De vrouw is EERLIJK.
VERGEEFSCHЕ moeite, Hij doet moeite VERGEEFS.

Uit dit laatste voorbeeld ziet men, dat sommige bijwoorden, welke met eene *s* eindigen, door aanneming van *ch*, bijvoegelijke naamwoorden worden; zoo ook *links, linksche, hedendaags, hedendaagsche, enzv.*

De bijwoorden zijn, even als de bijvoegelijke naamwoorden, aan de trappen van vergelijking onderworpen, bijv. : *na, nadër, naast; laat, later, laatst; vroeg, vroeger, vroegst; enzv.*

De bijwoorden bepalen de wijs der werking van het werkwoord, bijv. : *het paard loopt gaauw; hy weende bitter; het kind loopt spoedig; het vriest sterk; enzv.*

VIII.^{ste} HOOFDSTUK.

VIER EN TWINTIGSTE LES.

Over de voorzetsels.

De voorzetsels zijn onveranderlijke woorden, welke dienen om de betrekking tusschen twee zaken aan te duiden: bijv., wanneer ik zeg: *het boek VAN den leerling*; VAN duidt de betrekking aan tusschen *boek* en *leerling*.

Men noemt ze voorzetsels, omdat zij gewoonlijk voor de naamwoorden staan, welke zij regeren.

Op bladzijde 73 hebben wij reeds het een en ander over de voorzetsels, in zoo verre zij zich met de werkwoorden verbinden, gesproken. Thans zullen wij een woord er over zeggen, in zoo verre zij bij de naamwoorden gevoegd worden.

Bijna alle de voorzetsels regeren den vierden naamval, als: *aan, achter, behalve, bij, boven, door, in, jegens, met, na, naar, naast, om, tot, omtrent, te, onder, op, tegen, uit, van, voor, wegens*, enzv.

Het voorzetsel *van*, dient om den tweeden, en het voorzetsel *aan* om den derden naamval te vormen.

Aanmerkingen. *Na* beteekent: *op iets volgen*; bijv.: *NA hem eene aalmoes gegeven te hebben, vervolgde ik mijnen weg.*

Naar beteekent: *volgens*; bijv.: *naar mijn gevoelen.* — *Naar* geeft ook eene beweging te kennen; als: *zij is NAAR de kerk gegaan.*

IX. de HOOFDSTUK.

VIJF EN TWINTIGSTE LES.

Over de voegwoorden.

De voegwoorden zijn onveranderlijke woorden, welke dienen om de eene rede aan eene andere te verbinden; bijvoorbeeld, wanneer ik zeg: *hij weent en lacht te gelijk*, dan verbindt het woord *en* de eerste rede, *hij weent*, aan de tweede, *hij lacht*.

De voegwoorden worden onderscheiden in :

1. Zamenbindende : *en, ook, alsook, niet alleen, maar ook*, enzv.
2. Redengevende : *omdat, want, dewijl, vermits*, enzv.
3. Besluitende : *daarom, zoo, derhalve, dan*, enzv.
4. Toegevende : *schoon, alhoewel, hoezeer, toch*, enzv.
5. Tegenstellende : *doch, maar, echter, nogtans*, enzv.
6. Voorwaardelijke : *zoo, indien, ten zij, ingevalle dat*, enzv.
7. Verhalende : *hoe, dat*, enzv.
8. Uitsluitende : *behalve, uitgezonderd, noch*, enzv.
9. Vergelijkende : *gelijk, gelijk als, zoo als*, enzv.
10. Oogmerkaanduidende : *opdat, ten einde*, enzv.
11. Verklarende : *dat is, namelijk, als*, enzv.

Er zijn nog andere soorten van voegwoorden welke het gebruik zal leeren kennen.

Aanmerkingen. Men verwarre nimmer *doch* met *toch*. — *Doch* is een tegenstellend, en *toch* een

toegevendvoegwoord ; bijv. : *hij zoude wel bij u komen*, DOCH (MAAR) *hij heeft te veel werk*. — *Gij zult het hem TOCH niet kwalijk nemen*.

Dewijl is een redengevend, en *terwijl* een tijdsopvolging aanduidend voegwoord ; bijv. : *DEWIJL* (naardien) *zij mij niets gegeven heeft*, *zal ik haar niet meer vragen*; — *TERWIJL* *ik opstond*, *vlogen zij de kamer uit*.

Nog, bijvoeging, wordt onderscheiden van *noch*, ontkenning.

X. de HOOFDSTUK.

ZES EN TWINTIGSTE LES.

Over de tusschenwerpsels.

De tusschenwerpsels zijn onveranderlijke woorden, welke dienen om de gemoedsbewegingen uit te drukken, als : *de blijdschap*, *de droefheid*, enzv. De uitdrukkingen van blijdschap zijn : *ha ! ho ! heisa ! goed !*

Van Droefheid : *ach ! helaas !*

— Verwondering : *o ! he !*

— Wensching : *och ! och of !*

— Verachting : *foei ! weg !*

— Bedreiging : *wee ! o wee !*

— Geroep : *he ! holla ! hem !*

— Bevel om stil te houden : *hei ! ho ! hou ! sus !*

Er zijn nog eenige uitdrukkingen, welke, in geheele bewoordingen bestaande, onder de tusschenwerpsels kunnen gerangschikt worden, als : *gave God ! dat God verhoede ! goede God ! brand ! help ! help ! Goddank !* enz.

LIJST
**VAN ONGELIJKVLOEIENDE EN ONREGELMATIGE
WERKWOORDEN.**
EERSTE KLASSE.
Onbep. wijs. Onv. verl. tijd. Verled. deelw.

Aantijgen. <i>b. w.</i>	Ik teeg aan ,	aangetegen.
Bedrijven. <i>b. w.</i>	Ik bedreef ,	bedreven.
Belijden. <i>b. w.</i>	Ik beleed ,	beløden.
Bedrijten. <i>b. w.</i>	Ik bedreet ,	bedreten.
Begrijpen. <i>b. w.</i>	Ik begreep ,	begrepen.
Bekijken. <i>b. w.</i>	Ik bekeek ,	bekēken.
Bezwijken. <i>o. w.</i>	Ik bezweek ,	bezweken.
Bijten. <i>b. w.</i>	Ik beet ,	gebeten.
Blijken. <i>o. w.</i>	Het bleek ,	gebleken.
Blijven. <i>o. w.</i>	Ik bleef ,	gebleven.
Drijven. <i>o. w.</i>	Ik dreef ,	gedreven.
Gelijken. <i>o. w.</i>	Ik geleek ,	geleken.
Glijden. <i>o. w.</i>	Ik gleed ,	gegleden.
Grijnen. <i>o. w.</i>	Ik green ,	gegrenen.
Grijpen. <i>b. w.</i>	Ik greep ,	gegrepen.
Hijgen. <i>o. w.</i>	Ik heeg (hijg- de) ,	gehegen (ge- hijgd).
Hijſchen. <i>b. w.</i>	Ik heeſch ,	geheſchen.
Kijken. <i>o. w.</i>	Ik keek ,	gekeken.
Kijven. <i>o. w.</i>	Ik keef ,	gegeven.
Knijpen. <i>b. w.</i>	Ik kneep ,	geknepen.
Krijgen (voor grijpen). <i>b. w.</i>	Ik kreeg ,	gekregen.
Krijten. <i>o. w.</i>	Ik kreet ,	gekreten.
Kwijten, (zich). <i>w. w.</i>	Ik kweet mij ,	gekweeten.

Onbep. wijs. Onv. verl. tijd. Verl. deelv.

Lijden.	<i>b. w.</i>	Ik leed ,	geleden.
Lijken.	<i>o. w.</i>	Ik leek ,	geleken.
Mijden.	<i>b. w.</i>	Ik meed ,	gemeden.
Nijgen.	<i>o. w.</i>	Ik neeg ,	genegen.
Nijpen.	<i>b. w.</i>	Ik neep ,	genepen.
Ontbijten.	<i>b. w.</i>	Ik ontbeet ,	ontbeten.
Overlijden.	<i>o. w.</i>	Ik overleed ,	overleden.
Pijpen.	<i>o. w.</i>	Ik peep ,	gepepen.
Prijzen.	<i>b. w.</i>	Ik prees ,	geprezen.
Rijden.	<i>o. w.</i>	Ik reed ,	gereden.
Rijgen.	<i>b. w.</i>	Ik reeg ,	geregen.
Rijten.	<i>b. w.</i>	Ik reet ,	gereten.
Rijven.	<i>b. w.</i>	Ik reef ,	gereven.
Rijzen.	<i>o. w.</i>	Ik rees ,	gerezen.
Schijnen.	<i>o. w.</i>	Ik scheen ,	geschenen.
Schijten.	<i>b. w.</i>	Ik scheet ,	gescheten.
Schrijden.	<i>o. w.</i>	Ik schreed ,	geschreden.
Schrijven.	<i>b. w.</i>	Ik schreef ,	geschreven.
Slijpen.	<i>b. w.</i>	Ik sleep ,	geslepen.
Slijten.	<i>b. w.</i>	Ik sleet ,	gesleten.
Smijten.	<i>b. w.</i>	Ik smeed ,	gesmeten.
Snijden.	<i>b. w.</i>	Ik sneed ,	gesneden.
Spijten.	<i>o. w.</i>	Het speet mij ,	gespeten.
Splijten.	<i>b. w.</i>	Ik spleet ,	gespletten.
Stijgen.	<i>o. w.</i>	Ik steeg ,	gestegen.
Strijden.	<i>b. w.</i>	Ik streed ,	gestreden.
Strijken.	<i>b. w.</i>	Ik streek ,	gestreken.
Verdwijnen.	<i>o. w.</i>	Ik verdween ,	verdwenen.
Wijken.	<i>o. w.</i>	Ik week ,	geweken.
Wijzen.	<i>b. w.</i>	Ik wees ,	gewezen.
Wrijven.	<i>b. w.</i>	Ik wreef ,	gewreven.
Zijgen.	<i>b. w.</i>	Ik zeeg ,	gezegen.
Zwijgen.	<i>o. w.</i>	Ik zweeg ,	gezwegen.

T W E E D E K L A S S E .

Onbep. wijs. Onv. verl. tijd. Verl. deelw.

Bezinnen.	<i>b. w.</i>	Ik bezon ,	bezonnen.
Binden.	<i>b. w.</i>	Ik bond ,	gebonden.
Dingen.	<i>b. w.</i>	Ik dong ,	gedongen.
Dringen.	<i>b. w.</i>	Ik drong ,	gedrongen.
Drinken.	<i>b. w.</i>	Ik dronk ,	gedronken.
Dwingen.	<i>b. w.</i>	Ik dwong ,	gedwongen.
Glimmen.	<i>o. w.</i>	Ik glom ,	geglommen.
Klimmen.	<i>b. w.</i>	Ik klom ,	geklommen.
Klinken.	<i>b. w.</i>	Ik klonk ,	geklonken.
Krimpen.	<i>o. w.</i>	Ik kromp ,	gekrompen.
Spinnen.	<i>b. w.</i>	Ik spon ,	gesponnen.
Springen.	<i>b. w.</i>	Ik sprong ,	gesprongen.
Stinken.	<i>o. w.</i>	Ik stonk ,	gestonken.
Verzinnen.	<i>o. w.</i>	Ik verzon ,	verzonnen.
Verzwinden.	<i>b. w.</i>	Ik verzwond ,	verzwonden.
Vinden.	<i>b. w.</i>	Ik vond ,	gevonden.
Winden.	<i>b. w.</i>	Ik wond ,	gewonden.
Winnen.	<i>b. w.</i>	Ik won ,	gewonnen.
Wringen.	<i>b. w.</i>	Ik wrong ,	gewrongen.
Zingen.	<i>b. w.</i>	Ik zong ,	gezongen.
Zinken.	<i>o. w.</i>	Ik zonk ,	gezonken.

Bergen.	<i>b. w.</i>	Ik borg ,	geborgen.
Bersten.	<i>o. w.</i>	Ik borst ,	geborsten.
Delven.	<i>b. w.</i>	Ik dolf ,	gedolven.
Gelden.	<i>o. w.</i>	Ik gold ,	gegolden.
Melken.	<i>b. w.</i>	Ik molk ,	gemolken.
Schelden.	<i>b. w.</i>	Ik schold ,	gescholden.
Schenden.	<i>b. w.</i>	Ik schond ,	geschonden.
Schenken.	<i>b. w.</i>	Ik schonk ,	geschonken.

Onbep. wijs. Onv. verl. tijd. Verl. deelw.

Smelten.	<i>b. w.</i>	Ik smolt ,	gesmolten.
Treffen.	<i>b. w.</i>	Ik trof ,	getroffen.
Trekken.	<i>b. w.</i>	Ik trok ,	getrokken.
Vechten.	<i>b. w.</i>	Ik vocht ,	gevochten.
Vergelden.	<i>b. w.</i>	Ik vergold ,	vergolden.
Verzwelgen.	<i>b. w.</i>	Ik verzwolg ,	verzwolgen.
Zenden.	<i>b. w.</i>	Ik zond ,	gezonden.
Zwellen.	<i>o. w.</i>	Ik zwol ,	gezwollen.

Scheren.	<i>b. w.</i>	Ik schoor ,	geschooren.
Wegen.	<i>b. w.</i>	Ik woog ,	gewogen.
Bedriegen.	<i>b. w.</i>	Ik bedroog ,	bedrogen.
Bieden.	<i>b. w.</i>	Ik bood ,	geboden.
Gieten.	<i>b. w.</i>	Ik goot ,	gegoten.
Genieten.	<i>b. w.</i>	Ik genoot ,	genoten.
Kiezen.	<i>b. w.</i>	Ik koos ,	gekozen.
Liegen.	<i>o. w.</i>	Ik loog ,	gelogen.
Rieken.	<i>b. w.</i>	Ik rook ,	geroken.
Schieten.	<i>b. w.</i>	Ik schoot ,	geschoten.
Verliezen.	<i>b. w.</i>	Ik verloor ,	verloren.
Vlieden.	<i>o. w.</i>	Ik vlood ,	gevloden.
Vliegen.	<i>o. w.</i>	Ik vloog ,	gevlogen.
Vlieten.	<i>o. w.</i>	Ik vlood ,	gevloten.
Vriezen.	<i>o. w.</i>	Het vroor ,	gevroren.
Zieden.	<i>o. w.</i>	Het zood ,	gezoden.

Buigen.	<i>b. w.</i>	Ik boog ,	gebogen.
Duipen.	<i>o. w.</i>	Ik droop ,	gedropen.
Duiken.	<i>b. w.</i>	Ik dook ,	gedoken.
Fluiten.	<i>b. w.</i>	Ik floot ,	gefloten.
Kruijen.	<i>b. w.</i>	Ik krooi ,	gekrooijen.

Onbep. wijs. Onv. verl. tijd. Verl. deelw.

Kruipen.	<i>o. w.</i>	Ik kroop ,	gekropen.
Luiken.	<i>b. w.</i>	Ik look ,	geloken.
Pluizen.	<i>b. w.</i>	Ik ploos ,	geplozen.
Ruiken.	<i>b. w.</i>	Ik rook ,	geroken.
Schuilen.	<i>b. w.</i>	Ik school ,	gescholen.
Schuiven.	<i>b. w.</i>	Ik schoof ,	geschoven.
Sluiken.	<i>b. w.</i>	Ik slook ,	gesloken.
Sluipen.	<i>o. w.</i>	Ik sloop ,	geslopen.
Sluiten.	<i>b. w.</i>	Ik sloot ,	gesloten.
Snuiven.	<i>b. w.</i>	Ik snoof ,	gesnoven.
Snuiten.	<i>b. w.</i>	Ik snoot ,	gesnoten.
Spruiten.	<i>o. w.</i>	Ik sproot ,	gesproten.
Spuiten.	<i>b. w.</i>	Ik spoot ,	gespoten.
Spugen.	<i>b. w.</i>	Ik spoog ,	gespogen.
Stuiven.	<i>o. w.</i>	Ik stoof ,	gestoven.
Zuigen.	<i>b. w.</i>	Ik zoog ,	gezogen.
Zuipen.	<i>b. w.</i>	Ik zoop ,	gezopen.

DERDE KLASSE.

Eten.	<i>b. w.</i>	Ik at ,	gegeten.
Geven.	<i>b. w.</i>	Ik gaf ,	gegeven.
Genezen.	<i>b. w.</i>	Ik genas ,	genezen.
Meten.	<i>b. w.</i>	Ik mat ,	gemeten.
Treden.	<i>o. w.</i>	Ik trad ,	getreden.
Vergeeten.	<i>b. w.</i>	Ik vergat ,	vergeeten.
Vreten.	<i>b. w.</i>	Ik vrat ,	gevreten.
Komen.	<i>o. w.</i>	Ik kwam ,	gekomen.
Zien.	<i>o. w.</i>	Ik zag ,	gezien.
Blazen.	<i>b. w.</i>	Ik blies ,	geblazen.
Hangen.	<i>b. w.</i>	Ik hing ,	gehangen.
Houden.	<i>b. w.</i>	Ik hield ,	gehouden.
Houwen.	<i>b. w.</i>	Ik hieuw ,	gehouwen.

Onbep. wijs.   Onw. verl. tijd.   Verl. deelw.

Laten.	<i>b. w.</i>	Ik liet ,	gelaten.
Raden.	<i>b. w.</i>	Ik ried ,	geraden.
Roepen.	<i>b. w.</i>	Ik riep ,	geroepen.
Slapen.	<i>o. w.</i>	Ik sliep ,	geslapen.
Stooten.	<i>b. w.</i>	Ik stiet ,	gestooten.
Vallen.	<i>o. w.</i>	Ik viel ,	gefallen.
Wasschen.	<i>b. w.</i>	Ik wiesch ,	gewasschen.
Wassen.	<i>o. w.</i>	Ik wies ,	gewassen.
Weten.	<i>b. w.</i>	Ik wist ,	geweten.

Dragen.	<i>b. w.</i>	Ik droeg ,	gedragen.
Graven.	<i>b. w.</i>	Ik groef ,	gegraven.
Staan.	<i>o. w.</i>	Ik stond ,	gestaan.
Varen.	<i>o. w.</i>	Ik voer ,	gevaren.

VIERDE KLASSE.

Brengen.	<i>b. w.</i>	Ik bragt ,	gebracht.
Bevelen.	<i>b. w.</i>	Ik beval ,	bevolen.
Breken.	<i>b. w.</i>	Ik brak ,	gebroken.
Denken.	<i>b. w.</i>	Ik dacht ,	gedacht.
Nemen.	<i>b. w.</i>	Ik nam ,	genomen.
Plegen (<i>gewoon</i> <i>zijn</i>)	<i>o. w.</i>	Ik plagt ,	gepleegd.
Spreken.	<i>b. w.</i>	Ik sprak ,	gesproken.
Steken.	<i>b. w.</i>	Ik stak ,	gestoken.
Steelen.	<i>b. w.</i>	Ik stal ,	gestolen.
Bidden.	<i>b. w.</i>	Ik bad ,	gebeden.
Zitten.	<i>o. w.</i>	Ik zat ,	gezetten.
Doen.	<i>b. w.</i>	Ik deed ,	gedaan.
Liggen.	<i>o. w.</i>	Ik lag ,	gelegen.
Bederven.	<i>b. w.</i>	Ik bedierf ,	bedorven.

*Onbep. wijs.**Onv. verl. tijd. Verl. deelw.*

Helpen.	<i>b. w.</i>	Ik hielp ,	geholpen.
Sterven.	<i>o. w.</i>	Ik stierf ,	gestorven.
Verwerven.	<i>b. w.</i>	Ik verwierf ,	verworven.
Werpen.	<i>b. w.</i>	Ik wierp ,	geworpen.
Koopen.	<i>b. w.</i>	Ik kocht ,	gekocht.
Zoeken.	<i>b. w.</i>	Ik zocht ,	gezocht.
Mogen.	<i>o. w.</i>	Ik mogt ,	gemogt.
Kunnen.	<i>o. w.</i>	Ik konde ,	gekonnen.
Zweren.	<i>b. w.</i>	Ik zwoer ,	gezworen.
Jagen.	<i>b. w.</i>	Ik joeg ,	gejaagd.
Slaan.	<i>b. w.</i>	Ik sloeg ,	geslagen.
Vragen.	<i>b. w.</i>	Ik vroeg ,	gevraagd.
Waaijen.	<i>o. w.</i>	Het woei ,	gewaaid.

WOORDENLIJST

Ter aanwijzing van de spelling en geslachten der meest gebruikelijke zelfstandige naamwoorden.

A.

A, eerste letter, V.	Aandeel, O.	Aanloksel, O.
Aa, een stroom, V.	Aandrang, M., zonder meerv.	Aanloop, M., zonder meerv.
Aagt, een appel, V.	Aandrif, V.	Aanmarsch, M., zonder meerv.
Aak, zekere schuit, V.	Aaneenschakeling, V.	Aannadering, V.
Aakse, timmerbijl, V.	Aanfokking, V., zonder meerv.	Aanneming, V.
Aakster, M., zie ekster.	Aangaaf, V.	Aanporder, M.
Aal, M.	Aangang, M., zonder meerv.	Aanprijzing, V.
Aalbezie, V.	Aangelegenheid, V.	Aanrid, M., zonder meerv.
Aalkorf, V.	Aangezigt, O.	Aanrijging, V.
Aalmoes, V., meerv. aalmoezen.	Aangroei, M., zonder meerv.	Aanschijn, O., zonder meerv.
Aalmoezenier, M.	Aanhang, M., zonder meerv.	Aanschouw, M.
Aalspeer, M.	Aanhangsel, O.	Aanschrijving, V.
Aalst, eene stad, O.	Aanhef, M., zonder meerv.	Aanschuiving, V.
Aam, O.	Aanhoorder, M.	Aanslag, M.
Aamtogt, M.	Aanklagt, V.	Aanspraak, V., meerv. aanspraken.
Aanbeeld, O.	Aankleve, V., zonder meerv.	Aansporing, V.
Aanbei, V., meerv. aanbeijen.	Aankomeling, M. en V.	Aanstoot, M.
Aanbieding, V.	Aankomst, V., zonder meerv.	Aantal, O., zonder meerv.
Aanbijt, ontbijt, O., zonder meerv.	Aankoop, M., zonder meerv.	Aanteekening, V.
Aanblik, M., zonder meerv.	Aankweekeling, M. en V.	Aantijging, V.
Aanbod, O., zonder meerv.	Aanleg, M., zonder meerv.	Aantogt, M.
Aanbouw, M., zonder meerv.	Aanleiding, V.	Aanval, M.
Aanbrandsel, O.		Aanvang, M., zonder meerv.
Aandacht, V., zonder meerv.		Aanvechting, V.
Aandachtigheid, V.		Aanvoerder, M.
		Aanvraag, V.
		Aanwas, M., zonder meerv.

- Aanwensel**, O.
Aanwenst, V.
Aanwerving, V.
Aanwijzing, V.
Aanwinst, V.
Aanzien, O., *zonder meerv.*
Aanziener, M.
Aanzigt, O.
Aanzoek, O.
Aap, M.
Aar, V., *zie ader.*
Aar, *korenaar*, V.
Aard, *inborst*, M., *zonder meerv.*
Aardaker, M.
Aardappel, M.
Aardbeving, V.
Aardbezie, V.
Aardbodem, M., *zonder meerv.*
Aarde, V.
Aarde, V., *voor aardbol*, *zonder meerv.*
Aardgewas, O.
Aardhoop, M.
Aardkloot, M.
Aardluis, V.
Aardmannetje, O.
Aardmeter, M.
Aardmuis, V., *meerv. aardmuizen.*
Aardnoot, V.
Aardrijk, O., *zonder meerv.*
Aardspin, V.
Aardveil, O., *zonder meerv.*
Aardworm, M.
Aars, M., *meerv. aarsen.*
Aas, O., *zonder meerv.*
Aassem, M., *zonder meerv.*
Aaszak, M.
- Abberdaan**, M.
Abdij, V.
Abdis, V.
Abeel, M., *meerv. abeelen.*
Abriboos, *voor den boom*, M.; *voor de vrucht*, V.; *meerv. abrikozen.*
Abt, M.
Acht, V., *zonder meerv.*
Achtental, O.
Achterdeel, O.
Achterdocht, V., *zonder meerv.*
Achtereingang, M., *zonder meerv.*
Achtergevel, M.
Achtergracht, V.
Achtergrond, M.
Achterhoede, V., *zonder meerv.*
Achterhoofd, O.
Achterhoudendheid, V., *zonder meerv.*
Achterhuis, O.
Achterkamer, V.
Achterklap, M., *zonder meerv.*
Achterlast, M.
Achterpand, O.
Achterpoort, V.
Achterpost, M.
Achterstal, M.
Achtersteven, M.
Achtertogt, M., *zonder meerv.*
Adder, V.
Adderbeet, M.
Adderspoor, O.
Addertong, V.
Adel, M., *zonder meerv.*
Adelaar, M.
Adeldom, M., *zonder meerv.*
- Adem**, M., *zonder meerv.*
Ademtogt, M.
Ader, V.
Aderlating, V.
Aderslag, M.
Admiraal, M.
Admiraalschap, O., *zonder meerv.*
Admiraalschip, O.
Afbeeldsel, O.
Afbetaling, V.
Afbraak, V.
Afbrek, M., *zonder meerv.*
Afbreuk, V., *zonder meerv.*
Afdak, O.
Afdeinzing, V.
Afdruk, M.
Afdruksel, O.
Affuit, V.
Afgang, M.
Afgave, *afgaaf*, V.
Afgezant, M.
Afgietsel, O.
Afgod, M.
Afgodendienaar, M.
Afgodendienst, M., *zonder meerv.*
Afgoderij, V.
Afgrond, M.
Afgunst, V.
Afkeer, M., *zonder meerv.*
Afkomeling, M. en V.
Afkomst, V.
Afkooksel, O.
Afkoop, M.
Aflaat, M.
Afloop, M.
Afreis, V., *zonder meerv.*
Afrika, O.
Afscheid, O., *zonder meerv.*

- Afscheiding, V.
 Afscheidsel, O.
 Afschijnsel, O., *zonder meerv.*
 Afschrapsel, afschaafselsel, O.
 Afschrift, O.
 Afschrik, M., *zonder meerv.*
 Afslag, M., *zonder meerv.*
 Afsnede, V.
 Afspraak, V.
 Afspruitsel, O.
 Afstammeling, M. en V.
 Afstand, M.
 Aftogt, M., *zonder meerv.*
 Aftred, M., *zonder meerv.*
 Aftrek, M., *zonder meerv.*
 Afval, M., *zonder meerv.*
 Afweg, M.
 Afwezen, O., *zonder meerv.*
 Afwezendheid, V., *zonder meerv.*
 A gaat, de stof bedoelende, O., *voor een steen, M.*
 Agrimonie, V., *zonder meerv.*
 Ahorn, M.
 Ajuin, M.
 Akademie, V.
 Akant, een boom, V.
 Akelei, eene bloem, V.
 Aken, eene stad in Duitschland, O., *zonder meerv.*
 Aker, M.
 Akker, M., Akkerbouw, M., *zonder meerv.*
 Akonijt, O., *zonder meerv.*
 Aks, zie Aakse.
 Alarm, M., *zonder meerv.*
 Albast, albaster, O.
 Albedil, M.
 Albedrijf, M.
 Albeschik, M.
 Albula, eene rivier, M., *zonder meerv.*
 Alféus, een stroom, M., *zonder meerv.*
 Alft, zekere soort van visch, M.
 Algidus, een berg, M., *zonder meerv.*
 Alikruik, V.
 Alizierroom, M., *zonder meerv.*
 Alkoran, M., *zonder meerv.*
 Alooi, O., *zonder meerv.*
 Almagt, V., *zonder meerv.*
 Almanak, M.
 Aloë, V., *zonder meerv.*
 Alpen, gebergten, V., *zonder enkelv.*
 Alruin, M., *zonder meerv.*
 Alsem, M., *zonder meerv.*
 Alster, rivier, M., *zonder meerv.*
 Altaar, O.
 Aluin, M.
 Am, voedster, V.
 Amagt, V., *zonder meerv.*
 Amandel, M.
 Amarant, eene bloem, V., Amariik, steen om te polijsten, M., *zonder meerv.*
 Amazone, V.
 Ambacht, O.
 Atuber, M., *zonder meerv.*
 Ambergrijs, O., *zonder meerv.*
 Ambergeur, M.
 Ambteenaar, M.
 Ambtgenoot, M., *meerv. ambtgenooten.*
 Ameldoon, V., *zonder meerv.*
 Amelkoren, O., *zonder enkelv.*
 Amerika, O., *zonder meerv.*
 Ametist, M.
 Amiant, M.
 Ammelaken, O.
 Ammoniak, M., *zonder meerv.*
 Amstel, M., *zonder meerv.*
 Amsterdam, O., *zonder meerv.*
 Andijvie, V., *zonder meerv.*
 Andoren, M., *zeker kruid, zonder meerv.*
 Anemoon, V., *meerv. anemonen.*
 Angel, M.
 Angelier, M.
 Angst, M.
 Abio, eene rivier, M., *zonder meerv.*
 Anijs, M., *zonder meerv.*
 Anker, O.
 Ansjovis, V.
 Antwoord, O.
 Apollon, M., *zonder meerv.*

- Apostelschap, *apostelambt*, O., en *ligchaam der apostelen*, V. *zonder meerv.*
 Apotheek, V.
 Apotheker, M.
 Appel, M.
 Appennijnen, *gebergten*, M., *zonder enkelv.*
 Appelaar, *een boom*, M.
 Appelbeet, M.
 April, M., *zonder meerv.*
 Arabië, O., *zonder meerv.*
 Aracijnt, *een berg*, M., *zonder meerv.*
 Arar, *een stroom*, M., *zonder meerv.*
 Ararath, *een gebergte*, M., *zonder meerv.*
 Arbeid, M., *zonder meerv.*
 Arbeidsloon, M. en O., *zonder meerv.*
 Arduin, *de stof*, O.
 Arduin, *een steen*, M.
 Arend, M.
 Argernis, V., *zie ergernis.*
 Argwaan, M., *zonder meerv.*
 Ark, V.
 Arm, M.
 Armband, M.
 Armborst, V.
 Armbus, V.
 Armoede, V., *zonder meerv.*
 Armoezijn, O., *zonder meerv.*
 Armpijp, V.
 Armstoel, M.
 Arsenaal, *tuighuis*, O.
 Artikel, O.
 Artisjok, V.
 Arts, M.
 Artsenij, V.
 As, (*van een wiel*), V.
 Asch, V., *zonder meerv.*
 Aschbak, M.
 Aschschop, V.
 Aschhoop, M.
 Aspersie, V.
 Aspunt, O.
 Asschepoester, V.
 Aterling, M. en V.
 Athene, O., *zonder meerv.*
 Atlas, M.
 Augustus, M., *zonder meerv.*
 Autaar, O., *zie altaar.*
 Avegaar, M.
 Averuit, *eene bittere plant*, V., *zonder meerv.*
 Averiij, *haverij*, V.
 Avond, M.
 Avondmaal, O.
 Avondster, V., *zonder meerv.*
 Avondstond, M.
 Avontuur, O.
 Azië, O., *zonder meerv.*
 Azijn, M.
 Azuur, *azuursteen*, M.

B.

- B, V.
 Baai, *wollen stof*, V., *meerv. baaijen.*
 Baai, *een zeearm*, V., *meerv. baaijen.*
 Baak, V., *meerv. baken.*
 Baal, V., *meerv. balen.*
 Baan, V., *meerv. banen.*
 Baanderheer, M.
 Baar, *eene golf*, V., *meerv. baren.*
 Baar, *lijkbaar*, V., *meerv. baren.*
 Baar, *staaf*, V., *meerv. baren.*
 Baard, M.
 Baars, *visch*, M., *meerv. baarzen.*
 Baartse, *een vaartuig*, V.
 Baas, M., *meerv. basen.*
 Baat, V., *zonder meerv.*
 Baatzucht, V., *zonder meerv.*
 Bad, O., *meerv. baden.*
 Badstoof, V., *meerv. badstoven.*
 Bag, *bagge*, V.
 Bagger, V., *zonder meerv.*
 Bagijn, V.
 Bagijnhof, O.
 Bajert, M., *zonder meerv.*
 Bajonet, V.
 Bak, M.
 Baken, O., *zie baak.*
 Baker, V.

- Bakermat, V.**
Bakhuis, O.
Bakkebaard, M.
Bakkerij, V.
Baksel, O.
Baktand, M.
Bal, M.
Bal, danserij, O.,
meerv. bals.
Balein, een gedeelte,
V.
Balein, voor de stof,
O.
Balg, M.
Balie, V.
Balk, M.
Balkon, O.
Ballast, M., zonder
meerv.
Balling, M. en V.
Ballingschap, V.,
zonder meerv.
Balsem, M.
Ban, M., zonder
meerv.
Band, M.
Bandel, M.
Bandelier, M.
Bandrekel, M.
Banier, V.
Bank, V.
Bankaard, onecht
kind, M.
Bankbreuk, V.
Banket, O.
Bankier, M.
Bankroet, O.
Banneling, M. en
V.
Barak, V.
Barbaar, M.
Barbeel, een visch,
M., meerv. bar-
beelen.
Barg, M.
Baring, V.
Bark, V.
- Barm of barmte,**
een aardhoop, V.
Barning, V.
Barnsteen, M.
Barometer, M.
Barst, berst, M.
Basiliskus, M.
Bas, in de zangkunst,
M.
Bas, een baspedel,
M.
Basstem, V.
Bast, schors, M.
Bast, een strop, strik,
M.
Bastille, V.
Bataaf, M., meerv.
bataven.
Batavier, M.
Baviaan, M., meerv.
bavianen.
Bazin, V.
Bazuin, V.
Beambte, M.
Bed, O.
Bedding, V.
Bede, V.
Bedehuis, O.
Bedelaar, M.
Bedelarij, V.
Bedelbrief, M.
Bedelmonnik, M.
Bedelzak, M.
Bederf, O., zonder
meerv.
Bedevaart, V.
Bedgenoot, M. en
V., meerv. bed-
genooten.
Bediende, M. en V.
Bediening, V.
Bedilal, M.
Beding, O.
Bedpan, V.
Bedrag, O., zonder
meerv.
Bedreiging, V.
- Bedrijf, O.**
Bedrijfjal, M.
Bedrog, O., zonder
meerv.
Bedtjik of beddetjik,
O.
Beduidsel, O.
Bedwang, O., zon-
der meerv.
Bedwarmer, M.
Beek, V., meerv.
beken-
Beeld, O.
Beeldtenis, V.
Beemd, M.
Beemster, M.
Been, O., meerv.
beenen.
Beenderhuis, O.
Beenenhuid, V.
Beer, M., meerv.
beeren.
Beerenklaauw, M.
Beest, O.
Beet, een hap, brok,
M., meerv. beten.
Beet, sekere wortel,
karoot, meerv.
beeten.
Bef, V.
Begeerte, V.
Begijn, O., zonder
meerv.
Beginsel, O.
Begravenis, V.
Begrip, O.
Behangsel, O.
Behoef, O., zonder
meerv.
Behoefte, V.
Behoud, O., zon-
der meerv.
Behoudenis, V.
Behulp, O., zonder
meerv.
Bei, bezic, V.,
meerv. beijen.

- Beijert, M., *zonder meerv.*
 Beitel, M.
 Beitelaar, *vaartuig*, M.
 Bek, M.
 Bekentenis, V.
 Beker, M.
 Bekken, O., *meerv. bekkens.*
 Bekkeneel, O., *meerv. bekkeneelen.*
 Beklag, O., *zonder meerv.*
 Bekommering, V.
 Bekomst, V., *zonder meerv.*
 Bel, V.
 Belang, O.
 Beleening, V.
 Beleg, O., *zonder meerv.*
 Beleid, O., *zonder meerv.*
 Belet, O., *zonder meerv.*
 Beletsel, O.
 Belhamel, M.
 Beliefte, V.
 Belofte, V.
 Beloftenis, V.
 Beloop, O., *zonder meerv.*
 Belt, *aschbelt*, V.
 Belt, *een stroom*, V., *zonder meerv.*
 Ben, benne, V.
 Bende, V.
 Bengel, M.
 Beraad, O., *zonder meerv.*
 Bereik, O., *zonder meerv.*
 Berg, M.
 Bergamot, V.
 Bergwacht, V.
 Berigt, O.
 Berk, M.
 Berkenmeijer, M.
 Beroep, O., *zonder meerv.*
 Beroerder, M.
 Beroerte, V.
 Berouw, O., *zonder meerv.*
 Berrie, *hurrie*, V.
 Bes, *bezie*, V.
 Bescheid, O.
 Beschik, O., *zonder meerv.*
 Beschot, O.
 Beschuit, V.
 Beschutsel, O.
 Beschutting, V.
 Besef, O., *zonder meerv.*
 Beslag, O., *zonder meerv.*
 Besluit, O.
 Besprek, O., *zonder meerv.*
 Best, *bes, besje, oude vrouw*, V.
 Bestand, O., *zonder meerv.*
 Bestek, O.
 Bestervenis, V.
 Bestuur, *bestier*, O.
 Betoog, O., *zonder meerv.*
 Betoon, O., *zonder meerv.*
 Betuw, *betuwe*, V., *zonder meerv.*
 Beugel, M.
 Beuk, *een boom*, M.
 Beukelaar, M.
 Beul, M.
 Beun, M.
 Beunhaas, M.
 Beurs, V., *meerv. beurzen.*
 Beurt, V.
 Beuzeling, V.
 Bevang, O., *zonder meerv.*
 Bevel, O.
 Bever, *een dier*, M.
 Bever, *eene stof*, O.
 Beverwijk, V., *zie wijk.*
 Bewaarder, M.
 Bewaring, V.
 Bewaarnis, V.
 Bewerp, O.
 Bewijs, O.
 Bewijsdom, O.
 Bewind, O., *zonder meerv.*
 Bewoner, M.
 Bezaan, V.
 Bezem, M.
 Bezending, M.
 Bezetting, M.
 Bezie, *bes*, V.
 Bezit, O., *zonder meerv.*
 Bezinksel, O., *zonder meerv.*
 Bezoek, O.
 Bezwaar, V.
 Bibliotheek, V.
 Biecht, V.
 Bier, O.
 Bierkan, V.
 Biest, V.
 Biesbosch, O.
 Bies, V., *meerv. biezen.*
 Riet, *beet*, V.
 Bietebauw, *spook*, M.
 Big, *bigge*, O.
 Bij, *honigbij*, V.
 Bijbel, M.
 Bijdrage, V.
 Bijeenkomst, V.
 Bijgeloof, O., *zonder meerv.*
 Bijhangsel, O.
 Bijl, V.
 Bijlage, V.
 Bijleger, O.
 Bijlegger, M.

- Bijnaam, M.
 Bijaap, M., *zonder meerv.* voor een persoon, M. en V.
 Bijstand, M., *zonder meerv.*
 Bijt, V.
 Bijval, M.
 Bijvoegsel, O.
 Bijvoet, M.
 Bijwezen, O., *zonder meerv.*
 Bijwif, O.
 Bijwoord, O.
 Bijzijn, O., *zonder meerv.*
 Bijzit, V.
 Bikkell, M.
 Biksteen, M.
 Bij, V.
 Bijlard, V.
 Bijjet, O.
 Bink, M.
 Binnenhof, O.
 Bint, O.
 Bisdóm, O.
 Bisschop, M.
 Bit, gebit, O.
 Blaam, V., *zonder meerv.*
 Blaar, V.
 Blaas, V., *meerv. blazen.*
 Blaasbalg, M.
 Blaaskaak, M.
 Blaauwschuit, O., *zonder meerv.*
 Blad, O.
 Bladwijzer, M.
 Blaffer, M.
 Blaker, M.
 Blanketsel, O., *zonder meerv.*
 Blaoer, O.
 Bleek, V., *meerv. bleeken.*
 Blei, een visch, V.
- Bloem, V.
 Bloes, *het haar vanden kop eens paards*, V.
 Blijde, *krijgstug*, V.
 Blijdschap, V., *zonder meerv.*
 Blijk, O.
 Blik, *orts*, O., *zonder meerv.*
 Blik, *opslag des oogs*, M.
 Bliksem, M.
 Blind, *een tuik of zeil*, V.
 Bloed, O., *zonder meerv.*
 Moed, *een onnoozele hals*, M.
 Bloedverwant, M. en V.
 Bloedverwantschap, O.
 Bloedvin, V.
 Bloei, M., *zonder meerv.*
 Bloetzel, O.
 Bloem, V.
 Bloemhof, M.
 Bloemkool, V.
 Bloesem, M.
 Blok, O.
 Blokhuis, O.
 Bloes, M., *zonder meerv.*
 Bluts, V.
 Bobbel, M.
 Bod, *dat men biedt*, O., *zonder meerv.*
 Bode, M.
 Bodem, M.
 Bodemerij, V.
 Boedel, M.
 Boef, M.
 Boeg, M.
 Boei, V., *meerv. boeijen.*
 Boeijer, M.
- Boek, O.
 Boekell, M.
 Boekstaaf, V.
 Boekweit, V., *zonder meerv.*
 Boel, M. en V.
 Boeladje, V.
 Boelschap, V.
 Boender, M.
 Boer, M.
 Boert, V., *zonder meerv.*
 Boete, V.
 Boeteling, M. en V.
 Boetseerder, M.
 Boezel, boezelaar, M.
 Boezem, M.
 Bogchel, M.
 Bogt, V.
 Bok, M.
 Bokaal, V., *meerv. bokalen.*
 Bokking, V.
 Bokse, V., (*broek*).
 Bol, M.
 Bolk, V., (*een visch*).
 Bolster, M.
 Bolwerk, O.
 Bom, V.
 Bombazijn, O.
 Bommel, M.
 Bommelerwaard, V. *zonder meerv.*
 Bond, O.
 Bondel, bundel, M.
 Bondgenoot, M., *meerv. bondgenooten.*
 Bondgenootschap, O.
 Bonk, V.
 Bons, V., *meerv. bonzen.*
 Bontekraai, V.
 Boodschap, V.

- Boog, M, meerv. *bogen.*
 Boom, M., meerv. *boomcn.*
 Boomgaard, M.
 Boon, V., meerv. *boonen.*
 Boor, V., meerv. *boren.*
 Boord, van 't schip, O.
 Boord, M.
 Boordsel, O.
 Boorts, V., zonder meerv.
 Boosdoener, M.
 Booswicht, M.
 Boot, vaarttuig, V., meerv. *booten.*
 Boot, een sierband, V.
 Bootsgezel, M.
 Bord, O.
 Bordeel, O., meerv. *bordeelen.*
 Borduursel, O.
 Borg, M.
 Borgtogt, M.
 Borrel, M.
 Borst, V.
 Borst, van een' jortgeling sprekende, M.
 Borstel, V.
 Borstweer, V.
 Bos, bondel, M.
 Bosch, of woud, O., meerv. *bosschen.*
 Bosch, 's Hertogenbosch, (eene stad), M.
 Boschaadje, V.
 Bot, V., zekere visch.
 Boter, V., zonder meerv.
 Boterham, V.
 Botmuil, M.
 Bots, botse, V.
- Botterik, M.
 Bout, M.
 Bouw, M., zonder meerv.
 Bouwsel, O.
 Bovenzolder, M.
 Braak, V., meerv. *braken.*
 Braam, V., meerv. *bramen.*
 Braambosch, O.
 Braband, O., eene provincie.
 Brand, M.
 Brandewijn, M.
 Brandmerk, O.
 Brak, een hond, M.
 Brander, M.
 Brandenetel, V.
 Bras, een touw op schepen in gebruik, M.
 Brasem, (visch), M.
 Brazelet, M.
 Breedte, V.
 Breekspel, M., zonder meerv.
 Breidel, M.
 Brein, O., zonder meerv.
 Bres, V.
 Breuk, V.
 Brief, M.
 Briel, eene stad, M.
 Brigantijn, M.
 Brij, M.
 Brik, M.
 Brill, M.
 Broddelaar, M.
 Broeder, M.
 Broederschap, V.
 Broek, moeras, V.
 Broek, voor een kleed, V.
 Brok, M.
 Bron, V.
 Bronst, V., zonder meerv.
- Brood, O.
 Broos, V., meerv. *brozen.*
 Brouwsel, O.
 Brug, V.
 Brui, V., zonder meerv.
 Bruid, V.
 Bruidegom, M.
 Bruiker, M.
 Bruiloft, V.
 Buffel, M.
 Bug, rivier, V., zonder meerv.
 Bui, V., meerv. *buijen.*
 Buidel, M.
 Buik, M.
 Buil, V.
 Buil, meelbuil, M.
 Bais, V.
 Buit, M., zonder meerv.
 Buitendeur, V.
 Bul, M.
 Bul, van den Paus, V.
 Bullebak, M.
 Bullepees, M., meerv. *bullepezen.*
 Bulster, matras, V.
 Bult, M.
 Bun, V.
 Bunder, ploegland, O.
 Bunsing, M.
 Barg, M.
 Burgemeester, M.
 Burgemeesterschap, O.
 Burgerij, V.
 Burgerschap, V.
 Bus, V.
 Buskruid, O.
 Bussel, M.
 Buur, M., meerv. *buren.*
 Buurt, V.

C.

C, V.	Chijl, V., <i>zonder</i>	Cilinder, M.
Cedel, V.	<i>meerv.</i>	Cimbaal, V., <i>meerv.</i>
Ceder, M.	Chokolade, V., <i>zonder</i>	<i>cimbalen.</i>
Cel, celle, V.	<i>der meerv.</i>	Cipier, M.
Cellebroeder, M.	Cijfet, O.	Cirkel, M.
Cement, O., <i>zonder</i>	Cijus, M.	Citadel, V.
<i>meerv.</i>	Cipres, M.	Citer, V.
Ceroen, O.	Cyprus, O., (<i>een</i>	Citroen, M.
Cesar, M.	<i>ciland</i>).	
Cherub, M.		

D.

D, V.	Deel, <i>plank</i> , V.	Diefstal, M.
Daad, V., <i>meerv.</i>	Deelgenoot, M.,	Diefte, V.
<i>dadén.</i>	<i>meerv. deelge-</i>	Diemit of dimet, O.
Daalder, M.	<i>nooten.</i>	Dienaar, M.
Dadel, M.	Deernis, V., <i>zonder</i>	Dienst, M.
Dag, M.	<i>meerv.</i>	Diep, O., <i>zonder</i>
Dageraad, M., <i>zonder</i>	Dege, V., <i>zonder</i>	<i>meerv.</i>
<i>der meerv.</i>	<i>meerv.</i>	Dieplood, O.,
Daging, V.	Degen, M.	<i>meerv. dieplooden.</i>
Dagvaard, V.	Deining, V.	Diepte, V.
Dak, O.	Dek, O.	Dier, O.
Dal, O.	Deken, <i>vaneengild</i> ,	Diergaarde, V.
Dam, M.	M.	Diggel, V.
Damast, O.	Deken, <i>voor dek-</i>	Dij, dije, V.
Damlooper, M.	<i>kleed</i> , V.	Dijbeen, O.
Damp, M.	Deksel, O.	Dijk, M.
Darm, M.	Demoed, M., <i>zonder</i>	Dijkaadje, V.
Dank, M., <i>zonder</i>	<i>meerv.</i>	Dijl, (<i>eenerivier</i>), V.
<i>meerv.</i>	Deugd, V., <i>zonder</i>	Dikte, V.
Dans, M., <i>meerv.</i>	<i>meerv.</i>	Dille, V., <i>zonder</i>
<i>dansen.</i>	Deugriet, M.	<i>meerv.</i>
Das, V.	Deun, M.	Ding, O.
Das, <i>een dier</i> , V.	Deur, V.	Dingsdag, M.
Dauw, M., <i>zonder</i>	Deurekater, M.	Dingtaal, V., <i>zonder</i>
<i>meerv.</i>	Diamant, <i>de stof</i> , O.	<i>der meerv.</i>
Dauwel, V.	Diamant, <i>een edel</i>	Disch, M.
December, M., <i>zonder</i>	<i>gestoente</i> , M.	Dischgenoot, M.,
<i>der meerv.</i>	Dicht, O.	<i>meerv. dischge-</i>
Deeg, O., <i>meerv.</i>	Dichter, M.	<i>nooten.</i>
<i>doegen.</i>	Dichtkunst, V., <i>zonder</i>	Dissel, M.
Deel, O., <i>meerv.</i>	<i>der meerv.</i>	Distel, V.
<i>deelen.</i>	Dief, M.	Dnieper, (<i>eene ri-</i>
		<i>viet</i>), M.

- Dobbel**, voor lot-
spcl, M., zonder
meerv.
Dobbelaar, M.,
meerv. dobbelaren.
Dobber, M.
Dochter, V.
Doek, de stof, O.
Doek, stuk der stof,
M.
Doel, O., zonder
meerv.
Dof, een slag, O.
Doffer, M.
Doft, roeibank, V.
Dog, een hond, M.
Dojer, M.
Dok, O.
Dol, M.
Dolfsjn, M.
Dolk, M.
Dom, M.
Dommekracht, V.
Dommel, (eene ri-
vier), M.
Domp, V., (zie
damp).
Don, rivier, M.
Donau, rivier, M.
Donder, M.
Donderdag, M.
Donker, O., zonder
meerv.
Dons, O., zonder
meerv.
Dood, M., zonder
meerv.
Doodsteek, M.,
meerv. doodsteken.
Dooi, M., zonder
meerv.
Doolhof, M., *meerv.*
doolhoven.
Doop, M., zonder
meerv.
Doop, saus, V.
Doepeling, M. en V.
- Doepsel**, O. zonder
meerv.
Doortogt, M.
Door, M., *meerv.*
doren.
Doorslag, M.
Doorsnede, V.
Doorvaart, V., son-
der meerv.
Dooraigt, O., son-
meerv.
Doos, V., *meerv.*
doosen.
Dop, M.
Dordrecht, (eene
stad), O.
Doren, doorn, M.
Dorp, O.
Dorpel, M.
Dorpeling, M. en V.
Dorst, M., zonder
meerv.
Dos, M., zonder
meerv.
Dot, V.
Douw, M.
Dozijn, O.
Draad, M., *meerv.*
draden.
Draai, M., *meerv.*
draaijen.
Draaiboom, M.
Draak, M., *meerv.*
draken.
Drab, drabbe, V.,
zonder meerv.
Draf, van een paard,
M., *zonder meerv.*
Draf, voer voeder,
M., *zonder meerv.*
Draget, M.
Dragt, V.
Drang, M., *zonder*
meerv.
Drank, M.
Dras, V., *zonder*
meerv.
- Dreef**, V., *meerv.*
dreeven.
Dreet, V., *meerv.*
dreeten.
Dreg, dregge, V.
Drek, M., *zonder*
meerv.
Drempel, M.
Drenkeling, M. en
V.
Dreum, dreumel,
M., *zonder meerv.*
Dreun, M.
Dreutel, M.
Drevel, M.
Drieling, M.
Driestal, M.
Drievoet, M.
Drift, V.
Dril, M.
Drinkgelag, O.
Droes, M., *zonder*
meerv.
Droessem, M. son-
der meerv.
Drogge, droogerij,
V.
Drol, M.
Drom, of dreum, M.
Drommedaris, M.
Dronk, M.
Dronkschap, V.
zonder meerv.
Droogscheerder, M.
Droogte, V., *zonder*
meerv.
Droom, M., *meerv.*
droomen.
Drop, drup, M.
Drop, zoethout, O.
Droppel, druppel,
M.
- Drossaard**, M.
Droat, M.
Droatschap, O.
zonder meerv.
Druif, V.

Druist, <i>geweld</i> , V., <i>zonder meerv.</i>	Duitsch, O., <i>zonder meerv.</i>	Dut, M., <i>zonder meerv.</i>
Druk, M.	Duivel, M.	Duur, M., <i>zonder meerv.</i>
Druksel, O.	Duizend, O., <i>zonder meerv.</i>	Duurte, V.
Dubbel, O., <i>zonder meerv.</i>	Duizendbeen, M.	Duw, M.
Duif, V.	Dukaat, M., <i>meerv. dukaten.</i>	Dwaal, <i>handloek</i> , V., <i>meerv dwalsen.</i>
Duig, V.	Dukaton, M.	Dwang, M., <i>zonder meerv.</i>
Duiker, M.	Dukdalf, M.	Dwarling, V.
Duim, M.	Dunk, M., <i>zonder meerv.</i>	Dweil, V.
Duimeling, M.	Durance, <i>rivier</i> , V.	Dwerg, M.
Duin, O.	Durfal, M.	Dwingeland, M.
Duister, O., <i>zonder meerv.</i>	Durfaiet, M.	Dwingelandij, V.
Duisternis, V.	Durk, M.	
Duit, M.		

E.

E, V.	Eenhoren, M.	Eikel, M.
Eh ebbe, V., <i>zon- der meerv.</i>	Eenvoud, O., <i>zon- der meerv.</i>	Eiland, O.
Eber, <i>rivier</i> , M.	Eer, eere, V., <i>zon- der meerv.</i>	Einde, O.
Echel, M.	Eerbied, M.	Eisch, M., <i>meerv. eischen.</i>
Echt, M., <i>zonder meerv.</i>	Eereboog, M., <i>meerv. eerebogen.</i>	Ekster, aakster, M.
Echtgenoot, M. en V., <i>meerv. echt- genooten.</i>	Eereprijs, M.	El, elle, V.
Echo, V.	Eerzucht, V., <i>zon- der meerv.</i>	Eland, <i>een dier</i> , M.
Edik, M., <i>zonder meerv.</i>	Euw, V.	Elefant, M.
Eed, M., <i>meerv. eeden.</i>	Ega, egade, V., <i>zonder meerv.</i>	Element, O.
Eedgenoot, M. en V., <i>meerv. eed- genooten.</i>	Egel, M.	Elft, M.
Eedgenootschap, O.	Egelantier, M.	Elleboog, M., <i>meerv. ellebogen.</i>
Eekelaar, M.	EGge, V.	Ellende, V.
Eekhoren, M.	Egijpte, O., (<i>een land</i>).	Els, (<i>een boom</i>), M, <i>meerv. elzen.</i>
Eelt, O., <i>zonder meerv.</i>	Ei, O., <i>meerv. eijeren.</i>	Els, <i>warktuig</i> , M.
Eems, <i>eens rivier</i> , V.	Eigendom, M.	Elve, V.
Eend, <i>een vogel</i> , V.	Eigenaar, M., <i>meerv. eigenaren; eigenaars.</i>	Emmer, M.
Eendragt, V., <i>zon- der meerv.</i>	Eigenschap, V.	Engel, M.
	Eek, (<i>een boom</i>), M.	Engelsch, O., <i>zon- der meerv.</i>
		Engta, V.
		Enkel, M.
		Ent, enta, V.
		Eppe, V.
		Erf, (<i>een stuk lands</i>), O.

Erfgenaam, M. en V., meerv. <i>erfgenamen.</i>	Erwt, V.	Euphraat, (<i>eene rivier</i>) M.
Ergernis, V.	Esch, meerv. <i>eischen,</i> M.	Eure, (<i>eene rivier</i>), V.
Eridaan, (<i>een stroom</i>) M.	Eskader, O.	Europa, O.
Ernst, M., <i>zonder meerv.</i>	Etgroen, O., <i>zonder meerv.</i>	Euvel, O.
Erts, M.	Etmaal, O.	Evangelie, O.
Ervaring, V.	Etna, (<i>een berg</i>) M.	Evel, O.
Erve, V.	Etter, M., <i>zonder meerv.</i>	Evenaar, M.
		Everzwijn, O.
		Ezel, M.

F.

F, V.	Fiool, V., meerv. <i>fiolen.</i>	Fok, V.
Faal, V.	Fistel, V.	Foliant, M.
Faam, V.	Flagauwte, V.	Folie, (<i>bladzijde</i>) V.
Fabel, V.	Flambouw, V.	Fontenel, V.
Fabriek, V.	Flank, V.	Fontein, V.
Fakkel, V.	Flap, M.	Fooi, V., <i>zonder meerv.</i>
Falie, V.	Flarden, V., <i>zonder enkelv.</i>	Foreest, O.
Farizeër, (<i>huiche- laan</i>), M.	Fleers, M., meerv. <i>fleerzen.</i>	Forelle, (<i>visch</i>) V.
Fatsoen, O.	Fleeters, V., <i>zonder enkelv.</i>	Formaat, O.
Fazant, M.	Flep, V.	Formeerder, M.
Februarij, M., <i>zonder meerv.</i>	Flercijjn, O., <i>zonder meerv.</i>	Formulier, O.
Feeks, V., meerv. <i>feeksen.</i>	Flesch, V., meerv. <i>flesschen.</i>	Fornuls, O., meerv. <i>fornuizen.</i>
Feest, V. en O.	Fleur, <i>bloei</i> , M. <i>zonder meerv.</i>	Fort, O.
Festoen, V.	Flint, V.	Fortuin, V.
Feil, V.	Flits, M., meerv. <i>flitsen.</i>	Fout, V.
Feit, <i>daad</i> , O.	Floers, O., meerv. <i>floersen.</i>	Franje, V.
Feitel, V.	Floret, O.	Frankrijk, (<i>een land</i>).
Felp, <i>fulp</i> , O. <i>zonder meerv.</i>	Flouw, (<i>een snip- pennet</i>), V.	Franzijn, O.
Feniks, M.	Fluim, V.	Fregat, O.
Fielt, M.	Fluit, V.	Fret, O.
Fierte, V., <i>zonder meerv.</i>	Fluweel, O.	Frikkedel, M.
Figuur, V., meerv. <i>figuren.</i>	Foelis, V., <i>zonder meerv.</i>	Frons, V., meerv. <i>fronsen.</i>
Fijt, <i>vijt</i> , V., <i>zonder meerv.</i>		Fronsel, V.
Filomeel, V., meerv. <i>filomeelen.</i>		Fruit, V. en O.
Filosof, M.		Fuik, V.
Financie, V.		Fulp, O., <i>zonder meerv.</i>
		Fust, O.
		Futselaar, M.

G.

- G.**, V.
Gaaf, V., meerv. *gaven.*
Gaal, V., meerv. *galen.*
Gaard, M.
Gaarder, M.
Gaardenier, M.
Gaas, O., meerv. *gazen.*
Gaauwerd, M.
Gade, V., zonder meerv.
Gading, V., zonder meerv.
Gaffel, V.
Gagel, M., zonder meerv.
Gal, V., zonder meerv.
Galeas, (een vaartuig) V.
Galei, V., meerv. *galeijen.*
Galerij, V.
Galg, V.
Galjoen, O.
Galjoot, O., meerv. *galjooten.*
Galm, M.
Galon, V.
Galop, M., zonder meerv.
Gang, M.
Ganghoord, M.
Ganges, (rivier) M.
Gans, V., meerv. *ganzen.*
Garde, V.
Gareel, O., meerv. *gareelen.*
Garen, O.
Garf, garve, V.
Garnaal, V., meerv. *garnalen.*
Garnizoen, O.
- Garonne**, (eene rivier) V.
Garst, V., zonder meerv.
Gast, M.
Gasthuis, O.
Gat, O.
Gatenplatteel, V. meerv. *gatenplatteelen.*
Gave, gaaf, V.
Gebaar, O., meerv. *gebaren.*
Gebabbel, O., zonder meerv.
Gebaf, O., zonder meerv.
Gebak, O.
Gebalder, O., zonder meerv.
Gebas, O., zonder meerv.
Gebed, O.
Gebeente, O.
Gebergte, O.
Gebeuk, O., zonder meerv.
Gebeurtenis, O.
Gebied, O., zonder meerv.
Gebind, O.,
Gebit, O., zonder meerv.
Geblaas, O., zonder meerv.
Geblaat, O., zonder meerv.
Gebloemte, O., zonder meerv.
Gebod, O.
Geboefte, O., zonder meerv.
Geboomte, O., zonder meerv.
Gebom, O., zonder meerv.
- Gebons**, O., zonder meerv.
Geboorte, V.
Gebouw, O.
Gebraad, O.
Gebrek, O.
Gebriesch, O., zonder meerv.
Gebroed, O., zonder meerv.
Gebroederschap, V.
Gebroedsel, O.
Gebrom, O., zonder meerv.
Gebruï, O., zonder meerv.
Gebruis, O., zonder meerv.
Gebruï, O., zonder meerv.
Gebulder, O., zonder meerv.
Gebulk, O., zonder meerv.
Gebuur, M.
Gebuurschap, O.
Gedaante, V.
Gedachte, V.
Gedachtenis, V.
Gedans, O., zonder meerv.
Gedarnte, O., zonder meerv.
Gedaver, O., zonder meerv.
Gedeelte, O.
Gedenkenis, V.
Gedicht, O., zonder meerv.
Gedichtsel, O., zonder meerv.
Gedierte, O.
Geding, (een pleit), O.
Gedommel, O., zonder meerv.

- Gedonter, O., *zonder meerv.*
 Gedrag, O., *zonder meerv.*
 Gedrang, O., *zonder meerv.*
 Gedreun, O., *zonder meerv.*
 Gedrogt, O.
 Gedruisch, O., *zonder meerv.*
 Geduld, O., *zonder meerv.*
 Geep, (*zekere visch*)
 V.
 Geer, V., *meerv. geeren.*
 Geesel, M.
 Geest, M.
 Geestdrijver, M.
 Geestdrijving, V.
 Gefémel, O., *zonder meerv.*
 Gefleem, O., *zonder meerv.*
 Geslonker, O., *zonder meerv.*
 Gesluit, O., *zonder meerv.*
 Gegeeuw, O., *zonder meerv.*
 Gegil, O., *zonder meerv.*
 Gegluur, O., *zonder meerv.*
 Gegolf, O., *zonder meerv.*
 Gegooi, O., *zonder meerv.*
 Gegons, O., *zonder meerv.*
 Gegrim, O., *zonder meerv.*
 Gehakkel, O., *zonder meerv.*
 Gehalte, O., *zonder meerv.*
 Geheim, O.
 Geheimenis, V.
 Gehemelte, O.
 Geheugen, O., *zonder meerv.*
 Geheugenis, V., *zonder meerv.*
 Gehinnek, O., *zonder meerv.*
 Gehoor, O., *zonder meerv.*
 Gehucht, O.
 Gehuil, O., *zonder meerv.*
 Gehunker, O., *zonder meerv.*
 Gehuppel, O., *zonder meerv.*
 Geinster, M.
 Geit, V.
 Gejaag, O., *zonder meerv.*
 Gejammer, O., *zonder meerv.*
 Gejank, O., *zonder meerv.*
 Gejok, O., *zonder meerv.*
 Gejuich, O., *zonder meerv.*
 Gek, M.
 Gekakel, O., *zonder meerv.*
 Gekef, O., *zonder meerv.*
 Gekerm, O., *zonder meerv.*
 Gekijf, O., *zonder meerv.*
 Gekijk, O., *zonder meerv.*
 Gekir, O., *zonder meerv.*
 Gakittel, O., *zonder meerv.*
 Gekkernij, V.
 Geklag, O., *zonder meerv.*
 Geklak, O., *zonder meerv.*
 Geklank, O., *zonder meerv.*
 Geklap, O., *zonder meerv.*
 Geklapper, O., *zonder meerv.*
 Geklater, O., *zonder meerv.*
 Geklets, O., *zonder meerv.*
 Geklikkak, O., *zonder meerv.*
 Geklink, O., *zonder meerv.*
 Geklop, O., *zonder meerv.*
 Geklots, O., *zonder meerv.*
 Geknars, O., *zonder meerv.*
 Geknor, O., *zonder meerv.*
 Gekraai, O., *zonder meerv.*
 Gekraak, O., *zonder meerv.*
 Gekrak, O., *zonder meerv.*
 Gekras, O., *zonder meerv.*
 Gekriël, O., *zonder meerv.*
 Gekrijt, O., *zonder meerv.*
 Gekrijtsch, O., *zonder meerv.*
 Gekrikkrak, O., *zonder meerv.*
 Gekrioel, O., *zonder meerv.*
 Gekuch, O., *zonder meerv.*
 Gekus, O., *zonder meerv.*

- Gekwak, O., *zonder meerv.*
 Gekwaak, O., *zonder meerv.*
 Gekweek, O., *zonder meerv.*
 Gekweel, O., *zonder meerv.*
 Gekwel, O., *zonder meerv.*
 Gekwijn, O., *zonder meerv.*
 Gekwijn, O., *zonder meerv.*
 Gelaat, O., *zonder meerv.*
 Gelach, O., *zonder meerv.*
 Gelag, (*drinkgelag*), O.
 Geld, O., *zonder meerv.*
 Geldacht, V., *zonder meerv.*
 Geleide, O., *zonder meerv.*
 Gelel, O., *zonder meerv.*
 Gelid, O.
 Gelijkenis, V.
 Gelogi, O., *zonder meerv.*
 Gelofte, V.
 Geloof, O.
 Geloop, O., *zonder meerv.*
 Gelof, O., *zonder meerv.*
 Gelui, O., *zonder meerv.*
 Geluid, O.
 Geluk, O., *zonder meerv.*
 Gemaal, M.
 Gemalin, V.
 Gemaal, *van malen*, O., *zonder meerv.*
 Gemaauw, O., *zonder meerv.*
 Gemacht, O., *zonder meerv.*
 Gemak, O.
 Gemal, O., *zonder meerv.*
 Gember, V., *zonder meerv.*
 Gemgen, O., *zonder meerv.*
 Gemeenebest, O.
 Gemeenschap, V.
 Gemeente, V.
 Gemetsel, O., *zonder meerv.*
 Gemijner, O., *zonder meerv.*
 Gemoed, O.
 Gemoffel, O., *zonder meerv.*
 Gemompel, O., *zonder meerv.*
 Gemor, O., *zonder meerv.*
 Gemuit, O., *zonder meerv.*
 Gemurmel, O., *zonder meerv.*
 Genade, V., *zonder meerv.*
 Genegenheid, V., *zonder meerv.*
 Genet, (*spaansch paard*), O.
 Generaal, M.
 Geneugte, V.
 Genies, O., *zonder meerv.*
 Genuegen, O.
 Genoot, M. en V.
 Genootschap, O.
 Genot, O., *zonder meerv.*
 Gend, V., (*eens stad*).
 Gepas, O., *zonder meerv.*
 Gepupel, O., *zonder meerv.*
 Gepiep, O., *zonder meerv.*
 Gepoch, O., *zonder meerv.*
 Gepopel, O., *zonder meerv.*
 Gepraat, O., *zonder meerv.*
 Gepreutel, O., *zonder meerv.*
 Geprevel, O., *zonder meerv.*
 Geprikkel, O., *zonder meerv.*
 Geraamte, O.
 Geraas, O., *zonder meerv.*
 Gerabbiel, O., *zonder meerv.*
 Gerak, O., *zonder meerv.*
 Gerammel, O., *zonder meerv.*
 Geregt, O.
 Gerechtigheid, V.
 Gereedschap, O.
 Gereide, (*zadeltuig*), O., *zonder meerv.*
 Gerel, O., *zonder meerv.*
 Gereutel, O., *zonder meerv.*
 Gergel, M.
 Gerij, O., *zonder meerv.*
 Gerijf, O., *zonder meerv.*
 Gerijm, O., *zonder meerv.*
 Gerikkelik, O., *zonder meerv.*
 Geritsel, O., *zonder meerv.*
 Gerogchel, O., *zonder meerv.*

- Geroep, O., *zonder meerv.*
 Gerommel, O., *zonder meerv.*
 Geronk, O., *zonder meerv.*
 Gerst, garst, V., *zonder meerv.*
 Gerucht, O.
 Geruisch, O., *zonder meerv.*
 Gesammel, O., *zonder meerv.*
 Geschal, O., *zonder meerv.*
 Geschater, O., *zonder meerv.*
 Geschagcher, O., *zonder meerv.*
 Gescharrel, O., *zonder meerv.*
 Geschenk, O.
 Gescherm, O.,
 Geschermutsel, O., *zonder meerv.*
 Gescherts, O., *zonder meerv.*
 Geschiede, V.
 Geschiedenis, V.
 Geschild, O.
 Geschimp, O., *zonder meerv.*
 Geschok, O., *zonder meerv.*
 Geschommel, O.,
 Geschongel, O., *zonder meerv.*
 Geschop, O., *zonder meerv.*
 Geschréew, O., *zonder meerv.*
 Geschrei, O., *zonder meerv.*
 Geschrift, O.
 Geschrijf, O., *zonder meerv.*
 Geschrok, O., *zonder meerv.*
 Geschrol, O., *zonder meerv.*
 Geschuifel, O., *zonder meerv.*
 Geschut, O., *zonder meerv.*
 Geslacht, O.
 Geslagt, (*van slag-*
ten), O., *zonder meerv.*
 Gesleep, O., *zonder meerv.*
 Geslemp, O., *zonder meerv.*
 Geslepenheid, V.
 Geslof, O., *zonder meerv.*
 Gesmaal, O., *zonder meerv.*
 Gesmeek, O., *zonder meerv.*
 Gesmijde, O., *zonder meerv.*
 Gesnap, O., *zonder meerv.*
 Gesnik, O., *zonder meerv.*
 Gesnipper, O., *zonder meerv.*
 Gesnoef, O., *zonder meerv.*
 Gesnor, O., *zonder meerv.*
 Gesnork, O., *zonder meerv.*
 Gesp, M.
 Gespalk, O., *zonder meerv.*
 Gespan, O., *zonder meerv.*
 Gespartel, O., *zonder meerv.*
 Gespeel, M., *meerv. gespeeln.*
 Gespeel, *het spelen*, O., *zonder meerv.*
 Gespens, O., *meerv. gespensen.*
 Gespin, O., *zonder meerv.*
 Gespook, O., *zonder meerv.*
 Gespot, O., *zonder meerv.*
 Gespreeuw, O., *zonder meerv.*
 Gesprek, O., *zonder meerv.*
 Gesprenkel, O., *zonder meerv.*
 Gespuis, O., *zonder meerv.*
 Gest, V., *zonder meerv.*
 Gestalte, V.
 Gestaltenis, V.
 Gesteek, O., *zonder meerv.*
 Gesteen, O., *zonder meerv.*
 Gesteente, O.
 Gestel, O.
 Gesteldheid, V.
 Gesteltenis, V.
 Gesticht, O.
 Gestoel, O., *zonder meerv.*
 Gestoelte, O.
 Gestof, O., *zonder meerv.*
 Gestommel, O., *zonder meerv.*
 Gestoot, O., *zonder meerv.*
 Gestreel, O., *zonder meerv.*
 Gestrook, O., *zonder meerv.*
 Gesuis, O., *zonder meerv.*
 Gesukkel, O., *zonder meerv.*
 Getal, O.
 Geteem, O., *zonder meerv.*

- Getier, O., zonder *meerv.*
 Getij, O., zonder *meerv.*
 Getijde, O.
 Getimmer, O., zonder *meerv.*
 Getijlp, O., zonder *meerv.*
 Getoet, O., zonder *meerv.*
 Getokkel, O., zonder *meerv.*
 Getommel, O., zonder *meerv.*
 Getouw, O.
 Getrappel, O., zonder *meerv.*
 Getreur, O., zonder *meerv.*
 Getrippel, O., zonder *meerv.*
 Getrommel, O., zonder *meerv.*
 Getuige, M. en V.
 Getuigenis, V.
 Getuimel, O.
 Geul, V.
 Geur, M.
 Geus, M., *meerv. geuzen.*
 Gevaar, O., *meerv. gevaren.*
 Gevaarte, O.
 Geval, O.
 Gevangenis, V.
 Gevecht, O.
 Gevel, M.
 Gevest, O.
 Gevlei, O., zonder *meerv.*
 Gevlieg, O., zonder *meerv.*
 Gevloek, O., zonder *meerv.*
 Gevoeg, O., zonder *meerv.*
 Gevoel, een zintuig, O., zonder *meerv.*
 Gevoelen, (oordeel), O., zonder *meerv.*
 Gevogelte, O., zonder *meerv.*
 Gevolg, O.
 Gevrij, O., zonder *meerv.*
 Gewaad, O.
 Gewag, O., zonder *meerv.*
 Gewaggel, O., zonder *meerv.*
 Gewas, O.
 Geweef, O., zonder *meerv.*
 Geween, O., zonder *meerv.*
 Geweer, O.
 Gewei, geweide, ingewand, O., zonder *meerv.*
 Geweld, O., zonder *meerv.*
 Geweldenaar, M.
 Geweldenarij, V.
 Gewelf, O.
 Gewemel, O., zonder *meerv.*
 Gewest, O.
 Geweten, O.
 Gewigt, O.
 Gewijsde, (vonnis), O., zonder *meerv.*
 Gewin, O., zonder *meerv.*
 Gewisse, O., zonder *meerv.*
 Gewoel, O., zonder *meerv.*
 Gewoonte, V., zonder *meerv.*
 Gewormte, O., zonder *meerv.*
 Gewoud, (geweld), O., zonder *meerv.*
 Gewricht, O.
 Gewrocht, O.
 Gewroet, O., zonder *meerv.*
 Gezaai, O., zonder *meerv.*
 Gezag, O., zonder *meerv.*
 Gezang, O.
 Gezangboek, O.
 Gezant, M.
 Gezantschap, O.
 Gezeet, (kleding), O., zonder *meerv.*
 Gezeg, O., zonder *meerv.*
 Gezegde, O.
 Gezel, gezelle, M. en V.
 Gezelschap, O.
 Gezeur, O., zonder *meerv.*
 Gezigt, O.
 Gezijffel, O., zonder *meerv.*
 Gezin, O., zonder *meerv.*
 Gezindte, V.
 Gezucht, O., zonder *meerv.*
 Gezuip, O., zonder *meerv.*
 Gezuster, V.
 Gezweer, O., zonder *meerv.*
 Gezwel, O.
 Gezwerm, O., zonder *meerv.*
 Gezwets, O., zonder *meerv.*
 Gids, M. en V., *meerv. gidsen.*
 Gier, (een draai), M.
 Gier, (mest), V.
 Gierigaard, M.
 Gierigheid, V.
 Gierst, V., zonder *meerv.*

- Gieteling, M.
 Gieter, M.
 Gift, (*gave*), V.
 Gift, (*vergift*), O., zonder meerv.
 Gijk, V.
 Gijl, O., zonder meerv.
 Gil, M.
 Gild, *gilde*, O.
 Gips, O.
 Gis, V., zonder meerv.
 Gisp, V.
 Gist, V., zonder meerv.
 Git, O.
 Glaasje, O.
 Gladheid, V.
 Glans, M., meerv. *glansen*.
 Glas, O.
 Gleiswerk, O.
 Glimmer, M.
 Glimp, M., zonder meerv.
 Glinster, M.
 Glinting, V.
 Glip, M.
 Gloed, M., zonder meerv.
 Gloor, M., zonder meerv.
 Glop, O.
 Glorie, V., zonder meerv.
 Glos, V.
 Gluip, V.
 God, M.
 Godsdienst, M.
 Godsvrucht, V., zonder meerv.
 Goed, O., meerv. *goederen*.
 Goeree, (*een ei-land*), O.
 Golf, V.
 Gom, V.
 Gome, V.
 Gondel, (*een roei-schuitje*), V.
 Gons, M., zonder meerv.
 Gooi, V., zonder meerv.
 Gooi, (*een land-streek*), O.
 Goot, V., meerv. *goten*.
 Gorde, V.
 Gordel, M.
 Gordijn, V.
 Gorgel, M.
 Gors, (*aangeslibt land*), meerv. *gorzen*.
 Gort, V.
 Gorter, M.
 Got, *een (volks-naam)*, M.
 Goteling, M.
 Goud, O., zonder meerv.
 Goude, *gouwe*, stroom, V.
 Goudsmid, M.
 Goudvisch, V.
 Graad, *trap*, M., meerv. *graden*.
 Graadboog, M.
 Graaf, M., meerv. *graven*.
 Graaf, *een schop*, V.
 Graafschap, O.
 Graan, O.
 Graat, *van visch*, V., meerv. *graten*.
 Graauw, *snaauw*, M.
 Graauw, *gemeen volk*, O., zonder meerv.
 Graauw, *eene kleur*, O.
 Grabbel, V., *zonder meerv.*
 Gracht, V.
 Graf, O., meerv. *graven*.
 Graft, V.
 Gramschap, V., zonder meerv.
 Granaat, (*een boom*), M., (*eene vrucht*), V., meerv. *granaten*.
 Granaat, (*een steen*), M., (*de stof*), O.
 Graniet, (*de steen*), M., (*de stof*), O. en zonder meerv.
 Grap, V.
 Gras, O., zonder meerv.
 Graveel, O., *zonder meerv.*
 Graveelsel, O., *zonder meerv.*
 'S Gravenhage, O., *zonder meerv.*
 Grebbe, (*een buurt*), V., *zonder meerv.*
 Greel, M., meerv. *greelen*.
 Greep, *eene bewerkte zaak*, V.
 Greep, *voor het bewerkende*, M.
 Grein, O.
 Grendel, M.
 Grens, V., meerv. *grenzen*.
 Greppel, V.
 Grief, *grieve*, V.
 Griek, M.
 Grieksch, O., *zonder meerv.*
 Griel, *grabbel*, V., *zonder meerv.*
 Griend, V.
 Griet, *een visch*, V.

- Grietenij, V.
 Griffel of ent, V.
 Griffie, V.
 Griffier, M.
 Griffioen, M.
 Grift, V., *gracht*.
 Grift, griffie, V.
 Grijn, M.
 Grijns, V., *meerv.*
grijzen.
 Grijnsaard, M.
 Grijp, M.
 Grijsaard, M.
 Grijshheid, V.
 Grijzigheid, V.
 Gril, V.
 Griligheid, V.
 Grim, V.
 Grimas, V.
 Grimlach, M., *zonder meerv.*
 Grimmer, M.
 Groef, V.
 Groei, M., *zonder meerv.*
 Groeisel, O.
 Groen, O., *zonder meerv.*
 Groente, V.
 Geroep, V., *zonder meerv.*
 Groes. groeze, V., *zonder meerv.*
 Groet, M., *zonder meerv.*
 Grol, V.
 Grol, *eene stad, O.*
 Grom, *ingewand, O., zonder meerv.*
 Grond, M.
 Grondel, M.
 Grondeling, M.
 Grondvest, V.
 Groom, O., *zie grom.*
 Groot, *geldspecie, V.*
 Grootte, V.
 Grop, V.
 Gros, O.
 Grossier, M.
 Grot, V.
 Grotwerk, O.
 Gruis, O., *zonder meerv.*
 Gruit, V., *zonder meerv.*
 Grut, V.
 Grawel, M.
 Guds, V., *meery.*
gudsen.
 Guig, V., *zonder meerv.*
 Guil, M.
 Gul, *wisch, V.*
 Gulden, M.
 Gulp, V.
 Gunst, V.
 Gunsteling, M. *en V.*
 Gunstjagt, V.

H.

- H, V.
 Ha, *een water, V.*
 Haag, V.
 Haagappelboom, M.
 Haai, M., *meerv.*
haaijen.
 Haaibaai, V.
 Haak, M., *meery.*
haken.
 Haal, *trek, M., meerv. halen.*
 Haal, *werktuig, V.*
 Haam, O., *meerv.*
hamen.
 Haan, M., *meerv.*
hanen.
 Haander, M.
 Haar, O., *meerv.*
haren.
 Haarbos, M.
 Haard, *haardstede, M.*
 Haarlok, V.
 Haarvlecht, V.
 Haas, M., *meerv.*
hazen.
 Haast, V., *zonder meerv.*
 Haastigheid, V.
 Haat, M., *zonder meerv.*
 Haauw, *van een gewas, V.*
 Hach, *gevaar, V., zonder meerv.*
 Hacht, *een stuk, M.*
 Haft, O.
 Hagedis, V.
 Hagedoren, M.
 Hagel, M., *zonder meerv.*
 Hak, *houw, M.*
 Hak, *hiel, V.*
 Hakkenei, *een paard, V., meerv. hakkeneijen.*
 Hal, V., *boerhuis, vleeschhal.*
 Hal, *hardigheid der aarde, O., zonder meerv.*
 Halfter, M.
 Halm, M.
 Hals, M., *meerv.*
halzen.
 Halte, *stilstand, V., zonder meerv.*
 Ham, V.
 Hamei, V., *meerv.*
hameijen.
 Hamel, M.

- Hamer, M.
 Hand, V.
 Handel, M., *zonder meerv.*
 Handeling, V.
 Handgeklap, O., *zonder meerv.*
 Handgift, V.
 Handgreep, M. en V.
 Handschoen, M.
 Handschrift, O.
 Handtering, V.
 Handvat, O.
 Handvest, V.
 Handvol, V.
 Hanegekraai, O., *zonder meerv.*
 Hanckraai, M.
 Hang, M.
 Hangmat, V.
 Hangzolder, M.
 Hans, M.
 Hansop, M.
 Hanze, V.
 Hap, M.
 Haring, M.
 Haringbuis, V.
 Hark, V.
 Harnas, O.
 Harp, V.
 Harpoen, O.
 Harpoenier, M.
 Harpuis, O., *zonder meerv.*
 Hars, V., *zonder meerv.*
 Harst, M.
 Hart, O.
 Hartewes, O.
 Hartstogt, M.
 Hartstogtigheid, V.
 Haspel, M.
 Haspelaar, M.
 Have, goed, V., *zonder meerv.*
 Haven, V.
 Haver, V., *zonder meerv.*
 Havik, M.
 Hazelaar, M., *meerv.*
 Hazelaren.
 Hazewind, M.
 Hebreër, M.
 Hebreuwsch, O., *zonder meerv.*
 Hebrus, (*eens rivier*), M.
 Hecht, O.
 Hechtenis, V.
 Heem, O.
 Heemraad, M., *meerv. heemraden.*
 Heemraadschap, O.
 Heep, V., *meerv. heepen.*
 Heer, M., *meerv. heeren.*
 Heer, *eene krijgsmagt*, O., *meerv. heren.*
 Heerlijkheid, V.
 Heerschap, O., *zonder meerv.*
 Heerschappij, V.
 Heerschzucht, V., *zonder meerv.*
 Heester, M.
 Hef, heffe, V., *zonder meerv.*
 Hefboom, M.
 Heg, hegge, V.
 Hei, heide, V., *zonder meerv.*
 Heiblok, O.
 Heiden, M.
 Heidendom, O., *zonder meerv.*
 Heil, O., *zonder meerv.*
 Heiland, M.
 Heilbot, V.
 Heiligdom, O.
 Heim, O.
 Heining, V.
 Hek, O.
 Hekel, M.
 Heks, V., *meerv. heksen.*
 Hel, V., *zonder meerv.*
 Held, M.
 Heldendaad, M.
 Heler, M.
 Helft, V.
 Helikon, (*een berg*), M., *zonder meerv.*
 Hellebaard, M.
 Hellebaardier, M.
 Heller, (*een duit*), M.
 Hellespont, M., *zonder meerv.*
 Helleveeg, V., *meerv. hellevegen.*
 Hellevoogd, M.
 Hellewacht, V.
 Hellewicht, O.
 Helling, V.
 Helm, M.
 Helmet, O.
 Hemd, O.
 Hemel, M.
 Hemelling, M. en V.
 Hemelvaart, V.
 Hemelval, M., *zonder meerv.*
 Hemus, (*een berg*), M.
 Hen, henne, V.
 Heng, hengsel, V.
 Hengel, M.
 Hengst, M.
 Henker, M.
 Hennep, M., *zonder meerv.*
 Hennepzaad, O.
 Her, herre, V.
 Heraut, M.

- Herberg, M.
 Herbergier, M.
 Herder, M.
 Herdruk, M.
 Herfst, M., *zonder meerv.*
 Herkomst, V., *zonder meerv.*
 Herkules, M., *zonder meerv.*
 Hermelijn, M., *voor het bont*, O., *zonder meerv.*
 Hersens, V., *zonder enkelv.*
 Hersenbekken, O.
 Hersenpan, V.
 Hert, *een dier*, O.
 Hertog, M.
 Hertogdom, O.
 Hertogenbosch, ('s) *(eene stad)*, O.
 Hertogt, M., *zonder meerv.*
 Hespe, *het achterste van eene ham*, V.
 Heude, heu, *een schip*, V.
 Heugel, M.
 Heugenis, V., *zonder meerv.*
 Heul, *bijstand*, O., *zonder meerv.*
 Heul, *houten bruggetje*, V.
 Heul, *plant*, M., *zonder meerv.*
 Heup, V.
 Heuvel, M.
 Hevel, M.
 Hiacint, M.
 Hidra, V., *zonder meerv.*
 Hiel, M.
 Hieling, *het achterste gedeelte van de kiel*, V.
 Hijs, hijze, *stuk rookvleesch*, V.
 Hijzop, *een kruid*, M., *zonder meerv.*
 Hik, M.
 Hilt, *kruk van een kloot*, V.
 Hinde, V.
 Hindebei, *hinde-bezie*, V.
 Hinder, M., *zonder meerv.*
 Hippokras, M., *zonder meerv.*
 Historie, V.
 Hit, M.
 Hitte, hette, V., *zonder meerv.*
 Hobbel, M.
 Hobo, V.
 Hoed, M.
 Hoede, *wacht*, V., *zonder meerv.*
 Hoef, *paardenhoef*, M.
 Hoef, *hoeve, hofstede*, V.
 Hoefijzer, O.
 Hoefslag, M.
 Hoen, O.
 Hoep, M.
 Hoepel, M.
 Hoer, V.
 Hoest, M., *zonder meerv.*
 Hoevenaar, M., *meerv. hoevenaren.*
 Hof, *tuin*, M., *meerv. hoven.*
 Hof, *vorstelijk verblijf*, O., *meerv. hoven.*
 Hok, O.
 Hokkeling, M. en V.
 Hol, O., *meerv. holen.*
 Molster, M.
 Holte, V.
 Hom, V.
 Hommel, V.
 Homp, V.
 Hond, M.
 Honderd, O., *zonder meerv.*
 Hondsvot, M.
 Hongaar, M., *meerv. hongaren.*
 Honger, M., *zonder meerv.*
 Honig, M., *zonder meerv.*
 Honigbij, V.
 Honigvat, V.
 Honigzeem, O., *zonder meerv.*
 Honk, O., *zonder meerv.*
 Hont, *honte, een arm der Schelde*, V.
 Hoofd, O.
 Hoofdman, M.
 Hoofdmanschap, O., *zonder meerv.*
 Hoogepriester, M.
 Hoogepriesterschap, O., *zonder meerv.*
 Hoogmoed, M., *zonder meerv.*
 Hoogte, V.
 Hoogtijd, M.
 Hooi, O., *zonder meerv.*
 Hoon, M., *zonder meerv.*
 Hoop, *menigte*, M., *meerv. hoopen.*
 Hoop, *hope, verwachting*, V., *zonder meerv.*
 Hoorder, M.
 Hoos, V., *meerv. hoozen.*
 Hoosblok, O.

Hop, hoppe, <i>plant</i> , V., <i>zonder meerv.</i>	Houvast, O.	Huishouding, V.
Hop, <i>vogel</i> , M.	Houw, M., <i>zonder meerv.</i>	Huisraad, O.
Hopman, M.	Houweel, O., <i>meerv. houweelen.</i>	Hul, hulle, V.
Hopperd, M., <i>zonder meerv.</i>	Houwer, M.	Hulde, V., <i>zonder meerv.</i>
Horde, V.	Hoveling, M.	Hulk, V.
Horen, hoorn, M.	Hovenier, M.	Hulp, halpe, V., <i>zonder meerv.</i>
Horizon, horizon, M., <i>zonder meerv.</i>	Huds, <i>versletene lap</i> , V.	Hulpeloosheid, V., <i>zonder meerv.</i>
Horlogie, O.	Hui, V., <i>zonder meerv.</i>	Hulsel, O.
Horoskoop, O., V. <i>meerv. horoskopen.</i>	Huichelaar, M.	Hulst, M., <i>zonder meerv.</i>
Horrel, M.	Huid, V.	Hulze, V.
Hort, <i>stoot</i> , M.	Huif, huive, V.	Hut, V.
Horzel, V.	Huig, V.	Hutspot, M.
Hot, V., <i>zonder meerv.</i>	Huik, V.	Huur, V.
Hont, O.	Huis, O., <i>meerv. huizen.</i>	Huurcedel, V.
Hout, <i>een bosch</i> , O.	Huisbaas, M., <i>meerv. huisbazen.</i>	Huurder, M.
Houtmijt, V.	Huisgezin, O.	Huurling, M.
Houtstapel, M.		Hark, V.
		Huwelijk, O.

I.

I, V.	Ikker, M.	Ingewand, O.
Iber, <i>eene rivier</i> , M.	Ilias, V., <i>zonder meerv.</i>	Ingeweide, O., <i>zonder meerv.</i>
Ida, <i>een berg</i> , M.	Impost, M., <i>zonder meerv.</i>	Inham, M.
Ier, <i>inboorling uit Ierland</i> , M.	Inboedel, M.	Inhoud, M.
IJ, <i>inham der zuiderzee</i> , O.	Inborst, V., <i>zonder meerv.</i>	Inhout, O.
IJK, M., <i>zonder meerv.</i>	Inbrek, V., <i>zonder meerv.</i>	Ink, inkt, M., <i>zonder meerv.</i>
IJl, V., <i>zonder meerv.</i>	Inbreuk, V., <i>zonder meerv.</i>	Inkarnaat, O., <i>zonder meerv.</i>
IJm, V.	Indiaan, M., <i>meerv. Indianen.</i>	Inkeep, V., <i>meerv. inkepen</i>
IJp, IJpelaar, M.	Indië, O.	Inkeer, M., <i>zonder meerv.</i>
IJs, O., <i>zonder meerv.</i>	Indigo, M., <i>zonder meerv.</i>	Inkomeling, M. en V.
IJsland, O., <i>zonder meerv.</i>	Indrang, M., <i>zonder meerv.</i>	Inkomst, V.
IJssel, <i>eene rivier</i> , M.	Indruk, M.	Inkoop, M., <i>zonder meerv.</i>
IJver, M., <i>zonder meerv.</i>	Inënting, V.	Inlaag, inlage, V.
IJzer, O., <i>zonder meerv.</i>	Ingang, M.	Inleg, M., <i>zonder meerv.</i>

Inlegering, V., <i>zonder meerv.</i>	Jaarschaar, V.	Jodenlijn, V.
Inloop, M., <i>zonder meerv.</i>	Jadder, O.	Jok, O.
Inrid, <i>inrijding</i> , M., <i>zonder meerv.</i>	Jagt, <i>het jagen</i> , V., <i>zonder meerv.</i>	Jol, V.
Inslag, M.	Jagt, <i>een vaartuig</i> , O.	Jongen, M.
Inspraak, V., <i>zonder meerv.</i>	Jak, O.	Jongeling, M.
Insteeksel, O.	Jakhals, M., <i>meerv. jakhalzen.</i>	Jonk, <i>een indiaansch vaartuig</i> , O.
Insteller, M.	Jaloezij, V., <i>zonder meerv.</i>	Jonker, M.
Intogt, M., <i>zonder meerv.</i>	Jammer, O.	Jonkvrouw, V.
Intrede, M., <i>zonder meerv.</i>	Januarij, M., <i>zonder meerv.</i>	Jood, M., <i>meerv. joden.</i>
Intrek, M., <i>zonder meerv.</i>	Japon, M.	Jool, M., <i>meerv. jolen.</i>
Intrest, M.	Jas, M.	Jordaan, (<i>eene rivier</i>), V.
Inval, M.	Jasmijn, V.	Jouw, <i>een schimpwoord</i> , V., <i>zonder meerv.</i>
Inventaris, M.	Jaspis, <i>de steen</i> , M., <i>de stof</i> , O., <i>in het meerv. zegt men jaspisteenen.</i>	Jubelfeest, O.
Invloed, M., <i>zonder meerv.</i>	Javelijn, V.	Jucht, O., <i>zonder meerv.</i>
Invoer, M., <i>zonder meerv.</i>	Jawoord, O., <i>zonder meerv.</i>	Juda, (<i>eene landstreek</i>), O., <i>zonder meerv.</i>
Inzet, M.	Je, <i>alle verkleinende zelfstandige naamwoorden, op je of jen uitgaande, zijn onzijdig; als Aapje, enz.</i>	Juffer, V.
Inzigt, O.	Jenever, M.	Jufferschap, O., <i>zonder meerv.</i>
Iser, (<i>eene rivier</i>), V.	Jeruzalem, O., <i>zonder meerv.</i>	Juffrouw, V.
Israël, O., <i>zonder meerv.</i>	Jeugd, V., <i>zonder meerv.</i>	Juk, O.
Italië, O., <i>zonder meerv.</i>	Jicht, V., <i>zonder meerv.</i>	Julij, M., <i>zonder meerv.</i>
Ivoor, O., <i>zonder meerv.</i>	Jodendom, O., <i>zonder meerv.</i>	Junij, M., <i>zonder meerv.</i>
Ja, <i>het antwoord</i> , O., <i>zonder meerv.</i>		Jupiter, M., <i>zonder meerv.</i>
Jaar, O.		Jurk, V.
Jaarboek, O.		Juweel, O., <i>meerv. juweelen.</i>
Jaargetijde, O.		Juwelier, M.
Jaarmarkt, V.		

K.

K, V.	Kaak, V., <i>meerv. kaken.</i>	Kaap, V., <i>meerv. kapen.</i>
Kaag, V., <i>meerv. kagen.</i>	Kaam, V., <i>zonder meerv.</i>	Kaar, <i>vischkaar</i> , V.
Kaai, V., <i>meerv. kaaijen.</i>	Kaan, V., <i>meerv. kanen.</i>	Kaarde, V.
		Kaars, V., <i>meerv. kaarsen.</i>

- Kaart, V.
 Kaas, V., meerv. *kazen.*
 Kaats, V., *zonder meerv.*
 Kabas, V.
 Kabel, M.
 Kabeljaauw, M.
 Kabinet, O.
 Kabouter, M.
 Kabuis, V., meerv. *kabuizen.*
 Kade, V.
 Kadraai, *zoetelaar-vaartuig*, V.
 Kaf, O., *zonder meerv.*
 Kagchel, M.
 Kajuit, V.
 Kak, M., *zonder meerv.*
 Kakebeen, O., meerv. *kakebeenen.*
 Kakkerlak, M.
 Kakketoer, V.
 Kalamink, O., *zonder meerv.*
 Kalendar, V.
 Kalant, klant, M. en V.
 Kalbas, V.
 Kalender, V.
 Kales, V.
 Kalf, O.
 Kalk, M., *zonder meerv.*
 Kalkoen, M.
 Kalmte, V., *zonder meerv.*
 Kalot, V.
 Kalvarie, M., *zonder meerv.*
 Kalmus, M., *zonder meerv.*
 Kam, M.
 Kameel, kemel, M.
 Kameelpaard, O.
- Kameleon, O.
 Kamelot, O., *zonder meerv.*
 Kamenier, V.
 Kamer, V.
 Kameraad, M. en V., meerv. *kameraden.*
 Kamerling, M.
 Kamfer, V., *zonder meerv.*
 Kamille, V.
 Kamizool, O., meerv.
 Kamizolen.
 Kammeling, *korte uitgekamde wol*, V., *zonder meerv.*
 Kamp, M.
 Kampanje, V.
 Kamperfoelie, V., *zonder meerv.*
 Kampernoelie, V.
 Kan, V.
 Kanaal, O., meerv. *kanalen.*
 Kanalje, V.
 Kanarie, V.
 Kanaster, knaster, M.
 Kandeel, V.
 Kandelaaar, M.
 Kandij, V., *zonder meerv.*
 Kaneel, O., *zonder meerv.*
 Kanefas, O., *zonder meerv.*
 Kanker, M., *zonder meerv.*
 Kanon, O.
 Kans, V., meerv. *kansen.*
 Kansel, M.
 Kanselarij, V.
 Kanselier, M.
 Kant, zijde, M.
 Kant, *naaldewerk*, V.
- Kanteel, M., meerv. *kanteelen.*
 Kantoor, O., meerv. *kantoren.*
 Kantshaak, M.
 Kap, V.
 Kapel, V.
 Kaper, *vrouwen hoofdsieraad*, V.
 Kaper, *roofschip*, M.
 Kapitaal, O.
 Kapiteel, O.
 Kapitein, M.
 Kapitoel, O., *zonder meerv.*
 Kapittel, O.
 Kapper, M.
 Kapper, *gewas*, V.
 Kapoen, O.
 Kapot, V.
 Kaproen, V.
 Kar, V.
 Karabijn, V.
 Karakter, O.
 Karavaan, V.
 Karbats, karwats, V., meerv. *karbatsen.*
 Karbeel, M.
 Karkonkel, M.
 Kardeel, O.
 Kardinaal, M.
 Kardinaalschap, O., *zonder meerv.*
 Kardoes, V.
 Karel, M.
 Karkant, M.
 Karkas, V.
 Karmezijn, O., *zonder meerv.*
 Karu, V.
 Karonje, V.
 Karoot, kroot, V.
 Karos, V.
 Karper, M.
 Karpel, spreij, O.

- Karaai , V.
 Karspel , kerspel ,
 O.
 Karsteling , gebak ,
 M.
 Kartel , M.
 Kartets , V.
 Kartouw , V.
 Karveel , O.
 Karwei , V. , *zonder*
meerv.
 Kas , V.
 Kassie , V. , *zonder*
meerv.
 Kassier , M.
 Kast , V.
 Kastanje , V.
 Kasteel , O.
 Kastelein , M.
 Kastoor , M. , *meerv.*
kastoren.
 Kastrol , V.
 Kasuifel , V.
 Kat , V.
 Kater , M.
 Katoen , O.
 Katoenboom , M.
 Katrol , V.
 Katwijk , O. , *zonder*
meerv.
 Kauw , V.
 Kauwoerde , *zeker*
gewas , V.
 Kavafje , O.
 Kavel , M.
 Kawaan , *schildpad* ,
 V.
 Kazemat , V.
 Keel , V. , *meerv.*
kelen.
 Keel , *een stroop*
van een plank , V. ,
meerv. keelen.
 Keen , V. , *meerv.*
kenen.
 Keep , V. , *meerv.*
kepen.
 Keep , *een vogel* , M.
 Keer , M. , *meerv.*
keeren.
 Keerkring , M.
 Keest , M. , *zonder*
meerv.
 Keet , V. , *meerv.*
keeten.
 Keg , kegge , V.
 Kegel , M.
 Kei , M. , *meerv.*
keijen.
 Keizel , M.
 Keizer , M.
 Keizerdom , O.
 Keizerrijk , O.
 Keker , V.
 Kelder , M.
 Kelk , M.
 Kemel , kameel , M.
 Kennep , kennip , M. ,
zonder meerv.
 Kennewe , *houten*
ring om den hals
der dieren , V.
 Kennis , V.
 Keper , V.
 Kerf , V.
 Kerk , V.
 Kerker , M.
 Kerkeraad , M.
 Kerkhof , O.
 Keruis , V.
 Kern , V.
 Kers , kars , V. ,
meerv. kersen.
 Kers , kors , V. ,
zonder meerv.
 Kervel , V. , *zonder*
meerv.
 Ket , M.
 Ketel , M.
 Keten , V.
 Ketter , M.
 Ketting , M.
 Keuken , V.
 Keule , *zeker kruid* ,
 V. , *zonder meerv.*
 Keulen , (*eene stad*) ,
 O.
 Keur , V.
 Keurs , V.
 Keurvorst , M.
 Keurvorstendom , O.
 Keus , keuze , V.
 Kentel , V.
 Keuvel , V.
 Kevel , M.
 Kever , M.
 Kevie , V.
 Kevis , *bijwif* , V.
 Kid , kilde , (*hed* ,
kedde) , V.
 Kieken , O.
 Kiel , *van een schip* ,
 V.
 Kiel , *een overkleed* ,
 M.
 Kiem , V.
 Kier , M. , *zonder*
meerv.
 Kierboe , V.
 Kies , V. , *meerv.*
kiezen.
 Kieuw , V.
 Kievit , V.
 Kif , O. , *zonder*
meerv.
 Kijf , *buiten kijf* , V. ,
zonder meerv.
 Kijk , M. , *zonder*
meerv.
 Kikvorsch , M.
 Kil , *houde* , V. , *zon-*
der meerv.
 Kil , *sleuf* , V.
 Kim , V.
 Kin , V.
 Kind , O.
 Kinderbed , O.
 Kindschheid , V. ,
zonder meerv.
 Kink , V.
 Kinkel , M.
 Kinkhoest , M. , *zon-*
der meerv.

- Kinkhoren, M.
 Kinnebak, V.
 Kinnebakken, O.
 Kip, V.
 Kist, V.
 Kit, V.
 Kits, *vaartuig*, V.
 Klaauw, M.
 Klad, kladde, V.
 Klage, V.
 Klagt, V.
 Klak, V.
 Klamp, M.
 Klander, M.
 Klank, M.
 Klant, M. en V.
 Klap, M.
 Klapper, V.
 Klaroen, V.
 Klasse, V.
 Klater, V.
 Klavecim, V.
 Klavecimbél, M.
 Klaver, V., *zonder meerv.*
 Klavier, (klaauwier), M. en O.
 Kleed, O., *meerv. kleeden of kleederen.*
 Kleef, (*eene stad*), O.
 Klei, V., *zonder meerv.*
 Kleinood, O., *meerv. kleinooden.*
 Kleins, kleus, V.
 Klem, V.
 Klep, V.
 Klepel, M.
 Kleppel, M.
 Klepper, M.
 Klerk, M.
 Klets, V., *meerv. kletzen.*
 Kleur, V.
 Kleuter, V.
 Klief, V.
 Kliek, V.
 Klier, V.
 Klif, O., *zonder meerv.*
 Klijf, klimop, O., *zonder meerv.*
 Klik, M.
 Klim, O., *zonder meerv.*
 Klimaat, O.
 Klimop, O., *zonder meerv.*
 Kling, V.
 Klink, *van eendour*, V.
 Klink, klap, M.
 Klinker, *eene letter*, M.
 Kliñket, O.
 Klip, V.
 Klis, M.
 Klisteer, V., *meerv. klisteren,*
 Klit, V.
 Klits, *teef*, V., *meerv. klitsen.*
 Kloen, O.
 Klok, klokken, V.
 Klok, V.
 Klok, *zeker geluid*, M.
 Kloker, M.
 Klomp, M.
 Klongel, klungel, V.
 Klont, V.
 Klonter, M.
 Kloof, klove, V., *meerv. kloven.*
 Klooster, O.
 Kloosterling, M. en V.
 Kleot, M., *meerv. kloten.*
 Klop, M.
 Klop, *geestelijke dochter*, V.
 Klopper, M.
 Klos, M.
 Klucht, V.
 Klust, V.
 Kluif, V.
 Kluis, V.
 Kluister, V.
 Kluit, V.
 Kluizenaar, M.
 Kluppel, M.
 Kluts, V., *zonder meerv.*
 Kluwen, O.
 Knaap, M.
 Knak, M.
 Knap, V.
 Knarsbeen, O.
 Knaster, M.
 Knecht, M.
 Kneep, V., *meerv. knaepen.*
 Kneppel, M.
 Kneu, *vlavink*, V.
 Kneukel, M.
 Kneuter, V.
 Knevel, M.
 Knie, V.
 Knijf, knipmes, O.
 Kuip, V., *zonder meerv.*
 Knik, M.
 Knikker, M.
 Knip, M.
 Knipsel, O.
 Knabbel, M.
 Knods, V., *meerv. knodsen.*
 Knoest, M.
 Knoet, M.
 Knoflook, O., *zonder meerv.*
 Knok, M.
 Knokkel, M.
 Knol, M.
 Knoop, M., *meerv. knoopen.*
 Knop, M.

- Knor, M.
 Knorf, M.
 Knorhaan, M.
 Knuist, M.
 Knuppel, M.
 Kodde, V.
 Koddebeijer, M.
 Koe, V., meerv. *koeijen*.
 Koebrug, V.
 Koek, M.
 Koekbakker, *koe-
kenbakker*, M.
 Koekoek, M.
 Koelbak, M.
 Koelte, V., *zonder
meerv.*
 Koepel, M.
 Koer, *torenwachter*,
M.
 Koers, M., *zonder
meerv.*
 Koets, V.
 Koevoet, M.
 Kof, V.
 Koffer, M.
 Koffij, V., *zonder
meerv.*
 Kog, V.
 Kogchel, M.
 Kogel, M.
 Kok, M.
 Kokarde, V.
 Koker, M.
 Kokosboom, M.
 Kokinje, V.
 Kolder, M.
 Kolf, V.
 Kolfbaan, V.
 Kolfbal, M.
 Kolibrietje, V.
 Kolijk, O., *zonder
meerv.*
 Kolk, V.
 Kolom, V.
 Kolokwint, M.
 Kolonel, M.
 Kolonie, V.
 Koloriet, O, *zonder
meerv.*
 Kolos, M.
 Kolosse, O.
 Kom, V.
 Kombaars, V.
 Kombos, V.
 Kombuis, V.
 Komeet, V., meerv. *kometen*.
 Komenij, V., *zon-
der meerv.*
 Komfoor, O.,
meerv. *komforen*.
 Komijn, M., *zon-
der meerv.*
 Komkommer, M.
 Kommer, *voor
gejammer, hart-
zeer*, M., *zonder
meerv.*
 Kompagnie, V.
 Kompas, O.
 Komst, V., *zonder
meerv.*
 Koncilie, O.
 Konfijt, O., *zonder
meerv.*
 Konijn, O.
 Koning, M.
 Koningdom, O.
 Koningin, V.
 Koninkrijk, O.
 Koningschap, O.
 Kopkel, V.
 Konradijn, M.
 Konst, V.
 Konstabel, M.
 Konstantinopel,
(eene stad), O.
 Konstantijn, M.
 Kont, V.
 Konvooi, O.
 Konzenilje, V.,
zonder meerv.
 Koog, V.
 Kooi, V.
 Kook, V., *zonder
meerv.*
 Kool, *een bekend
gewas*, V., meerv. *koolen*.
 Kool, *een doorge-
brand ligchaam*,
V., meerv. *kolen*.
 Koon, V., meerv. *koonen*.
 Koop, M., *zonder
meerv.*
 Kooper, M.
 Koophandel, M.,
zonder meerv.
 Koopman, M.
 Koopmanschap, V.
 Koopstad, V.,
meerv. *koopsteden*.
 Koopvaardij, V.,
zonder meerv.
 Koor, O., meerv. *koren*.
 Koord, V.
 Koordedanser, M.
 Koorts, V., meerv. *koortsen*.
 Koot, V., meerv. *koten*.
 Kop, M.
 Kopij, V.
 Koppel, O.
 Koper, O., *zonder
meerv.*
 Koraal, O.
 Koraal, *koorjongen*,
M.
 Korbeel, M., meerv. *korbeelen*.
 Kordelier, M.
 Kordewagen, M.
 Koren, koorn, O.
 Korenkooper, M.
 Korf, M.
 Korhaan, M.,
meerv. *korharen*.

- Koriander, M., zonder meerv.
 Korint, (korent), V.
 Kornel, *fijne zemenen*, V., zond. meerv.
 Kornel, *overste*, M.
 Kornet, V., zonder meerv.
 Kornet, *een officier*, M.
 Kornoelje, V.
 Kornuit, M.
 Korporaal, M.
 Korre, V.
 Korrel, V.
 Korst, V.
 Kortaadje, V., zonder meerv.
 Kortegaard, V.
 Kortelas, V.
 Korvet, V.
 Kossem, M.
 Kost, M., zonder meerv.
 Kosten, *onkosten*, V., zonder enkelv.
 Koster, M.
 Kot, V.
 Koude, V., zonder meerv.
 Kous, V., meerv. kousen.
 Kout, M., zonder meerv.
 Kouter, O.
 Kraai, V., meerv. kraaijen.
 Kraag, M.
 Kraak, V.
 Kraak, *krak*, M., zonder meerv.
 Kraakbeen, O.
 Kraal, V.
 Kraam, V.
 Kraam, *bevalling*, V.
 Kraamkind, O.
- Kraat, V.
 Kraauw, V.
 Krauwel, M.
 Krab, V.
 Kracht, V.
 Krak, M.
 Krakcel, O., meerv. krakeelen.
 Krakeling, M.
 Kram, V.
 Kramer, M.
 Kramp, V., zonder meerv.
 Krampkolijk, O., zonder meerv.
 Krankte, V.
 Krans, M., meerv. kransen.
 Krap, *zeker gewas*, V., zonder meerv.
 Kras, *een schrap*, V.
 Krat, *van een wa-gen*, O.
 Krediet, O., zonder meerv.
 Kreeft, M.
 Kreek, V., meerv. kreen.
 Kreef, *kriel*, meerv. kreen.
 Kreet, M., meerv. kreten.
 Kreits, M., meerv. kreitsen.
 Kregel, M.
 Kreng, O.
 Krent, (*zie korint*).
 Kreuk, V.
 Krevet, (*kriewel*), V.
 Krib, *krbbe*, V.
 Kriek, V.
 Krieken, *van den dag*, O., zonder enkelv.
 Kriel, *aan een hoed*, O.
 Kriel, *uitschot*, O.
- Krijg, M.
 Krijger, M.
 Krijsch, M.
 Krijt, *zekere witte aarde*, O., zonder meerv.
 Krijt, *kring*, O., zonder meerv.
 Krimp, V., zonder meerv.
 Kring, M.
 Krinkel, M.
 Kriool, O., zonder meerv.
 Krip, *zekere wolven stof*, O.
 Kristallijn, O., zonder meerv.
 Kristen, M.
 Kristendom, O.
 Kristus, M.
 Krits, *kring*, M.
 Krodde, *zeker onkruid*, V., zonder meerv.
 Kroeg, V.
 Kroeghouder, M.
 Kroes, M., meerv. kroezen.
 Kroft, *kracht*, V.
 Krok, V., zonder meerv.
 Krokodil, V.
 Krol, O.
 Kromte, V.
 Kronijk, V.
 Kronkel, M.
 Kroon, V., meerv. kroonen.
 Krooning, V.
 Kroost (*kroos*), *een dengroen*, O., zonder meerv.
 Kroost, *nagestacht*, O., zonder meerv.
 Krop, M.
 Krop, *salade*, V.

- Krot**, O.
Kruid, O.
Kruidenier, M.
Kruiderij, V.
Kruidnagel, M.
Kruik, V.
Kruising, M.
Kruim, V., *zonder meerv.*
Kruimel, V., *zonder meerv.*
Kruin, V.
Kruis, O., *meerv. kruisen.*
Kruizemunt, V., *zonder meerv.*
Kruk, V.
Kruk, *een broddelaar*, M.
Kral, V.
Kuch, *hoest*, V., *zonder meerv.*
Kudde, V.
Kuf, V.
Kuif, V.
Kuil, M.
Kuip, V.
Kuijer, M., *zonder meerv.*
Kuis, *knods*, V., *meerv. kuisen.*
Kuit, V.
Kuit, *van een visch*, V.
Kunde, V., *zonder meerv.*
Kundschap, *kondschap*, V.
- Kunne**, V., *zonder meerv.*
Kunst, V.
Kurk, *de stof*, O. *Het daar uit gemaakt*, V.
Kurkuma, V., *zonder meerv.*
Kus, M.
Kussen, O.
Kust, V.
Kustbewaarder, M.
Kusting, V., *zonder meerv.*
Kustvaarder, M.
Kuun, *toekruid*, V., *Kuur*, V., *meerv. kuren.*
Kwaad, O., *meerv. kwaden.*
Kwaal, V., *meerv. kwalen.*
Kwab, *kwabbe*, V.
Kwab, *een visch*, V.
Kwak, M.
Kwakkel, M.
Kwakzalver, M.
Kwalster, M.
Kwant, M.
Kwarrel, M.
Kwartaal, O.
Kwarteel, O., *meerv. kwarteelen.*
Kwartier, O.
Kwarts, O.
Kwartel, M.
Kwast, M.
Kwē, *zekere vrucht*, V.
- Kweäppel**, M.
Kweek, *puingras*, V., *zonder meerv.*
Kweekerij, V.
Kweeksel, O.
Kween, V., *meerv. kwencn.*
Kwel, V., *zonder meerv.*
Kwelder, V., *zonder meerv.*
Kwelling, V.
Kwendel, V., *zonder meerv.*
Kwepeer, V.
Kwets, *kwetsing*, V., *zonder meerv.*
Kwets, *eene pruim*, V., *meerv. kwetsen.*
Kwetsing, V.
Kwetsuur, V., *meerv. kwetsuren.*
Kwezel, V.
Kwijl, V., *zonder meerv.*
Kwijning, V.
Kwik, O., *zonder meerv.*
Kwikstaart, M.
Kwiksilver, O., *zonder meerv.*
Kwinkerd, M.
Kwint, M.
Kwispedoor, V., *meerv. kwispedoren.*
Kwispel, M.

L.

- L**, V.
Laag, *lage*, V.
Laagte, V.
Laai, *laaije*, V., *zonder meerv.*
Laan, V.
- Laars**, V., *meerv. laarzen.*
Laauwte, V.
Labaar, *linnen halsdoek*, V.
Labbei, V.
Labberdaan, M.
- Labberlot**, M.
Labirint, M.
Lach, M., *zonder meerv.*
Lachter, *laster*, M.
Ladder, V.
Lade, V.

- Lafhartigheid , V.
 Lak , tot brieven ,
 O. , zonder meerv.
 Lak , misdrijf , M. ,
 zonder meerv.
 Laken , O.
 Lakkei , M.
 Lakmoes , O. , zon-
 der meerv.
 Lakooi , violier , V.
 Lam , O.
 Lambrizing , V.
 Lamfer , O.
 Lamoen , *dissel-*
boom , O.
 Lamp , V.
 Lampet , O.
 Lamprei , V.
 Lancet , O.
 Land , O.
 Landaard , M. , zon-
 der meerv.
 Landouw , V.
 Landschap , O.
 Landweer , V. , zon-
 der meerv.
 Laus , V. , meerv.
lansen .
 Lantaren , lantaarn ,
 V.
 Lanterfant , M.
 Lap , M.
 Larie , V. , zonder
 meerv.
 Lariksboom , M.
 Larp , V.
 Lasch , V.
 Last , M.
 Lastaadje , V.
 Laster , M.
 Lasteraar , M.
 Lat , V.
 Latijn , O. , zonder
 meerv.
 Latium , (*een land-*
schap) , O. , zonder
 meerv.
- Latoen , *eene soort*
van koper , O. ,
 zonder meerv.
 Latse , *voorbroek* ,
 V.
 Latuw , latouw , V. ,
 zonder meerv.
 Laurier , M.
 Lauwer , M.
 Lava , O. , zonder
 meerv.
 Lavas , V. , zonder
 meerv.
 Lavendel , V. , zon-
 der meerv.
 Lazaret , O.
 Lazuur , M. , meerv.
lazuren .
 Leb , lebbe , V.
 Ledebraak , V. , zon-
 der meerv.
 Ledekant , V.
 Ledemaat of lid-
 maat , M. en V.
 Leder , leër , O. ,
 zonder meerv.
 Lederloijer , leër-
 looijer , M.
 Leed , O. , zonder
 meerv.
 Leedwezen , O. ,
 zonder meerv.
 Leek , M. , meerv.
leeken .
 Leem , O. , zonder
 meerv.
 Leëman , M.
 Leemte , V.
 Leon , O. , meerv.
leenen .
 Leengoed , O.
 Leening , beleening ,
 V.
 Leenregt , O.
 Leep , V. , zonder
 meerv.
 Leer , leere , V. ,
 zonder meerv.
- Leeraar , M.
 Leering , V.
 Leerling , M. en V.
 Leest , V.
 Leeuw , M.
 Leeuwerik , M.
 Leg , legge , V.
 Legaat , O.
 Legende , V.
 Leger , O.
 Legioen , O.
 Lei , V.
 Lei , leie , *een*
stroom , V.
 Leis , leist , V. ,
 meerv. *leisen* .
 Lek , O.
 Lek , (*eene rivier*) ,
 V.
 Lekkernij , V.
 Lel , lelle , V.
 Lelie , V.
 Lemmer , O.
 Lemmer , *een dorp* ,
 V.
 Lemmet , O.
 Lende , V.
 Leng , V.
 Lengte , V.
 Lens , V. , meerv.
lensen .
 Lente , V.
 Lep , M.
 Lepel , M.
 Lepelaar , M.
 Leprozenhuis , O.
 Lerp , V.
 Les , V.
 Lessenaar , M.
 Letsel , O.
 Letter , V.
 Lettergreep , V. ,
 meerv. *lettergro-*
pen .
 Leugen , logen , V.
 Leugenaar , M.
 Leur , V. , zonder
 meerv.

- Lens, lenze, V.   Limoen, V.   Loods, M., meerv.
 Levant, V., *zonder*   Limoensap, O.   loodsen.
   meerv.   Linde, *een boom*, V.   Loods, *schuur*, V.
 Leven, O., *zonder*   Linge, (*eene rivier*),   Loof, O., *zonder*
   meerv.   V.   *meerv.*
 Lever, V.   Liniaal, O.   Loog, V., *zonder*
 Licht, O.   Linie, V.   *meerv.*
 Lichter, *kandelaar*,   Linnen, O.   Looi, V., *zonder*
   M.   Lint, O.   *meerv.*
 Lichtmis, V., *son-*   Linze, *zeker gewas*,   Lopijer, M.
   der meerv.   V.   Look, O., *zonder*
 Lichtmis, *een on-*   Lip, V.   *meerv.*
   gebonden mensch,   Lip, lippe, *eene*   Loon, M. en O.,
   M.   *rivier*, V.   *zonder meerv.*
 Lid, O., *meerv.*   Lis, lus, V.   Loop, M.
   leden.   Lisch, O.   Loop, *zekere maat*,
 Lied, O.   List, V.   V., *meerv. lopen.*
 Liefde, V., *zonder*   Liëverei, V.   Loopgraaf, V.
   meerv.   Loh, lub, V.   Loos, *zeker touw*,
 Lier, V.   Lobbes, *een plumpe*   V., *meerv. loozen.*
 Lier, *hiere, eene*   *jongen*, M.   Loot, *eene scheut*,
   stad, V.   Loch, *gat*, O.,   V., *meerv. loten.*
 Lierzang, M.   *meerv. logchen.*   Loover, V.
 Lies, O.   Lodder, M.   Lor, V.
 Ligchaam, O.   Loef, V., *zonder*   Lording, *zwaar*
 Ligtekooi, V.   *meerv.*   *touw*, V.
 Ligter, *een klein*   Loer, M.   Lors, V.
   vaartuig, M.   Lof, M., *zonder*   Losch, *zeker dier*,
 Liguster, M.   *meerv.*   M.
 Lij, *van een schip*,   Logen, V.   Lossing, V.
   V., *zonder meerv.*   Logger, M.   Lot, O.
 Lijf, O.   Lok, V.   Loterij, V.
 Lijfeigen, M. en V.   Loksel, O.   Lub, V.
 Lijfrente, V.   Lombard, *lomberd*,
 Lijftogt, M.   M.   Lucht, V.
 Lijk, O.   Lommer, V., *zon-*   Luif, *luifel*, V.,
 Lijk, *schoepswoord*,   *der meerv.*   *meerv. luifen.*
   V.   Loup, V.   Luiheid, V.
 Lijm, V. en O., *zon-*   Lomperd, M.   Luik, O.
   der meerv.   Long, V.   Luilak, M.
 Lijn, V.   Lonk, M.   Luim, V.
 Lijnwaad, O.   Lont, V.   Luipaard, M.
 Lijzaad, O.   Lood, *gewicht*, O.,   Luis, V., *meerv.*
 Lijst, V.   *meerv. looden.*   *luizen.*
 Lijster, V.   Lood, *eene bergstof*,
 Likéur, V.   O., *zonder meerv.*   Luister, M.
 Likdoren, M.   Loodwit, O., *zon-*   Luit, V.
 Likteeken, O.   *der meerv.*   Luitenant, M.
   Lul, V.

Lumme, *achterstuk van eenen os*, V.
 Lummel, M.
 Luns, V., meerv. *lunzen*.
 Lurf, V., meerv. *lurven*.
 Lust, M.
 Luur, *luijer*, V.
 Luwte, V.

M.

M, V.
 Maag, V.
 Maag, *bloedverwant*, M. en V.
 Maagd, V.
 Maagdom, M.
 Maagschap, O.
 Maak, V., *zonder meerv.*
 Maaksel, O.
 Naal, O., meerv. *malen*.
 Maal, *een zak*, V.
 Maalstede, V.
 Maalstroom, M., meerv. *maalstroomen*.
 Maaltijd, M.
 Maan, V., meerv. *manen*.
 Maand, V.
 Maandag, M.
 Maar, *mare*, *tijding*, V.
 Maarschalk, M.
 Maart, M., *zonder meerv.*
 Maas, V., meerv. *mazen*.
 Maas, (*eene rivier*), V.
 Maat, V.
 Maat, *metgezel*, M.
 Maatschappij, V.
 Made, *worm*, V.
 Madelief, V., meerv. *madelleven*.
 Magazijn, O.
 Magerheid, V., *zonder meerv.*
 Magerte, V., *zonder meerv.*
 Magistraat, M.
 Magneet, M., meerv. *magneten*.
 Magt, V.
 Main, (*eene rivier*), V.
 Majesteit, V.
 Majoor, M.
 Makelaar, M.
 Makker, M.
 Makreel, M., meerv. *makreele*n.
 Malie, V.
 Maluwe, *malwe*, V.
 Malvezei, M., *zonder meerv.*
 Mam, mem, V.
 Man, M.
 Mand, V.
 Maneschijn, M.
 Mangel, O., *zonder meerv.*
 Mangel, (*werktuig*), M.
 Manier, V.
 Mankop, O.
 Manna, O., *zonder meerv.*
 Manschap, V.
 Manslag, M.
 Mantel, M.
 Mare, V.
 Mariolein, *een kruid*, V.
 Mark, *zeker gewigt*, O.
 Marketenter, M.
 Markgraafschap, O.
 Markt, V.
 Marmelade, V.
 Marmer, *de stof*, O.
 Marmer, *marmerssteen*, M.
 Marmot, V.
 Marne, (*eene rivier*), V.
 Marot, V.
 Mars, *een God*, V., *zonder meerv.*
 Marsch, *optogt*, M.
 Marsepein, M.
 Martelaar, M.
 Martelaarschap, O.
 Marter, M.
 Masker, O.
 Mast, M.
 Masteluin, *mastelein*, O.
 Mastik, V., *zonder meerv.*
 Mat, V.
 Mat, (*hoegrootheid lands*), O.
 Matras, V.
 Matroos, M., meerv. *matrozen*.
 Matsvot, M.
 Mazelen, V., *zonder enkelv.*
 mede, *mê*, V., *zonder meerv.*
 Mededoogen, O, *zonder meerv.*
 Medelijden, O, *zonder meerv.*
 Medeweten, O., *zonder meerv.*
 Mee, meede, V., *zonder meerv.*

- Meekrap**, V., *zonder meerv.*
Meel, O., *zonder meerv.*
Meer, O., *meerv. meren.*
Meer, *merie*, V.
Meerle, *een vogel*, V.
Mees, V., *meerv. meezen.*
Meester, M.
Meesterschap, O.
Meet, V., *meerv. meten.*
Meeuw, V.
Mei, *de maund*, M., *zonder meerv.*
Mei, *een bloembondel*, M.
Meid, V.
Meineed, M., *meerv. meineeden.*
Melde, *een kruid*, V., *zonder meerv.*
Melisse, *een kruid*, V., *zonder meerv.*
Melk, V., *zonder meerv.*
Melkbaard, M.
Melkbuik, M.
Melkmuil, M.
Meloen, M.
Melter, M.
Mengelmoes, O., *zonder meerv.*
Menie, V., *zonder meerv.*
Menigte, V.
Menizoen, O., *zonder meerv.*
Mensch, M. en O.
Menschdom, O., *zonder meerv.*
Menschheid, V., *zonder meerv.*
Mep, M.
- Meremin**, V.
Merg, O., *zonder meerv.*
Mergel, O., *zonder meerv.*
Merk, O.
Merkpaal, M., *meerv. merkpalen.*
Meridiaan, M., *meerv. meridianen.*
Merrie, V.
Merwe, *eene rivier*, V.
Mes, O.
Messing, V., *zonder meerv.*
Mest, M., *zonder meerv.*
Mesthoop, M.
Met, *gehakt vleesch*, O.
Metaal, Q., *meerv. metalen.*
Meter, V.
Metten, V., *zonder enkelv.*
Meubel, O.
Middag, M.
Middagmaal, O.
Middel, O.
Middel, *middellijf*, V., *zonder meerv.*
Middelaar, M.
Middelkeur, V.
Middeleeuw, V.
Middelkamer, V.
Middellijf, O.
Middellijn, V.
Middelmaat, V., *zonder meerv.*
Middelmuur, M.
Middeloorzaak, V.
Middelpad, O.
Middelpunt, O.
Middelrif, O.
Middelschot, O.
Middelsoort, V., *zonder meerv.*
- Middelstaat**, M., *zonder meerv.*
Middelstand, M., *zonder meerv.*
Middelweg, M.
Midden, O., *zonder meerv.*
Middernacht, M.
Miede, *gift*, V.
Mier, V.
Mierennest, O.
Mierik, M., *zonder meerv.*
Mijl, V.
Mijn, V.
Mijt, V.
Mijter, M.
Mik, *bloem van meel*, V.
Mik, *schoor*, V.
Millioen, O.
Milt, V.
Min, V.
Minuut, V.
Mirakel, O.
Mirre, V., *zonder meerv.*
Mirt, M.
Mis, V.
Misbak, O.
Misbruik, O.
Misdaad, V.
Misdrijf, O.
Misdruk, O., *zonder meerv.*
Misgreep, M., *meerv. misgrepen.*
Miskleed, O.
Miskraam, V.
Miskwaam, *ongeval*, O.
Misnoegen, O., *zonder meerv.*
Mispas, M.
Mispel, M.
Misslag, M.
Misstal, M.

- Misstand, M., *zonder meerv.*
 Misstap, M.
 Mist, *nevel*, M.
 Mistred, M.
 Misval, *ramp*, O.
 Miswas, O.
 Modde, V.
 Modder, M., *zonder meerv.*
 Mode, V.
 Model, O.
 Moeder, V.
 Moedwil, M., *zonder meerv.*
 Moei, V.
 Moeite, V., *zonder meerv.*
 Moer, *drossesem*, V., *zonder meerv.*
 Moer, *moeras*, O.
 Moer, *schroef*, V.
 Moeras, O.
 Moerbezie, V.
 Moes, O., *zonder meerv.*
 Moet, V.
 Moezel, *eene rivier*, V.
 Mof, *bontwerk*, V.
 Moffel, M.
 Mok, V.
 Moker, M.
 Mokkel, M. en V.
 Mol, M.
 Mol, *soort van bier*, V.
 Molen, M.
 Molenaar, M.
 Molenaar, *zekere visch*, M.
 Molm, V., *zonder meerv.*
 Molos, *een jagthond*, M.
 Molsem, M., *zonder meerv.*
 Mom, V., *zonder meerv.*
 Momber, *voogd*, M.
 Mompeling, V.
 Monarch, M.
 Monarchij, V.
 Mond, M.
 Monnik, M.
 Monster, *staal*, O.
 Monster, *gedrogt*, O.
 Monster, *kloosterkerk*, V.
 Monstering, V.
 Moolik, M.
 Moor, M.
 Moord, M.
 Moordenaar, M.
 Moordlust, M., *zonder meerv.*
 Moot, V., *meerv. mooten.*
 Mop, *gebakken steen en gebak*, V.
 Mop, *hond*, M.
 Morel, V.
 Morgen, M.
 Morgen, *van een land*, O.
 Morgenrood, O., *zonder meerv.*
 Morgenspraak, V., *zonder meerv.*
 Morgenstond, M.
 Mors, V.
 Mortel, M., *zonder meerv.*
 Mortier, M.
 Morsel, M.
 Mos, *groente*, O., *zonder meerv.*
 Moskee, V.
 Mossel, V.
 Most, M., *zonder meerv.*
 Mostaard, M., *zonder meerv.*
 Mat, *fijne regen*, V., *zonder meerv.*
 Mot, *een worm*, V.
 Mot, *turfmoolm*, O., *zonder meerv.*
 Mots, M.
 Moud, *monde*, V., *zonder meerv.*
 Mout, *holle bak*, V.
 Mout, *gedroogde garst*, O., *zonder meerv.*
 Mouw, V.
 Mud, *mulde*, V. en O.
 Mug, V.
 Muggenzifter, M.
 Muil, *bek*, M.
 Muil, *een dier*, M.
 Muil, *een schoeisel*, V.
 Muis, V., *meerv. muizen.*
 Muis, *van de hand*, V.
 Muite, V.
 Muizenis, V.
 Muizeval, M.
 Mul, V., *zonder meerv.*
 Mumie, V.
 Munt, *een kruid*, V., *zonder meerv.*
 Munt, *geld*, V.
 Murf, V.
 Musch, V.
 Muskus, V., *zonder meerv.*
 Muskusdier, O.
 Musk, V., *zonder meerv.*
 Muskaat, V.
 Muskaathoorn, M.
 Muskadel, V.
 Muskeljaat, O., *zonder meerv.*
 Musket, O.

Muts, V., *meerv. mutsen.*
 Mutsaard, M.
 Muur, M., *meerv. muren.*
 Muur, *kruid*, V., *zonder meerv.*
 Muzelman, M.
 Muzijk, V., *zonder meerv.*
 Muzijkant, M.

N.

N, V.
 Naad, M., *meerv. naden.*
 Naaf, nave, V.
 Naaisel, O.
 Naald, V.
 Naam, M., *meerv. namen.*
 Naamdag, M.
 Naamlijst, V.
 Naamrolle, V.
 Naäping, V.
 Naarstigheid, V., *zonder meerv.*
 Naaste, M.
 Naauwte, V.
 Nacht, M.
 Nachtegaal, M.
 Nachtkaaars, V.
 Nachtlamp, V.
 Nachtsmuts, V.
 Nachtschade, V.
 Nachtuil, M.
 Nachtwaker, M.
 Nadeel, O., *meerv. nadeelen.*
 Nadorst, M., *zonder meerv.*
 Nadruk, M.
 Nagel, M.
 Nageregt, O.
 Najver, M., *zonder meerv.*
 Najagt, V., *zonder meerv.*
 Nakomeling, M. en V.
 Nakomelingschap, V., *zonder meerv.*
 Nakomst, V., *zonder meerv.*
 Nakroost, O., *zonder meerv.*
 Nalatenschap, V.
 Nalezing, V.
 Namaag, M. en V., *meerv. namagen.*
 Namaaksel, O.
 Namen, (*eene stad*), O.
 Naneef, M., *meerv. naneeven.*
 Nap, M.
 Napraat, M., *zonder meerv.*
 Nar, *een gek*, M.
 Narcis, V.
 Nardus, M., *zonder meerv.*
 Narede, V.
 Narigt, O.
 Narrenslede, V.
 Narwal, *walvisch*, M.
 Nasleep, M., *zonder meerv.*
 Nat, O., *zonder meerv.*
 Nater, *eene slangensoort*, V.
 Natie, V.
 Natogt, M.
 Natred, M., *zonder meerv.*
 Natuur, V.
 Navel, M.
 Navelband, M.
 Navelstreug, V.
 Navoer, M., *zonder meerv.*
 Navraag, V., *zonder meerv.*
 Nawee, O.
 Naweide, V., *zonder meerv.*
 Nazaat, M. en V.
 Nazoek, O., *zonder meerv.*
 Neb, *nebbe*, V.
 Nebbeling, *aal*, M.
 Nedergeregt, O., *zonder meerv.*
 Nederlaag, V., *meerv. nederlagen.*
 Nederslag, *neerslag*, M.
 Neef, M., *meerv. neven.*
 Neefschap, O., *zonder meerv.*
 Neep, V., *meerv. nepen.*
 Neer, *neere*, *een draaistroom*, V.
 Neet, V., *meerv. neten.*
 Negenoo, M.
 Neger, M.
 Negge, *een klein paardje*, V.
 Nek, M.
 Nekker, (*eene rivier*), M.
 Nektar, M., *zonder meerv.*
 Nel, V.
 Nepent, *zeker kruid*, O., *zonder meerv.*
 Neppe, *kattenkruid*, V., *zonder meerv.*
 Nere, V.
 Nerf, V., *zonder meerv.*

- Nering, V.
 Nes, V.
 Nest, O.
 Nestel, M.
 Nesteling, M.
 Nester, (eene rivier), M.
 Net, O.
 Netel, V.
 Neteldoek, O.
 Neus, M., meerv. *neuzen.*
 Neusdoek, M.
 Neut, zie noot.
 Nevel, M.
 Newa, (eene rivier), M.
 Nicht, V.
 Niar, V.
 Niet, O.
 Nieuweling, M. en V.
 Nieuws, O., zonder meerv.
 Niger, eene rivier, M.
 Nijd, M., zonder meerv.
- Nijdigaard, M.
 Nijl, (eene rivier), M.
 Nijptang, V.
 Nijverheid, V, zonder meerv.
 Nik, hik, M.
 Nikker, M.
 Nikker, nikkel, onkruid, V.
 Nimf, V., meerv. *nimfen.*
 Nis, V.
 Noen, M., zonder meerv.
 Noest, M.
 Nok, het opperste van iets, V.
 Nok, snik, M.
 Nummer, M.
 Non, V.
 Nood, gevaar, M.
 Nooddruft, V., zonder meerv.
 Noodlot, O., zonder meerv.
- Noodweer, tegenweer, V., zonder meerv.
 Noor, M., meerv. *noren.*
 Noorden, O., zonder meerv.
 Noordpool, V., zonder meerv.
 Noordwijk, een dorp, O.
 Noot, aantekening, V., meerv. *noten.*
 Noot, een teeken in de zangkunst, V.
 Noot, neut, V.
 Notaris, M.
 Nop, V.
 November, M., zonder meerv.
 Nuf, V.
 Nuk, V.
 Nul, V.
 Nurk, nork, een knorrig mensch, V.
 Nut, O., zonder meerv.

O.

- O. V.
 Oblie, V.
 Oceaan, M.
 Ochtend, M.
 Ochtenstond, M.
 October, M., zonder meerv.
 Oder, rivier, V.
 Oefening, V.
 Oer, oor, M.
 Oest, oogst, M.
 Oester, V.
 Oever, M.
 Offer, O.
 Offeraar, M.
 Offerande, V.
 Officier, M.
- Oker, M., zonder meerv.
 Okernoot, V.
 Oksel, M.
 Okshoofd, O.
 Oktrooi, O.
 Oleander, M.
 Olie, V.
 Oliesel, O.
 Olifant, M.
 Olijf, den boom, M., de vrucht, V.
 Olimp, een berg, M.
 Olm, M.
 Omgang, omme-gang, M.
 Omkoop, M., zonder meerv.
- Omloop, M.
 Omring, M., zonder meerv.
 Omslag, M.
 Omtrek, M.
 Omval, M.
 Omvang, M., zonder meerv.
 Omweg, M.
 Omzwaai, omme-zwaai, M.
 Omzwier, omme-zwier, M., zonder meerv.
 Ondank, M., zonder meerv.
 Onderblijfsel, O.

- Onderdaan , M.
 Ondergang , M. ,
 zonder meerv.
 Onderhoud , O. ,
 zonder meerv.
 Onderlaag , V.
 Onderrigt , O. ,
 zonder meerv.
 Onderrok , M.
 Onderscheid , O.
 Onderstand , M. ,
 zonder meerv.
 Ondersteek , M. ,
 zonder meerv.
 Ondertrouw , V. ,
 zonder meerv.
 Onderwerp , O.
 Onderwijs , O. ,
 zonder meerv.
 Onderzaat , M.
 Onderzoek , O. ,
 zonder meerv.
 Ondengd , V.
 Ondèugd , *dèugniet* ,
 M.
 Ondienst , M.
 Ondiepte , V. ; *zon-*
der meerv.
 Ondier , O.
 Oneer , V. , *zonder*
meerv.
 Ongedierte , O. ,
 zonder meerv.
 Ongel , M. , *zonder*
meerv.
 Ungelaat , O. , *zon-*
der meerv.
 Ongelijk , O.
 Ungeloof , O. , *zon-*
der meerv.
 Ongeluk , O.
 Ongewijk , O.
 Oigenade , V. , *zon-*
der meerv.
 Oigenoegen , O. ,
 zonder meerv.
 Ongerief , O. , *zon-*
der meerv.
 Onheil , O.
 Onkosten , V. , *zon-*
der enkelv.
 Onkunde , V. , *zon-*
der meerv.
 Onkruid , O.
 Onlede , *bezigheid* ,
 V. , *zonder meerv.*
 Onlust , M. , *zonder*
meerv.
 Onmaat , V. , *zonder*
meerv.
 Onmagt , V. , *zonder*
meerv.
 Onmin , V. , *zonder*
meerv.
 Onmoed , M. , *zon-*
der meerv.
 Onraad , M. , *zonder*
meerv.
 Onregt , O. , *zonder*
meerv.
 Onrijm , O. , *zonder*
meerv.
 Onrust , V.
 Ons , once , V.
 Onschuld , V. , *zon-*
der meerv.
 Onspoed , M.
 Ontbijt , O. , *zonder*
meerv.
 Onthaal , O. , *zon-*
der meerv.
 Onthiet , *bovel* , O. ,
zonder meerv.
 Onthoud , O. , *zon-*
der meerv.
 Ontrouw , V. , *zon-*
der meerv.
 Ontslag , M. en O.
 Ontsteltenis , V.
 Ontstentenis , V. ;
zonder meerv.
 Ontucht , V. , *zonder*
meerv.
 Ontvang , M. , *zon-*
der meerv.
 Ontvangst , V.
 Ontwerp , O.
 Ontzag , O. , *zonder*
meerv.
 Ontzet , O. , *zonder*
meerv.
 Onverlaat , M.
 Onweder , O.
 Onwil , M. , *zonder*
meerv.
 Ontède , V.
 Ooft , O.
 Oog , O. , meerv.
oogen.
 Oogelijjn , O.
 Oogenblik , M. en
 O.
 Oogmerk , O.
 Oogst , M.
 Oogstmaand , V.
 Ooi , V. , meerv.
ooijen.
 Ooijevaar , M.
 Oom , M. , meerv.
ooms , ootten.
 Oor , O. , meerv.
ooren.
 Oor , *erfgenaam* , O.
 Oorbaar , *nut* , O. ,
zonder meerv.
 Oorband , M.
 Oord , O.
 Oordeel , O. , meerv.
oordeelen.
 Oorkonde , V.
 Oorlof , O. , *zonder*
meerv.
 Oorlog , M. en O. ,
 meerv. *oorlogen.*
 Oorsprong , M.
 Oort , O.
 Oorveeg , *oorvijs* , V.
 meerv. *oorvegen.*
 Oorzaak , V.
 Oost , oosten , O. ,
zonder meerv.
 Oosterling , M. en V.

- Ootmoed, M., *zonder meerv.*
 Opbouw, M., *zonder meerv.*
 Opbrengst, V.
 Opdragt, V.
 Opening, V.
 Opgang, M.
 Opgeld, O.
 Ophief, M., *zonder meerv.*
 Opkomst, V., *zonder meerv.*
 Opkooper, M.
 Oploop, M., *zonder meerv.*
 Opper, M.
 Opperkleed, O., *meerv. opperkleed-deren.*
 Oppermagt, V., *zonder meerv.*
 Opperzaal, V., *meerv. opperzalen.*
 Oproer, M.
 Opschik, M., *zonder meerv.*
 Opschrift, O.
 Opslag, M.
 Opspraak, V., *zonder meerv.*
 Opstal, M., *zonder meerv.*
 Opstand, M.
 Opstel, O.
 Opsteller, M.
 Optogt, M.
- Optrek, M.
 Opvaart, V., *zonder meerv.*
 Opvulsel, O.
 Opzet, O., *zonder meerv.*
 Opzigt, O.
 Orakel, O.
 Orkest, O.
 Orde, V.
 Orgel, O.
 Orion, M., *zonder meerv.*
 Orkaan, M., *meerv. orkanen.*
 Orne, rivier, V.
 Oron, *een stroom,* M.
 Os, M.
 Ossa, *een berg,* M.
 Otter, M.
 Oude, V., *zonder meerv.*
 Ouders, M., *zonder meerv.*
 Ouderdom, M., *zonder meerv.*
 Ouderkerk, *een dorp,* O.
 Onderling, M.
 Outer, *altaar, ou-
taar,* O.
 Ouwel, M.
 Oven, M.
 Overblijfsel, O.
 Overdaad, V.
 Overdrag, V.
- Overgang, M.
 Overgave, V.
 Overhand, V.
 Overheid, V.,
 Overkleed, O.
 Overlast, M., *zonder meerv.*
 Overleder, O., *zonder meerv.*
 Overleg, O., *zonder meerv.*
 Overloop, M.
 Overmaat, V., *zonder meerv.*
 Overmagt, V., *zonder meerv.*
 Overmoed, M., *zonder meerv.*
 Overschot, O.
 Overslag, M.
 Overspel, O., *zonder meerv.*
 Overste, M.
 Overtoegt, M.
 Overtoom, M., *zonder meerv.*
 Overvaart, V., *zonder meerv.*
 Overval, *toeval,* O.
 Overval, *onverhoer-
sche aanval,* M.
 Overvloed, M., *zonder meerv.*
 Overwigt, O., *zonder meerv.*
 Overwinst, V.
 Overzijde, V., *zonder meerv.*

P.

- P, V.
 Paai, *betaling,* V.
 Paai, *een oudman,* M., *meerv. paaijen.*
 Paal, M., *meerv. palen.*
- Paander, *een teenen-
korf,* V.
 Paap, M., *meerv. papen.*
 Paar, O., *meerv. paren.*
- Paard, O.
 Paardmensch, O.
 Paardenhaar, O.
 Paartmoer, O., *zonder meerv.*
 Paauw, M.

- Pacht, V.
 Pad, O.
 Padde, V.
 Paddesjoel, M.
 Padus, po, M.
 Pagie, M.
 Pagina, *bladzijde*, V.
 Pak, O.
 Pakkaasje, V., *zonder meerv.*
 Palei, *paleije*, V.
 Paleis, O., meerv. *paleizen.*
 Palestina, *een land*, O., *zonder meerv.*
 Palet, *een schilderswoord*, O.
 Palet, *speeltuig*, V.
 Paling, M.
 Palissade, V.
 Palm, *palmtak*, M.
 Palm, *van de hand*, V.
 Palster, M.
 Palts, *een land*, M.
 Paltsgraaf, M.
 Pampernoelje, V.
 Pan, V.
 Pan, *de boschgod bij de Heidenen*, M., *zonder meerv.*
 Pand, O.
 Pand, *slip van een rok*, V.
 Paneel, *panneel*, O., meerv. *panneelen.*
 Panter, *een dier*, M.
 Pantoffel, V.
 Pantser, *pantsier*, O.
 Pap, V.
 Papaver, V.
 Papegaai, M., meerv. *papegaujien.*
 Papier, O.
 Paradijs, O., meerv. *paradijzen.*
 Pardel, M.
 Parel, *paarl*, V.
 Parelsnoer, O.
 Parijs, *eene stad*, O.
 Park, *perk*, O.
 Parkement, O.
 Parket, *perk*, O.
 Parkiet, *een vogel*, M.
 Parlement, O.
 Parmezaan, *inwoner van Parma*, V.
 Parnas, M., *zonder meerv.*
 Parochiaan, M.
 Parochie, V.
 Pars, *zie pers.*
 Part, *een deel*, O.
 Part, *een listige trek*, V.
 Partij, V.
 Partijschap, V.
 Paruik, *pruik*, V.
 Pas, *een stond*, O., *zonder meerv.*
 Pas, *doortogt*, M.
 Pascha, O., *zonder meerv.*
 Paskwil, O.
 Paskwijn, M.
 Paslood, O.
 Paspoort, O.
 Passaat, M.
 Passement, O.
 Passer, M.
 Pastei, V.
 Pasteibakker, M.
 Pastel, V.
 Pastinake, V.
 Patakon, M.
 Patent, O.
 Paternoster, O.
 Patrijs, M., meerv. *patrijzen.*
 Patroon, *voorstander*, M., meerv. *patronen.*
 Patroon, *schets van iets*, O.
 Patroon, *voor schietgeweer*, V.
 Pauk, V.
 Paus, M., meerv. *pausen.*
 Pausdom, O.
 Pauze, V.
 Pavane, V.
 Paveljoen, O.
 Pedestal, M.
 Peel, *haarband*, V., meerv. *pelen.*
 Peel, *moerassig land*, V.
 Peen, *wortel*, V., meerv. *penen.*
 Peer, V., meerv. *peren.*
 Pees, V., meerv. *pezen.*
 Peet, V., meerv. *peten.*
 Pegel, M.
 Peil, O.
 Pek, *pik*, O., *zonder meerv.*
 Pekel, V., *zonder meerv.*
 Pekel, *voor de zee*, O.
 Pekelharing, M.
 Peking, *eene stad in China*, O.
 Pelgrim, M.
 Pelgrimaasje, V.
 Pelion, *een berg*, M.
 Pelle, V.
 Pellikaan, M., meerv. *pellikanen.*
 Pels, M., meerv. *pelzen.*
 Pen, V.

- Penning , M.
 Pens , *buik* , M.
 Pens , *ingewand* , V.
 Penseel , O. , meerv.
penseelen.
 Peper , V. , *zonder*
meerv.
 Pepermunt , V. ,
zonder meerv.
 Perk , O.
 Perkement , O.
 Perket , O. , *zonder*
meerv.
 Perkpaal , M.
 Pers , V. , meerv.
persen.
 Personaadje , V.
 Persoon , M. , meerv.
personen.
 Peru , *een land* , O.
 Perzië , *een land* , O.
 Perzik , V.
 Pest , V.
 Pestkole , V.
 Peterselie , V. , *zon-*
der meerv.
 Peukel , *pukkel* , V.
 Peul , *vrucht* , V.
 Peul , *peluw* , V.
 Phebus . M. , *zonder*
meerv.
 Phenicie , O. , *zon-*
der meerv.
 Philippi , *eene stad* ,
 O.
 Piek , V.
 Pier , V.
 Pieterman , *visch* ,
 M.
 Pij , V.
 Pijl , M.
 Pijlkoker , M.
 Pijn , V.
 Pijn , *een boom* , M.
 Pijp , V.
 Pik , *pek* , O.
- Pik , *een wrok* , M.
 Pil , *pille* , V.
 Pilaar , *pijler* , M.
 Pilot , M. , meerv.
piloten.
 Pimpel , *een vogel* ,
 M.
 Pimpelmees , V.
 Pimpernel , V. , *zon-*
der meerv.
 Pin , V.
 Pink , *de kleinste*
vinger , M.
 Pink , *jonge os* , M.
 Pink , *vaartuig* , V.
 Pinkster , *pinkste-*
ren , O. , *zonder*
meerv.
 Pinksternakel , V.
 Pnt , V.
 Pioene , V.
 Pip , V. , *zonder*
meerv.
 Pippeling , M.
 Piramide , V.
 Pis , V. , *zonder*
meerv.
 Pistool , V. , meerv.
pistolen.
 Pit , *merg* , O.
 Pit , *de kern* , V.
 Pitoor , *putoor* , *een*
vogel . M. , meerv.
pitoren.
 Pitse , V.
 Plaag , V. , meerv.
piagen
 Plaat , V. , meerv.
platen.
 Plaats , V.
 Plagge , *zode van*
hei , V.
 Plak , V.
 Plakkuat , O. ,
 meerv. *plakkaten*.
 Planeet , V. , meerv.
planeten.
- Plank , V.
 Plant , V.
 Plantaadje , V.
 Plantsoen , V.
 Plas , M.
 Plat , O.
 Platteel , O. , meerv.
platteelen.
 Plaveisel . O.
 Plecht , V.
 Plei , V.
 Plein , O.
 Pleister , V.
 Pleister , *gips* , V.
 Pleit , O. , *zonder*
meerv.
 Pleit , *eene schuit* ,
 V.
 Pleizier , O. , *zonder*
meerv.
 Plek , V.
 Pleuris , O.
 Pligt , M.
 Plint , V.
 Ploeg , M.
 Plok , *pluk* , M.
 Plompaard , M.
 Plooi , V.
 Plug , *lichtmis* , M.
 Plug , *een stop* , V.
 Plunderaadje , V.
 Plunje , V. , *zonder*
meerv.
 Plum , V.
 Pluimaadje , V.
 Pluis , *vezel* , V.
 Pluvier , *vogel* , V.
 Po , *eene rivier* , M.
 Pochhans , M. ,
 meerv. *pochhansen*.
 Podagra , O. , *zon-*
der meerv.
 Podding , M.
 Poeder , *poeijs* , O.
 Poët , M. , meerv.
poëten.
 Poel , M.

- Poelje, hoen, V.
 Poelsnip, V.
 Poep, M.
 Poep, een westfa-
 ling, M.
 Poes, V.
 Poëij, V., zonder
 meerv.
 Pof, M.
 Pok, V.
 Pol, M.
 Polak, M.
 Polder, M.
 Polei, poleije, zeker
 kruid, V.
 Polen, een koning-
 rijk, O.
 Pols, slagader, M.,
 meerv polsen.
 Pols, een spring-
 stok, M.
 Polvei, V.
 Pomp, V.
 Pompoen, M.
 Pond, zeker gewigt,
 O.
 Ponjaard, M.
 Pont, schouw, V.
 Pook, M., meerv.
 poken.
 Pool, ~~aan~~ punt, V.,
 meerv. polan.
 Pool, M.
 Poort, V.
 Poos, V., meerv.
 poozen.
 Poot, M., meerv.
 pooten.
 Poot, een loetje of
 spuitje van een
 boom, V., meerv.
 poten.
 Pop, V.
 Popel, M.
 Populier, M.
 Porei, porrei, V.
 Porselein, O.
- Porselein, ~~grente~~,
 V., zonder meerv.
 Port, O.
 Portaal, O., meerv.
 portalen.
 Portier, M.
 Fortier, van eene
 hoets, O.
 Post, visch, V.
 Post, van eene deur,
 M.
 Post, een ambt, M.
 Post, postbode, M.
 Post, posthuis, V.
 Postelein, V.
 Posterij, V.
 Postuur, O.
 Pot, M.
 Potaarde, V.
 Potasch, V., zonder
 meerv.
 Pots, V.
 Potaadje, V.
 Potvisch, M.
 Praal, V., zonder
 meerv.
 Praalgraf, O.
 praam, dwang, M.
 zonder meerv.
 Praam, schuit, V.
 Praat, M., zonder
 meerv.
 Pracht, V., zonder
 meerv.
 Praktijk, V.
 Praler, M.
 Pram, V.
 Prang, V.
 Predikamht, O.
 Predikant, M.
 Predikatie, V.
 Preek, V., meerv.
 preken.
 Prei, kleing. ajuin,
 V.
 Prent, V.
 President, M.
- Pret, M., zonder
 meerv.
 Prieel, O., meerv.
 prielen.
 Priem, M.
 Priesterdom, O.
 Priesterschap, voor
 het ambt, O.,
 voor het ligchaam
 der priesteren, V.
 Prij, dood aas, V.
 Prijs, M.
 Prik, M.
 Prikkel, M.
 Prins, M., meerv.
 prinsen.
 Prinsdom, O.
 Prinses, V.
 Privilegie, O.
 Proces, O.
 Prokureur, M.
 Proef, proeve, V.
 Profeet, M., meerv.
 profeten.
 Profetie, V.
 Profijt, O., zonder
 meerv.
 Pronk, M., zonder
 meerv.
 Pronkaard, M.
 Prooi, V., zonder
 meerv.
 Proost, M.
 Proonstdij, V.
 Prop, V.
 Protestant, M.
 Protestantendom,
 O.
 Prove, V.
 Provenier, M.
 Provincie, V.
 Provoost, M.
 Pruik, V.
 Pruim, V.
 Pruissen, een ko-
 ningrijk, O.
 Prul, V.

Psalm, M.	Puinhoop, M., meerv. <i>puinhoopen.</i>	Punt, stip, O.
Psalter, O.	Puist, V.	Purmer, V., zonder meerv.
Pui, puije, V.	Puit, V.	Purper, O., zonder meerv.
Puik, O., zonder meerv.	Pul, V.	Put, M.
Puin, O., zonder meerv.	Pulver, O., zonder meerv.	Puts, putse, V.
	Punt, spits, V.	

Q.

Q, V.

R.

R, V.	Raket, kaastuig, O.	Rede, redelijk ver- mogen; ook van redevoering, V.
Ra, V., meerv. <i>raas.</i>	Raket, een kruid; V., zonder meerv.	Reden, oorzaak, V.
Raad, M.	Rafle, snapster, V.	Redensar, M.
Raadgever, M.	Ram, M.	Redevoering, V.
Raadhuis, O.	Rammelaar, M.	Ree, eene hinde, O.
Raadsel, O.	Ramp, V.	Reede, ree, van schep- pen, V.
Raadsheet, M.	Ramspoed, M.	Reef, rif, scheeps- woord, O., meerv. <i>reeven.</i>
Raadslag, M.	Rand, M.	Reek, eene kleine egge, V.
Raaf, rave, V.	Rang, M.	Reeks, V., meerv. <i>reeksen.</i>
Raak, V., zonder meerv.	Rank, V.	Reep, M., meerv. <i>reepen.</i>
Raam, V. en O.	Ranket, kaatsnet, O.	Reet, V., meerv. <i>reten.</i>
Raam, taming, M., zonder meerv.	Ranonkel, M.	Regeerder, M.
Raap, V., meerv. <i>rapen.</i>	Ransel, M.	Regel, M.
Raat, honigraat, V.	Rantsoen, O.	Regement, O.
Rabarber, V.	Rapelje, O., zonder meerv.	Regen, M.
Rabat, O.	Rapier, rappier, O.	Regenbak, M.
Rabauw, M.	Rasp, V.	Regenvlaag, V.
Rabbijn, M.	Rat, rot, V.	Regering, V.
Rad, een wiel, O.	Ratel, M.	Register, O.
Radijs, V., meerv. <i>radijzen.</i>	Ratijn, O.	Reglement, O.
Raf, V., zonder meerv.	Ravelijn, O.	Regt, O.
Rafel, V.	Razier, V.	Regtbank, V.
Rag, O.	Razijn, eene ge- droogde druif, V.	Regthuis, O.
Ragchel, M.	Reaal, M., meerv. <i>realen.</i>	
Rak, O.	Rebel, M.	
Rakel, rakelstok, M.		

- Regtte, V.
 Rei, koor, M.
 Reiger, M.
 Reis, V., meerv.
reizen.
 Reisgenoot, M.
 Reisgezel, M.
 Rek, O.
 Rekel, M.
 Rekene, een water
bij Alkmaar, M.
 Rekening, V.
 Rekenschap, V.
 Rekwest, O.
 Ren, M.
 Rente, V.
 Rentenier, M.
 Repel, vlashamer,
 M.
 Republiek, V.
 Respijt, O., zon-
der meerv.
 Rest, V.
 Reu, M.
 Reuk, M.
 Reus, M., meerv.
reuzen.
 Reutel, M., zonder
meerv.
 Renter, eene zeef,
 M.
 Reuzel, O.
 Rhone, eene rivier,
 V.
 Rib, ribbe, V.
 Rid, M.
 Ridder, M.
 Ridderband, M.
 Ridderorde, V.
 Ridderschap, V.
 Ridderspoor, zekere
bloem, V.
 Riem, M.
 Riet, O.
 Rif, O.
 Rigchel, V.
 Rigting, V.
- Rigtsnoer, O.
 Rij, reeks, V.
 Rij, timmermans
gereedschap, M.
 Rijf, V.
 Rijk, O.
 Rijkdom, M.
 Rijm, rijmwoord,
 O., zonder meerv.
 Rijm, rijp, M., zon-
der meerv.
 Rijmelaar, M.
 Rijmelarij, V.
 Rijn, eene rivier, M.
 Rijp, een dorp, V.
 Rijp, rijm, M., zon-
der meerv.
 Rijs, van hout, O.
 Rijsbos, bundel, M.
 Rijst, V., zonder
meerv.
 Rijtuig, O.
 Rilling, V.
 Rimpel, M.
 Ring, M.
 Rinkel, M.
 Riool, (riool), O.,
meerv. riolen.
 Rist, V.
 Ritmeester, M.
 Rivier, V.
 Rob, M.
 Robijn, steen, M.,
orts, O.
 Roede, V.
 Roef, V.
 Roem, M., zonder
meerv.
 Roemer, M.
 Roep, M.
 Roer, O.
 Roer, eene rivier, V.
 Roerdomp, M.
 Roerom, M.
 Roervink, M.
 Roes, M.
 Roest, M., zonder
meerv.
- Roet, O., zonder
meerv.
 Rossiaan, M.
 Rog, visch, M.
 Rogge, V., zonder
meerv.
 Rok, M.
 Rokken, O.
 Rol, V.
 Roman, M.
 Romance, V.
 Rome, eene stad, O.
 Rommelzo, V.
 Romp, M.
 Rond, O.
 Rondas, V.
 Ronde, V.
 Rondeel, O., meerv.
rondeelen.
 Rondsel, O.
 Roodvonk, V, zon-
der meerv.
 Roof, rove, van
eene wonde, V.
 Roof, buit, M.,
zonder meerv.
 Roofzucht, V., zon-
der meerv.
 Rooi, M., zonder
meerv.
 Rook, damp, M.,
zonder meerv.
 Rook, een hooista-
pel, V.
 Room, M., zonder
meerv.
 Roos, V., meerv.
rozen.
 Rooster, M.
 Ros, O.
 Roskam, M.
 Roskammer, M.
 Rosmarijn, rozema-
rijn, M., zonder
meerv.
 Rot, rat, V.
 Rot, menigte, O.

- Rots, V., meerv. *rotsen.*
 Rotte, rivier, V.
 Rotting, stok, M.
 Rotting, verrotting, V., zonder meerv.
 Rouw, M.
 Rozelaar, een boom, M.
 Rozengard, M.
 Rug, rugge, M.
 Ruggegraat, V.
 Ruggemerg, O., zonder meerv.
- Rui, V.
 Ruif, V.
 Ruigte, V.
 Ruiker, M.
 Ruiling, V.
 Ruim, O.
 Ruimte, V.
 Ruin, M.
 Ruit, glasruit, V.
 Ruit, ruite, zeker kruid, V.
 Ruitertij, V.
 Ruk, M.
- Rul, V.
 Rumoer, O.
 Run, runne, zeker gewas, V., zonder meerv.
 Rund, rundvee, O.
 Runsel, stremsel, O., zonder meerv.
 Rups, V.
 Rust, V.
 Rustdag, M.
 Rusting, V.

S.

- S, V.
 Saai, O.
 Saaijet, O.
 Sabat, M., zonder meerv.
 Sabel, V.
 Sabel, een dier, M.
 Saffier, O., als steen, M.
 Saffraan, M., zonder meerv.
 Saizoen, O.
 Sakrament, O.
 Sakristie, V.
 Salade, V.
 Salamander, M.
 Salet, O.
 Salie, V., zonder meerv.
 Salpeter, O., zonder meerv.
 Samaan, V.
 Sant, een heilige, M.
 Santorie, een gewas, V.
 Saone, een rivier, V.
 Sap, O.
 Sardijn, M.
 Sargie, V.
- Satan, M.
 Sater, M.
 Satiijn, O.
 Saucijs, V., meerv. *saucijzen.*
 Saus, V.
 Schaaf, V., meerv. *schaven.*
 Schaak, V., zonder meerv.
 Schaakbord, O.
 Schaakspel, O.
 Schaal, V., meerv. *schalen.*
 Schaamte, V., zonder meerv.
 Schaaap, O.
 Schaar, eene menigte, V.
 Schaar, werktuig, V.
 Schaats, V., meerv. *schaatsen.*
 Schabel, V.
 Schadde, groene zode, V.
 Schade, V., zonder meerv.
 Schaduw, V.
 Schaft, *schacht*, V.
 Schagcherij, V.
- Schakel, V.
 Schalie, V.
 Schalk, M.
 Schalm, M.
 Schalmei, V.
 Schamp, M., zonder meerv.
 Schandaal, O.
 Schande, V., zonder meerv.
 Schandvlek, V.
 Schans, V., meerv. *schansen.*
 Schap. *De woorden in schap eindigen de zijn O., wanneer zij eene waardigheid te kennen geven; maar V., als zij een ligchaam uitdrukken.*
 Schar, V.
 Scharlaken, O.
 Scharluin, scherluin, M.
 Schat, M.
 Schatbewaarder, M.
 Schavot, O.
 Schavuit, M.
 Schedel, M.
 Scheede, *schee*, V.

- Scheel, verschil, O.,** *zonder meerv.*
Scheel, deksel, O., *meerv. schelen.*
Scheen, V., meerv. *scheenen.*
Schoepvaart, V., *zonder meerv.*
Scheerbekken, O.
Scheerder, M.
Scheet, M., meerv. *scheten.*
Schel, schil, V.
Schel, bel, V.
Schelde, eene rivier, *V.*
Schelling, M.
Schelm, M.
Schelp, V.
Schelvish, M.
Schemering, V.
Schendbrok, M.
Schenkaadje, V.
Schenkel, M.
Schennis, V., *zonder meerv.*
Schep, M.
Schepel, O.
Schepeling, M. en *V.*
Schepen, een Reg- *ter, M.*
Scheppe, M.
Schepsel, O.
Schepster, M.
Scherf, V.
Schering, V.
Scherf, V.
Scherm, bescher- *ming, M.*
Scherm, het middel *ter bescherming, O.*
Schermer, een *waard, V.*
Scherm-school, V.
Scherp, O., *zonder meerv.*
Scherts, V., *zonder meerv.*
Schets, V., *meerv. schetsen.*
Scheur, V.
Scheurbaik, V., *zonder meerv.*
Scheurzucht, V., *zonder meerv.*
Scheut, M.
Schicht, M.
Schie, een water, V.
Schietspoel, V.
Schijf, V., *meerv. schijven.*
Schijn, M., *zonder meerv.*
Schik, M., *zonder meerv.*
Schild, M. en O.
Schild, van een *wapen, O.*
Schilderij, V.
Schildpad, een dier, *V.*
Schildwacht, V.
Schilfer, V.
Schim, V.
Schimmel, uitslag, *V.*
Schimmel, een *paard, M.*
Schimp, M., *zonder meerv.*
Schink, M.
Schinkel, M.
Schinkel, een *stroom, M.*
Schip, O., *meerv. schepen.*
Schipbreuk, V.
Schipbreukeling, *M. en V.*
Schipper, M.
Schob, schobbe, V.
Schobberd, M.
Schoeisel, V.
Schoen, M.
Schoensole, V.
Schoffel, V.
Schoffeerder, M.
Schoft, schouder, V.
Schoft, gedeelte van *een' dag, V.*
Schoft, een slecht *mensch, M.*
Schok, M.
Schok, zestigtal, O.
Schol, V.
Schollevaar, een *vogel, M.*
Schommel, M.
Schonk, V.
Schoof, V., *meerv. schoven.*
School, V., *meerv. scholen.*
Schoonte, V.
Schoor, M., *meerv. schoren.*
Schoorsteen, M., *meerv. schoorsteen.*
Schoot, M., *meerv. schoten.*
Schoot, een schoot *vieren, M.*
Schoot, schot, *schent, M.*
Schooverzeil, O.
Schop, eens spade, *ook een werktuig om te schommelen, V.*
Schop, stoot met *den voet, M.*
Schorheid, V., *zonder meerv.*
Schorpioen, M.
Schers, schorse, V.
Schort, V.
Schorteldoek, M.
Schot, O.
Schotel, M.
Schots, V., *meerv. schotten.*

- Schouder, M.
 Schouderblad, O.
 Schout, M.
 Schoutschap, O.
 Schouw, V.
 Schouwborg, M.
 Schouwe, *onderzoek*, V.
 Schouwe, *schoorsteen*, V.
 Schouwtooneel, O., *meerv. schouwtooneelen*.
 Schraag, V.
 Schraap, V.
 Schrab, V.
 Schram, *schramp*, V.
 Schrap, V.
 Schrede, V.
 Schreef, V., *meerv. schreven*.
 Schreeuw, M.
 Schrift, O.
 Schrift, *heilige Schrift*, V., *zonder meerv.*
 Schriftuur, V.
 Schrijn, O.
 Schrik, M.
 Schrobber, M.
 Schroef, *schroeve*, V.
 Schroom, M., *zonder meerv.*
 Schroomte, *zonder meerv.*
 Schroot, O., *zonder meerv.*
 Schuddebol, M.
 Schnif, V.
 Schuifuit, *een nacht-vogel*, M.
 Schuijer, M.
 Schuilhoek, M.
 Schuim, O., *zonder meerv.*
- Schuimspaan, M.
 Schuit, V.
 Schuinte, V.
 Schuld, V.
 Schuldenaar, M.
 Schulp, V.
 Schurft, V. en O., *zonder meerv.*
 Schut, *shot*, O.
 Schutting, V.
 Schuur, V., *meerv. schuren*
 Schuursel, O., *zonder meerv.*
 Sekretaris, M.
 Segrijn, O.
 Sein, O.
 Seine, *eene rivier*, V.
 Sek, V., *zonder meerv.*
 Sekse, *kunne*, V.
 Sekte, V.
 Selderij, V., *zonder meerv.*
 September, M., *zonder meerv.*
 Serafijn, M.
 Serjant, M.
 Serpent, O.
 Servet, O.
 Servies, O., *meerv. serviezen*.
 Siberië, *een land*, O.
 Sier, V.
 Sieraad, O.
 Siere, *sier*, V.
 Signet, O.
 Sikkal, V.
 Sikkal, *joodsche munt*, V.
 Sim, *aap*, O.
 Simois, *eene rivier*, M.
 Singel, M.
- Sintel, M.
 Sireen, V., *meerv. sirenen*.
 Sirop, V.
 Sjerp, V.
 Sjouw, V.
 Slaaf, M., *meerv. slaven*.
 Slaak, O., *zonder meerv.*
 Slaap, M.
 Slab, *slabbe*, V.
 Slag, M.
 Slag, *kans*, M.
 Slag, *soort*, O., *zonder meerv.*
 Slag, *vogelknip*, O.
 Slag, *wagenspoor*, O.
 Slagt, V., *zonder meerv.*
 Slagtoffer, O.
 Slak, *slek*, V.
 Slang, V.
 Slavernij, V., *zonder meerv.*
 Slede, V.
 Sleep, M.
 Sleet, *slete*, V., *zonder meerv.*
 Slegel, M.
 Slempe, M., *zonder meerv.*
 Slemperij, V.
 Slender, M.
 Slenk, V.
 Slenter, M.
 Slet, V.
 Sleter, M.
 Sleuf, V., *meerv. sleuwen*.
 Sleur, V., *zonder meerv.*
 Sleutel, M.
 Slib, *slijk*, V., *zonder meerv.*

- Slibber**, V., *zonder meerv.*
Slij, *zeelt*, V.
Slije, *grootte hamer*, V.
Slijk, *slik*, O., *zonder meerv.*
Slijm, O.
Slijpsel, O
Slijpsteen, M.
Slinger, M.
Slip, V.
Slobbe, V.
Sloddervos, M.
Sloep, V.
Slof, V.
Slok, *een teug*, M.
Slommer, V.
Slomp, M.
Slons, V., *meerv. slonsen.*
Sloof, *voorschoot; ook een bijnaam van vrouwen*, V., *meerv. sloven.*
Sloop, *van een kussen*, V., *meerv. sloopen.*
Sloot, V., *meerv. slooten.*
Slorp, M.
Slot, O., *meerv. sloten.*
Sluijet, M.
Sluik, V., *zonder meerv.*
Sluip, V., *zonder meerv.*
Sluis, V., *meerv. sluizen.*
Smaad, M., *zonder meerv.*
Smaak, M.
Smak, M.
Smak, *een schip*, V.
Smalt, V., *zonder meerv.*
Smalte, V., *zonder meerv.*
Smaragd, M.
Smart, *smert*, V.
Smeer, O., *zonder meerv.*
Smet, V.
Smid, M., *meerv. smeden.*
Smids, *smisse*, V.
Smient, *halve eendvogel*, V.
Smooel, M.
Smook, M., *zonder meerv.*
Smots, V.
Smout, O., *zonder meerv.*
Smul, V.
Smulbaard, M.
Snaak, M.
Snaar, V.
Snaauw, M.
Snaauw, *vaartuig*, V.
Snak, M.
Snap, M.
Snaphaan, M.
Snater, M.
Snavel, M.
Sneb, V.
Suede, V.
Snees, *een inhalig mensch*, M., *meerv. snezen.*
Snees, *twintigtal*, O.
Sneeuw, V., *bij overdragt*, O., *zonder meerv.*
Snel, *eene drinkkan*, V.
Sners, M.
Snibbe, V.
Snijdsel, O.
Snik, M.
Snik, *schuit*, V.
Snip, V.
Snipper, M.
Snoeisel, O.
Snoek, M.
Snoer, O.
Snoeshaan, M.
Snoet, M.
Snof, *snuf*, M., *zonder meerv.*
Snol, V.
Snor, V.
Snork, M.
Snot, O., *zonder meerv.*
Snotolf, *snotdolf*, M.
Snuif, V.
Snuit, M.
Snuiten, M.
Snuitsel, O., *zonder meerv.*
Snuiver, M.
Sok, V.
Sold, O., *zonder meerv.*
Soldaat, M., *meerv. soldaten.*
Soldeersel, O.
Soldij, V.
Solfer, O., *zonder meerv.*
Som, V.
Somme, *eene rivier*, V.
Somp, *moerassige grond*, V.
Sonnet, O.
Sont, *de Deensche zee*, V.
Soort, V.
Sop, *sap*, O.
Sorbet, O.
Souverein, M.
Spa, *eene plaats*, O.
Spaak, V., *meerv. spaken.*
Spaan, M., *meerv. spanen.*

- Spaander, M.
 Spaarder, M.
 Spade, *schop*, V.
 Spadel, M.
 Spalk, V.
 Span, V.
 Spang, V.
 Spanje, *een koning-
rijk*, O.
 Spansel, O.
 Spar, *een boom*, V.
 Spar, *eene lat*, V.
 Sparen, *eene rivier*,
O.
 Spat, *spet*, V.
 Specerij, V.
 Specie, V.
 Specht, *een vogel*,
M.
 Speeksel, O., *zon-
der meerv.*
 Speelnoot, M. en V.
 Speeltuig, O.
 Speen, V., *meerv.*
spenen.
 Speer, V., *meerv.*
speren.
 Spek, O., *zonder*
meerv.
 Spel, O., *meerv.*
spelen.
 Speller, M.
 Spelde, V.
 Spelonk, V.
 Spelt, *koren*, V.,
zonder meerv.
 Sperwer, M.
 Spiede, *spié*, *ver-
spieder*, M.
 Spie, *een ijzeren*
bout, V.
 Spiegel, M.
 Spier, V.
 Spiering, M.
 Spiets, V.
 Spijker, M.
 Spijl, *staaf of*
dwarshout, V.
 Spijs, V., *meerv.*
spijzen.
 Spijt, V., *zonder*
meerv.
 Spikkel, M.
 Spil, V.
 Spilpenning, M. en
V.
 Spin, *spinne*, V.
 Spinazie, V.
 Spinde, *spijskamer*,
V.
 Spinnekop, V.
 Spinneweb, O.
 Spinrag, O.
 Spinrok, M.
 Spinwiel, O.
 Spint, *zeker maat*,
O.
 Spint, *in 't hout*, O.
 Spit, O., *meerv.*
speten.
 Spits, V. en O.
 Spleet, V., *meerv.*
spleten.
 Splinter, M.
 Splits, V.
 Spoed, M., *zonder*
meerv.
 Spoel, V.
 Spoel, *voor eene*
*plaats in eene blee-
kerij*, M.
 Spog, O., *zonder*
meerv.
 Spon, *spun*, *van*
een vat, V.
 Spoude, V.
 Spons, *spongie*, V.
 Spook, O., *meerv.*
spoken.
 Spooksel, O.
 Spoor, *voetstap*, O.,
meerv. sporen.
 Spoor, *prikkel*, V.
 Sport, V.
 Spot, M.
- Spraak, *sprake*, V.
 Sprank, V.
 Spree, *eene rivier*,
V.
 Spreeuw, M.
 Spreide, *sprei*,
dekkleed, V.
 Sprekel, *een vonk*,
V.
 Spreuk, V.
 Spriet, M.
 Sprits, V., *meerv.*
spritsen.
 Spring, M.
 Springvloed, M.
 Sprinkhaan, M.
 Sprøet, V.
 Sprong, M.
 Sprookje, O.
 Sprot, V.
 Sprugtel, M.
 Spruit, V.
 Spruttsel, O.
 Spruw, *sprouw*, V.,
zonder meerv.
 Spui, O.
 Spuit, V.
 Staaf, V., *meerv.*
staven.
 Staak, M., *meerv.*
staken.
 Staal, *metaal*, O.,
meerv. stalen.
 Staal, *monster*, O.
 Staar, V., *zonder*
meerv.
 Staart, M.
 Staat, M.
 Staatsic, V., *zonder*
meerv.
 Staatzucht, V., *zon-
der meerv.*
 Stad, V., *meerv.*
steden.
 Stade, V., *zonder*
meerv.
 Stadgenoot, M.

Stadhouderschap ,	Stengel , M.	Stoom , damp , M. ,
O. , <i>zonder meerv.</i>	Sterfte , V. , <i>zonder</i>	<i>zonder meerv.</i>
Staf , M. , <i>meerv.</i>	<i>meerv.</i>	Stoop , V. , <i>meerv.</i>
<i>staven.</i>	Sterkte , V.	<i>stoopen.</i>
Stag. V.	Steun , M.	Stoornis , V.
Staketsel , O.	Steunsel , O.	Stoorder , M.
Stal , M.	Steur , M.	Stoot , M. , <i>meerv.</i>
Stalkaars , V.	Stevel , M.	<i>stooten.</i>
Stam M.	Steyen , <i>van een</i>	Stop , V.
Stamper , M.	<i>schip , M.</i>	Stoppel , M.
Stand , M.	Sticht , O.	Stopsel , O.
Standaard , M.	Stier , M.	Stork , <i>ooijevaar</i> ,
Stank , M. , <i>zonder</i>	Stift , V.	M.
<i>meerv.</i>	Stuksel , O. , <i>zonder</i>	Storm , M.
Stap. M.	<i>meerv.</i>	Stormkat , V.
Stapel , M.	Stijffel , O. , <i>zonder</i>	Stormram , M.
Star , ster , V.	<i>meerv.</i>	Straal , M. , <i>meerv.</i>
Stede , V.	Stijfte , V. , <i>zonder</i>	<i>stralen.</i>
Steeg , V. , <i>meerv.</i>	<i>meerv.</i>	Straam , <i>striem</i> , V.
<i>stegen.</i>	Stijgbeugel , M.	Straat , V.
Steek , M. , <i>meerv.</i>	Suil , <i>schrijfwijze</i> ,	Straf , straffe , V.
<i>steken.</i>	M.	Strand , O.
Steel , M. , <i>meerv.</i>	Stijl , <i>stut</i> , M.	Streek , V. , <i>meerv.</i>
<i>stelen.</i>	Sulte , V. , <i>zonder</i>	<i>streken.</i>
Stepp , M. , <i>meerv.</i>	<i>meerv.</i>	Streek , <i>list</i> , M. ,
<i>steen.</i>	Stip , V.	<i>meerv. streken.</i>
Steenbreker , V.	Stippel , M.	Stroom , <i>striem</i> , V. ,
Stegel , <i>stijgbeugel</i> ,	Stoel , M.	<i>meerv. streemen.</i>
M.	Stoop , V.	Streen , V. , <i>meerv.</i>
Steiger , M.	Stoet , M.	<i>strenen.</i>
Steiloor , M. , <i>meerv.</i>	Stof , <i>aarde</i> , O. ,	Streep , V. , <i>meerv.</i>
<i>steilooren.</i>	<i>zonder meerv.</i>	<i>strepen.</i>
Steilte , V.	Stofte , <i>stoffaadje</i> ,	Stremsel , O.
Stekade , V.	<i>onderwerp</i> , V.	Streng , V.
Stekel , M.	Stoffeerder , M.	Stribbeling , V.
Stel , <i>stand</i> , <i>orde</i> ,	Stoffer , M.	Striem , V.
M. , <i>zonder meerv.</i>	Stok , M.	Strijd , M.
Stel , <i>een stel posee-</i>	Stokbewaarder , M.	Strijkijzer , O.
<i>len</i> , O.	Stokebrand , M.	Strijkstok , M.
Stelcr , M.	Stolp , V.	Strik , M.
Stelladje , V.	Stomp , <i>van een</i>	Stronk , M.
Steller , M.	<i>arm</i> , V.	Stront , M.
Stelsel , O.	Stomp , <i>stoot</i> , V.	Stroo , O.
Stelt , V.	Stond. M.	Strooisel , O.
Stem , V.	Stoaf , <i>stove</i> , V.	Strook , V. , <i>meerv.</i>
Stempel , M.	Stool , V. , <i>meerv.</i>	<i>strooken.</i>
Steng , V.	<i>stolen.</i>	Stroom , M. , <i>meerv.</i>
		<i>stroomen.</i>

Stroop, roef, M.	Stuit, een deel van	Stukerraffinaderij,
Stroop, strope,	het menschelijk	V.
siroop, V.	lichaam, V.	Sukade, V., zonder
Stroowisch, V.	Stuiter, M.	meerv.
Strop, M.	Stuiver, M.	Sul, M.
Strot, M.	Stuk, O.	Sulfer, O., zonder
Struif, V.	Stulp, V.	meerv.
Struik, M.	Stat, M.	Sullebaan, V.,
Struikroover, M.	Stuur, O., zonder	meerv. sullebånen.
Struis, M.	meerv.	Sultan, M.
Struwel, M.	Stuurboord, O.	Syllabe, lettergreep,
Studie, V.	Stuurplecht, V.,	V.
Stuip, V.	zonder meerv.	Synode, O.
Stuit, M.	Suiker, V.	

T.

T, V.	Talie, V., zonder	Teef, V., meerv.
Taag, een rivier,	meerv.	teven.
M.	Taling, M.	Teeken, O.
Taak, take, V.	Talk, V., zonder	Teekening, V.
Taal, V., meerv.	meerv.	Teekenkunst, V.
talen.	Talmud, M., zonder	Teeft, V., zonder
Taalkunde, zonder	meerv.	meerv.
meerv.	Tamarinde, V.	Teem, M., zonder
Taan, V., zonder	Tamboer, M.	meerv.
meerv.	Tamboer, een speel-	Teens, een rivier,
Taarling, teerling,	tuig, V.	M.
M.	Tanais, een rivier,	Teems, haren zeef,
Taart, V.	M.	M.
Tabak, M., zonder	Tand, M.	Teen, tien, V.,
meerv.	Tang, V.	meerv. teent.
Tabbaard, tabberd,	Tap, M.	Teen, aan den voet,
M.	Tapijt, O.	M.
Tabernakel, M.	Taptoe, V., zonder	Teer, O., zonder
Taf, O.	meerv.	meerv.
Tafel, V.	Tarbot, V.	Teerling, M.
Tafelet, schrijftafel-	Tartaar, tartar, M.	Tegengift, O.
tje, O.	Tarwe, V., zonder	Tegenspoed, M.
Tafelbel, O., meerv.	meerv.	Tegenspraak, V.,
tafereelen.	Tas, een hoop, M.	zonder meerv.
Tak, M.	Tasch, een bundel	Tegenstand, M.,
Takel, M.	of zak, meerv.	zonder meerv.
Takkebos, M.	taschen, V.	Tegenweer, V.,
Tal, O., zonder	Tast, M., zonder	zonder meerv.
meerv.	meerv.	Tegenwigt, O.
Talent, O.	Taxs, M.	Tegenzin, M.,
		zonder meerv.

- Teil , *een aarden vat* , V.
 Tekst , M.
 Tel , telle , V. , *zonder meerv.*
 Telg , V
 Teljoor , *tafelbord* , V. , *meerv. teljoren.*
 Tempe , O.
 Tempeest , O.
 Tempel , M.
 Temper , M. , *zonder meerv.*
 Temperament , O.
 Tent , V.
 Tepel , M.
 Tergsel , O.
 Tering , V. , *zonder meerv.*
 Term , M.
 Termijn , M.
 Terp , M.
 Terpentijn , M. , *zonder meerv.*
 Terras , O.
 Test , V.
 Testament , O.
 Teug , V.
 Teugel , M.
 Thee , V.
 Thirs , M.
 Tjalk , V.
 Tiber , *eene rivier* , M.
 Tien , V.
 Tiende , O.
 Tier , V. , *zonder meerv.*
 Tigchel , M.
 Tiger , *eene rivier* , M.
 Tij , O.
 Tijd , M.
 Tijding , V.
 Tijger , M.
 Tijk , V.
 Tijloos , *tijdeloos* , V. , *meerv. tijlozen.*
 Tijm , M. , *zonder meerv.*
 Tik , M.
 Til , *duivetil* , V.
 Timavus , *een stroom* , M.
 Timber , M.
 Timmer , O.
 Timmeraadjje , V.
 Tin , O.
 Tinne , V.
 Tint , M.
 Tintel , M. , *zonder meerv.*
 Tip , M.
 Tiran , M.
 Tiras , *cement* , O. , *zonder meerv.*
 Titel , M.
 Tittel , M.
 Tobbe , V.
 Todde , V.
 Toedragt , V. , *zonder meerv.*
 Toegang , M.
 Toegift , V.
 Toekomst , V. , *zonder meerv.*
 Toelage , V.
 Toelast , M.
 Toeleg , M.
 Toeloop , M.
 Toer , M.
 Toeslag , M. , *zonder meerv.*
 Toespijs , V.
 Toespraak , V. , *zonder meerv.*
 Toestand , M. , *zonder meerv.*
 Toestel , M. , *zonder meerv.*
 Toets , M.
 Toeval , *onvervuacht geval* , O.
 Toeval , *bijval* , M. , *zonder meerv.*
 Toeverlaat , M.
 Toevlugt , V. , *zonder meerv.*
 Toevqer , M. , *zonder meerv.*
 Toevoorzigt , O. , *zonder meerv.*
 Toezeg , M. , *zonder meerv.*
 Toezigt , O. , *zonder meerv.*
 Toffel , M.
 Togt , M.
 Tol , *schatting* , M.
 Tol , *drijftol* , M.
 Tolk , M.
 Tollenaar , M.
 Tombe , V.
 Ton , V.
 Tondel , *tonder* , O. , *zonder meerv.*
 Tong , *spraaklid* , V.
 Tong , *visch* , V.
 Tonijn , M.
 Toog , *teug* , V. , *meerv. togen.*
 Topi , M. , *zonder meerv.*
 Tooisel , O.
 Toom , M. ; *meerv. toomen.*
 Toon , M. , *meerv. toonen.*
 Tooneel , O. , *meerv. tooneelen.*
 Toorn , *gramschap* , M. , *zonder meerv.*
 Toorts , V. , *meerv. toortsen.*
 Toot , V. , *meerv. toten.*
 Toovenaar , M.
 Tooveres , V.
 Tooverij , V.
 Top , M.
 Topaas , *de steen* , M. , *de stof* , O. , *meerv. topazen.*

- Toppet , O.
 Toppunt , O.
 Tor , V.
 Toren , M.
 Torenwachter , M.
 Torment , O.
 Torn , M.
 Tornooispeel , O.
 Tortel , V.
 Totebel , V.
 Touw , O.
 Traan , M. , *zonder meerv.*
 Traan , *walvisch olie* , V. , *zonder meerv.*
 Tralie , V.
 Trans , M. , *meerv. transen.*
 Trant , M. , *zonder meerv.*
 Trap , M.
 Tras , *cement* , O.
 Trawant , M.
 Trechter , M.
 Tred , M. , *zonder meerv.*
 Trede , V.
 Treeft , M.
 Treil , M.
 Trein , M.
 Trek , *haal* , M. , *zonder meerv.*
 Trek , *list* , M. , *meerv. trekken.*
 Trek , *zucht* , M. , *zonder meerv.*
 Treksel , O.
 Tremel , M.
 Trens , V. , *meerv. trensen.*
 Trezor , O. , *meerv. trezoren.*
 Trijp , O.
 Tril , M. , *zonder meerv.*
 Trilling , V.
 Triomf , M.
 Trip , V.
 Tripel , O. , *zonder meerv.*
 Trits , V. , *meerv. tritsen.*
 Troef , V.
 Troep , M.
 Troffel , M.
 Trog , M.
 Trom , V.
 Trommel , V.
 Tromp , V.
 Trompet , V.
 Tronie , V.
 Tronk , M.
 Troon , M. , *meerv. troonen.*
 Troost , M. , *zonder meerv.*
 Tros , M.
 Trots , M. , *zonder meerv.*
 Trouw , V. , *zonder meerv.*
 Truweel , O. , *meerv. truweelen.*
 Tuberoos , V.
 Tucht , V. , *zonder meerv.*
 Tachteling , M. en V.
 Tuchthuis , O.
 Tuig , O.
 Tuil , M.
 Tuimelaar , M.
 Tuin , M.
 Tuinier , M.
 Tuit , V.
 Tuk , M.
 Tulband , M.
 Tulp , V.
 Turelaur , M. , *zonder meerv.*
 Turf , M.
 Turk , M.
 Turkoois , *erts* , O.
 Turkoois , *steen* , M.
 Tusschenkomst , V. , *zonder meerv.*
 Tusschenvoegsel , O.
 Tusschenwerpsel , O.
 Tweedragt , V. , *zonder meerv.*
 Tweeling , M. en V.
 Tweeling , *een gestarte* , M.
 Tweespalt , V. , *zonder meerv.*
 Tweesprong , M.
 Tweestrijd , M. , *zonder meerv.*
 Twente , O. , *zonder meerv.*
 Twijfel , M. , *zonder meerv.*
 Twijg , V.
 Twijn , *van garen* , M. , *zonder meerv.*
 Twist , M.

U.

- U , V.
 Uchtend , M.
 Uchtendstond , M.
 Ui , uije , M.
 Uijer , M.
 Uil , M.
 Uilskuiken , M.
 Uitbraaksel , O.
 Uitbroeisel , O.
 Uitdrager , M.
 Uitdrukkel , O.
 Uiterste , O.

Uitgang, M.	Uitshot, O.	Uitvindiel; O.
Uitgave, V.	Uitslag, M., <i>zonder meerv.</i>	Uitvloed, M.
Uitgift, V.	Uitspansel, O.	Uitvloeisel, O.
Uithangbord, O.	Uitspraak, V.	Uitvlugt, V.
Uitham, M.	Uitspruitsel, O.	Uitvoer, M., <i>zonder meerv.</i>
Uitboek, M.	Uitspuwsel, O.	Uitwas, O.
Uitboorn, <i>een dorp</i> , M.	Uitstap, M.	Uitweg, M.
Uitkijk, M.	Uitstek, O.	Uitwerkfel, O.
Uitkomst, V.	Uitstel, O., <i>zonder meerv.</i>	Uitwerpsel, O.
Uitkoop, M.	Uitstrooisel, O.	Uitzet, O.
Uitleg, M., <i>zonder meerv.</i>	Uittogt, M.	Uitzigt, O.
Uitlegger, <i>een vaartuig</i> , M.	Uittreksel, O.	Universiteit, V.
Uitloop, M.	Uitvaagsel, O.	Unster, M.
Uitroep, M., <i>zonder meerv.</i>	Uitvaart, V.	Urk, O.
Uitschijsel, O.	Uitval, M.	Utrecht, O., <i>eene stad.</i>
	Uitvinder, M.	Tur, O.
		Uurwijzer, M.

V.

V, V.	Vaderschap, O., <i>zonder meerv.</i>	Vat, <i>greep</i> , M., <i>zonder meerv.</i>
Vaag, V., <i>zonder meerv.</i>	Vaderslagt, V.	Vatsel, O.
Vaak, M., <i>zonder meerv.</i>	Vadze, M. en V.	Vecht, <i>eene rivier</i> , V.
Vaan, V.	Vagebond, M.	Vedel, <i>een speel-tuig</i> , V.
Vaandel, Vandel, O.	Vagevuur, O., <i>zonder meerv.</i>	Veder, <i>veer</i> , V.
Vaandrager, M.	Vak, O.	Vederbos, M.
Vaar, <i>vees</i> , M., <i>zonder meerv.</i>	Val, M.	Vee, O., <i>zonder meerv.</i>
Vaarder, M.	Val, <i>om iets te vangen</i> , V.	Veede, <i>veete</i> , V.
Vaars, <i>eene jonge koe</i> , V.	Valies, O.	Veeg, <i>veege</i> , M.
Vaart, V.	Valk, M.	Veeg, <i>een vrouw-mensch</i> , V., <i>meerv. vegen.</i>
Vaartuig, O.	Vallei, V., <i>meerv. valleijen.</i>	Veem, <i>veeme</i> , V.
Vaarwel, O., <i>zonder meerv.</i>	Valresp, M., <i>meerv. valteepen.</i>	Veen, O., <i>meerv. veenen.</i>
Vaas, V.	Vang, M.	Veer, <i>eene overvaart</i> , O., <i>meerv. veren.</i>
Vacantie, V.	Vangst, V.	Veeft, V.
Vacht, V.	Var, <i>varre</i> , M.	Verger, M.
Vadem, <i>vaam</i> , M.	Varen, V., <i>sonder enkelv.</i>	Veil, O., <i>zonder meerv.</i>
Vader, M.	Varken, O.	
Vaderland, O., <i>zonder meerv.</i>	Vaste, V.	
	Vat, O.	

- Veinnoot, vennoot,** *M*, *meerv. vein-*
nooten.
Veinsaard, M.
Vel, O.
Veld, O.
Veldeling, M. en V.
Veldheer, M.
Veldheerschap, O.
Veldmaarschalk, M.
Velg, V.
Veluwe, V., zonder
meerv.
Ven, moeras, O.
Vendel, vaandel, O.
Venetiz, eene stad,
O.
Venijn, O., zonder
meerv.
Venizoen, wild-
broad, O.
Venkel, V., zonder
meerv.
Vennoot, makker,
M.
Venster, O.
Vent, M.
Verbaal, O.
Verband, O.
Verbeurte, V.,
zonder meerv.
Verbindtenis, V.
Verhlijf, O.
Verbod, O., zonder
meerv.
Verbond, O.
Verdek, O.
Verderf, O., zon-
der meerv.
Verdichtsel, O.
Verdienst, V.
Verding, O.
Verdrag, O.
Verdriet, O., zon-
der meerv.
Vereeniging, V.,
zonder meerv.
Vereisch, O., zon-
der meerv.
Verf, verwe, V.
Verfoeisel, O.
Vergetenis, V.,
zonder meerv.
Vergelijk, O.
Vergiffenis, V.
Vergift, O.
Vergriep, O.
Verguldsel, O.
Verhaal, O.
Verhaler, M.
Verhemelte, O.
Verheveling, V.
Verkeering, V.
Verken, zie Varken,
O.
Verkoop, M.
Verkooper, M.
Verlaat, O.
Verlangen, O.
Verlangst, V., zon-
der meerv.
Verlet, O., zonder
meerv.
Verletsel, O.
Verlies, O.
Verlof, O., zonder
meerv.
Verloop, O.
Verlosser, M.
Vermaak, O.
Vermaan, O., zon-
der meerv.
Vermiljoen, O.,
zonder meerv.
Vermoeden, O.
Vermogen, O.
Vernis, O.
Vernuft, O.
Verponding, V.
Verraad, O., zonder
meerv.
Verrekijker, M.
Vers, O, meerv.
verzen.
Verschiet, O.
Verschijnsel, O.
Verschit, O.
Verschot, O.
Verschoveling, M.
en V.
Versiersel, opvoed-
sel, O.
Verslag, verhaal, O.
Versnapering, V.
Verstand, O.
Verstek, O., zonder
meerv.
Versterf, O., zon-
der meerv.
Verstoofeling, M.
en V.
Vertaler, M.
Vertelsel, O.
Vertier, O., zonder
meerv.
Vertoog, O., meerv.
vertoogen.
Vertrek, O.
Vertrouwde, M. en
V.
Verval, O., zonder
meerv.
Vervolg, O.
Vervolging, V.
Verwuchting, V.
Verwant, M. en V.
Verwantschap, M.
en V.
Verwelf, O.
Verwelfsel, O.
Verworpeling, M.
en V.
Verwijt, O.
Verzenen, V., zon-
der enkelv.
Verzet, O., zonder
meerv.
Verziensel, ver-
dichtsel, O.
Verzoek, O.
Verzuim, O.
Vesper, V.
Vest, V.

- Vesuvius, een berg, M.**
Vet, O., zonder meerv.
Veter, M.
Veulen, O.
Vezel, V.
Vierhoek, M.
Vierkant, O.
Vierling, M.
Vierschaar, V.
Viersprong, M.
Vijand, M.
Vijandschap, V.
Vijg, V.
Vijl, zekerwerktuig, V.
Vijlsel, O., zonder meerv.
Vijt, zie sijt, V., zonder meerv.
Vijver, M.
Vijzel, M.
Viller, vilder, M.
Vilt, O.
Vim, V.
Vin., V.
Vinger, M.
Vingerling, M.
Vink, M.
Vinkslag, O.
Violier, V.
Viool, vedel, V., meerv. violen.
Viool, bloem, V.
Visch, M.
Vischnet, O.
Visscherij, V.
Vischspaan, V.
Vitriool, O., zonder meerv.
Vizier, turksche staatsdienaar, M.
Vizier, mikijzer, O.
Vlaag, V.
Vlaak, V.
Vlade, V.
Vlag, V.
- Vlak, vlek, V.**
Vlak, vlakte, O.
Vlakte, V.
Vlam, V.
Vlās, O.
Vlecht, V.
Vleesch, O., zonder meerv.
Vleet, V., meerv. vleten.
Vledermuis, vleermuis, V.
Vlegel, M.
Vlek, vlak, V.
Vlek, een dorp, O.
Vlerk, V.
Vleugel, M.
Vlie, eene doorvaart, O.
Vlieg, V.
Vlieger, M.
Vlier, V., zonder meerv.
Vliering, V.
Vlies, O.
Vliet, M.
Vlijm, V.
Vlijt, V., zonder meerv.
Vlinder, M.
Vloed, M.
Vloek, M.
Vloekverwant, M.
Vloekverwantschap, O.
Vloer, M.
Vlok, V.
Vloot, V., meerv. vlooijen.
Vloot, V., meerv. vloten.
Vlot, O.
Vlouw, V.
Vlugt, V., zonder meerv.
Vlugteling, M. en V.
Vocht, O.
- Vochtel, M.**
Voeder, voer, O., zonder meerv.
Voeding, V.
Voedsel, O., zonder meerv.
Voedsterling, M.
Voege, V.
Voegsel, O.
Voeraadje, V., zonder meerv.
Voering, van voeding, V.
Voet, M.
Voetangel, M.
Voetbank, V.
Voetschabel, V.
Voetstap, M.
Voetval, M.
Vogel, M.
Vogelzang, M.
Vogellijm, O., zonder meerv.
Vokaal, V.
Volen, veulen, O.
Volk, O.
Volkaan, M.
Volmagt, V.
Volte, V., zonder meerv.
Vond, eene vinding, M.
Vondel, vonder, brusgetje, M.
Vondeling, M. en V.
Vonk, V.
Vonnis, O.
Vont, vonte, een doopvat, V.
Voogd, M.
Voogdij, V.
Voogdijenschap, V.
Voorbaat, V., zonder meerv.
Voorbede, V.
Voorbeding, O.
Voorbeeld, O.

- Voorberigt**, O.
Voorbode, M.
Voorburg, M.
Voordacht, V.,
zonder meerv.
Voordeel, O.,
meerv. voordelen.
Voordragt, V.,
zonder meerv.
Voorgevel, M.
Voorhang, M.
Voorhoede, V.
Voorhof, O.,
meerv. voorhoven.
Voorhoofd, O.
Voorhuid, V.
Voorhuis, O.
Voorkeur, V., *zon-*
der meerv.
Voorkomen, O.,
zonder meerv.
Voorloop, M., *zon-*
der meerv.
Voormuur, M.,
meerv. voormuren.
Voornaam, M.
Voorname, O.
Voorraad, M., *zon-*
der meerv.
Voorrang, M., *zon-*
der meerv.
Voorrede, V.
Voorregt, O.
Voorschijn, M.,
zonder meerv.
Voorschoot, O.,
meerv. voorschooten.
Voorschrift, O.
Voorslag, M.
Voorsmaak, M.,
zonder meerv.
Voorspel, O.
Voorspoed, M.,
zonder meerv.
Voorspook, O.,
meerv. voorspoken.
Voorspraak, V.
Voorspraak, *voor*
een persoon, M.
Voorstand, M.,
zonder meerv.
Voorstel, O.
Voorsteller, M.
Voorsteven, M.
Voortoegt, M.
Voorval, O.
Voorwaarde, V.
Voorwendsel, O.
Voorwerp, O.
Voorwetenschap, V.
Voorzaal, V., *meerv.*
voorzalen.
Voorzaat, M.
Voorzetsel, O.
Voorzomer, M.
Voorzoon, M.,
meerv. voorzonen.
Voorzorg, V., *zon-*
der meerv.
Vore, *ploegsnede*, V.
Voren, *voorn*, *zekere*
visch, M.
Vork, V.
Vorm, M.
Vormsel, O.
Vorsch, M.
Vorst, *opperste*, M.
Vorst, *jelle koude*,
V., *zonder meerv.*
Vorst, V., *opper-*
rigchel der dakpan-
nen.
Vorstendom, O.
Vorstin, V.
Vos, M.
Vouw, V.
Vraag, V.
Vraat, M.
Vracht, V.
Vrede, M.
Vreemdeling, M.
en V.
Vrees, *vreeze*, V.
- Vrek**, M.
Vreugde, V., *zonder*
meerv.
Vriend, M.
Vriendschap, V.,
zonder meerv.
Vries, M.
Vrijaadje, V., *zon-*
der meerv.
Vrijburg, M.
Vrijdag, M.
Vrijdom, M.
Vrijgeleide, O.
Vrijgeest, M.
Vrijheer, M.
Vroedschap, V.
Vroedvrouw, V.
Vrouw, V.
Vrouwensch, O.
Vrouwentimmer,
O.
Vrouwspersoon, O.,
meerv. vrouwspers-
sonen.
Vrouwvolk, O.,
zonder meerv.
Vrucht, V.
Vuilbek, M. en V.
Vuilik, M.
Vuilnis, V., *zonder*
meerv.
Vuilte, V., *zonder*
meerv.
Vuist, V.
Vulsel, O.
Vurenhout, O.,
zonder meerv.
Vuur, O., *meerv.*
vuren.
Vuurbaak, V.
Vuurslag, M.
Vuurstaal, O.
Vuurstede, V.
Vuursteen, M.,
meerv. vuursteen.
Vuurtest, V.
Vuurwerk, O.

W.

- W, V.**
Waag, V., meerv.
wagen.
Waaghals, M.
Waal, V.
Waaier, M.
Waal, een inboar-
ling uit het waalsche
land, M.
Waal, een rivier,
V.
Waan, M., meerv.
wanen.
Waar, V., meerv.
waren.
Waarborg, M.
Waard, een bedijkt
land, M., zonder
meerv.
Waard, een herber-
gier, M.
Waarde, V., zonder
meerv.
Waardij, V., zon-
der meerv.
Waadschap, O.
Waarheid, V.
Waarom, O., zon-
der meerv.
Waes, O., zonder
meerv.
Wacht, V.
Wachtel, een
kwakkel, M.
Wadde, V., zon-
der meerv.
Wade, knieschijf, V.
Wafel, V.
Wagen, M.
Wagenshot, O.
Wak, O.
Waker, M.
Wal, M.
Walcheren, een
eiland, O.
- Walg, V., zonder**
meerv.
Walm, M.
Walmte, hists, V.
Walboot, V.
Walrus, M.
Walvisch, M.
Wam, V.
Wambouis, O.,
meerv. wambuizen.
Wan, wanne, V.
Wand, muur, M.
Wandel, M., zon-
der meerv.
Wandelaar, M.
Wandeling, V.
Wanduis, V.
Wang, V.
Wangedrag, O.,
zonder meerv.
Wangedrogt, O.
Wanhooft, V., zon-
der meerv.
Wanlust, M.
Wanschepfel, O.
Want, scheepstuig,
O., zonder meerv.
Want, een vis-
scherstuig, O.
Want, een hand-
schoen, V.
Wantrouw, V.,
zonder meerv.
Wantrouwen, O.,
zonder meerv.
Wapen, O.
War, V., zonder
meerv.
Warande, V.
Warmoes, O., zon-
der meerv.
Warmoezier, M.
Warmte, V., zon-
der meerv.
Was, O., zonder
meerv.
- Wasch, gewasschets**
klederen, V.
Waschbad, O.
Wasdom, M., zon-
der meerv.
Wasem, M.
Waskaars, V.
Waslicht, O.
Water, O.
Waterland, O.,
zonder meerv.
Waterspuit, V.
Waterval, M.
Waterzucht, V.,
zonder meerv.
Waite, V.
Web, webbe, O.
Wed, een water, O.
Wedde, jaargeld,
V.
Weddenschap, V.
Weder, weér, O.,
zonder meerv.
Wedergada, V.,
zonder meerv.
Wedergeboorte, V.,
zonder meerv.
Wederhelft, V.
Wederkomst, V.,
zonder meerv.
Wederpartij, V.,
zonder meerv.
Wedermaak, M.,
zonder meerv.
Wederspalt, V.,
zonder meerv.
Wederspaandig, V.
M. en V.
Wederspraak, V.,
zonder meerv.
Wederstand, M.,
zonder meerv.
Wederstoot, M.,
zonder meerv.
Wederstuit, M.,
zonder meerv.

- Wederzin**, M.,
zonder meerv.
Weduwe, V.
Weduwnaar, M.
Wee, O.
Weedasch, V.,
Weedom, M., *zon-*
der meerv.
Weefsel, O.
Weeg, *wand*, M.
Weegbree, *zoker*
kruid, V.
Weeglis, V.
Weergschaal, V.
Week, *7 dagen*, V.,
meerv. weken.
Weeklagt, V.
Weelde, V., *zon-*
der meerv.
Weenen, *ene stad*,
 O.
Weer, *in de weer*
zijn, V.
Weerglas, O.,
meerv. weerglazen.
Weérbaak, M.
Weérhaam, M.
Weérlicht, O.,
zonder meerv.
Weérschijn, M.,
zonder meerv.
Weérschijnfel, O.,
zonder meerv.
Weérsmaak, *wed-*
dersmaak, M.,
zonder meerv.
Wees, M. en V.,
meerv. weezen.
Weet, V., *zonder*
meerv.
Weetzucht, V.,
zonder meerv.
Weg, M.
Weg, *wegge, wets*
brod, V.
Wegwijzer, M.
Wei, *weide*, V.
- Wei**, *hui*, V., *zon-*
der meerv.
Weiland, O.
Weit, *tarwe*, V.
Weitas, V.
Wei, V.
Weldaad, V.
Wefsel, O.
Welkomst, V.,
zonder meerv.
Wellust, M.
Wellusteling, M.
Welp, *wulp*, M.
Welstand, M., *zon-*
der meerv.
Welvaart, V.,
zonder meerv.
Welwezen, O.,
zonder meerv.
Welzijn, O., *zon-*
der meerv.
Wea, *wenne*, V.
Wenk, M.
Weukbraauw, V.
Wensch, M.
Wenot, V.
Wereld, V.
Wersf, V.
Werk, O.
Wertug, O.
Werp, *werp*, M.
Werpel, M.
Wervel, M.
Wervelbeen, O.
Wesp, V.
Westen, O., *zonder*
meerv.
Westfaten, *oen land*,
 O.
Westvaarder, M.
Wet, V.
Wetenschap, V.
Wetgever, M.
Wetsteen, M.
Wend, V.
Wezel, *eens stad*,
 O.
- Wezen**, O.
Wezer, *ene rivier*,
 V.
Wicht, *een klein*
kind, O.
Wiede, O., *zonder*
meerv.
Wieg, V.
Wiek, *vleugel*, V.
Wiek, *pluifel*, V.
Wiel, O.
Wieling, V.
Wier, O.
Wierook, M., *zon-*
der meerv.
Wig, *wigge*, V.
Wigt, *gewigt*, O.
Wijde, *ruimte*, V.
Wijf, O.
Wijk, V.
Wijl, *wijle*, V.
Wijn, M.
Wijngaard, M.
Wijnkan, V.
Wijnkoop, M.
Wijnmaand, V.
Wijnrank, V.
Wijnsteen, M.,
zonder meerv.
Wijstak, M.
Wijvat, O.
Wise, *wijs*, V.
Wijsbegeente, V.,
zonder meerv.
Wijsgeer, M.,
meerv. wijsgeeren.
Wijsneus, M.
Wijssel, *een stroom*,
 M.
Wijte, V.
Wijting, *visch*, V.
Wijze, V.
Wijzar, M.
Wik, *wikke*, V.
Wil, M., *zonder*
meerv.
Wald, O., *zonder*
meerv.

- Wildbraad, O.,** *zonder meerv.*
Wildernis, V.
Wildvang, M.
Wilg, een boom, M.
**Willekeur, V, zonde-
 der meerv.**
Wimpel, M.
Wind, M.
Windaas, windas, O.
Windbuil, M.
**Winde, V., zonder
 meerv.**
Windel, M.
Windsel, O.
**Windvang, M.,
 zonder meerv.**
Winkel, M.
Winkelier, M.
Winket, O.
Winner, M.
Winst, V.
Winter, M.
**Winterlik, V.,
 zonder meerv.**
Wip, V.
**Wisch, wischdoek,
 M.**
**Wisch, alle soort
 van teen, V.**
Wisjewasje, O.
Wissel, M.
- Wisselbank, M.**
**Wisselbrief, M.,
 meerv. wisselbrie-
 ven.**
Wit, O.
**Woede, V., zonder
 meerv**
**Woeker, M, zonder
 meerv.**
Woekeraar, M.
Woelsel, O.
Woensdag, M.
Woestijn,
Wol, wolle, V.
**Wolf, M., meerv.
 wolven.**
**Wolfspuits, V.,
 meerv wolfsmutsen.**
**Wolga, eene rivier,
 V.**
Wolk, V.
Wond, wonde, V.
Wonder, O.
Wondheeler, M.
Woning, V.
**Woon, V., zonder
 meerv.**
Woonstede, V.
Woord, O.
**Woord, waard,
 woord, het man-
 netje van eene
 Eend, M.**
Woordenboek, O.
- Work, kikvorsch,
 M.**
Worm, M.
Worp, M.
Worpel, M.
Worst, V.
Worstelaar, M.
Wortel, M.
Woud, O.
**Wouw, een roof-
 vogel, M.**
**Wouw, een kruid,
 V.**
**Wraak, wrake, V.
 zonder meerv.**
**Wraaksucht, V.,
 zonder meerv.**
Wraddel, M.
Wrak, O.
**Wrang, ziekte der
 koeijen, V., zonde-
 der meerv.**
Wrat, Y.
Wreedaard, M.
**Wrevel, M., zonder
 meerv.**
**Wrok, M., zonder
 meerv.**
Wrong, V.
**Wrongel, V., zonde-
 der meerv.**
**Wulp, een onhe-
 dachte knaap, M.**

X.

X, V.

Xanthus, eene rivier,
V.

Z.

Z, V.

Zaad, O., meerv.
zaden.Zaag, V., meerv.
zagen.Zaagsel, O., zonder
meerv.

Zaailand, O.

Zaak, V., meerv.
zaken.Zaal, V., meerv.
zalen.

Zaan, een stroom, V.

Zaan, dikke melk,
V., zonder meerv.

Zaandam, O.

Zadel, M.

Zak, M.

Zalf, zalve, V.

- Zaligmaker**, M.
Zalm, M.
Zamenhang, M.,
zonder meerv.
Zamenkomst, V.
Zamenloop, M.
Zamenraapsel, O.
Zamenspraak, V.,
meerv. zamenspra-
ken.
Zamenstel, O.
Zamenvoegsel, O.
Zamenweefsel, O.
Zand, O.
Zandlooper, M.
Zang, M.
Zark, zerk, V.
Zat, O., *zonder*
meerv.
Zate, V.
Zaterdag, M.
Zavel, O., *zonder*
meerv.
Zebra, *kaapsche*
ezel, M.
Zede, V.
Zedekunde, V.,
zonder meerv.
Zedeleer, V.
Zedemeester, M.
Zee, V.
Zeebank, V.
Zeedorp, O.
Zeef, zeve, V.
Zeeëngte, V.
Zeehond, M.
Zeel, O., *meerv.*
zelen.
Zeeland, O.
Zeelt, *visch*, V.
Zeem, O., *zonder*
meerv.
Zeemleder, *zeeme-*
leer, O., *zonder*
meerv.
Zeeotter, M.
Zeep, V.
- Zeezijdierij**, V.
Zeer, O.
Zeeroof, M., *zonder*
meerv.
Zeeroover, M.
Zeeschuim, O.,
zonder meerv.
Zeet, zete, V.
Zeevaart, V., *zon-*
der meerv.
Zeever, V., *zonder*
meerv.
Zefir, M.
Zege, *overwinning*,
 V., *zonder meerv.*
Zegel, O.
Zegen, *heil*, M.,
zonder meerv.
Zegen, *vischnet*, V.
Zegepraal, V.
Zegepraler, M.
Zeil, O.
Zeilaadje, V.
Zeiler, M.
Zein, *voor verkor-*
ting van zeissen.
Zeissen, V.
Zelfkant, M.
Zelk, *een aschhoop*,
 V.
Zemel, V.
Zemelknooper, M.
Zending, M. en
 V.
Zenuw, V.
Zerk, V.
Zet, M.
Zetel, M.
Zetsel, O.
Zetter, M.
Zetting, V.
Zeug, V.
Zeunij, *verkenstrog*,
 V.
Zeur, V.
Zieke, M. en V.
Zichte, V.
- Ziel**, V.
Zielverkooper, M.
Ziener, M.
Zier, V., *zonder*
meerv.
Zift, zeef, V.
Ziftsel, O.
Zigt, O.
Zijde, *spinsel van*
eenen zijworm, V.,
zonder meerv.
Zijde, *een kant*, V.
Zijl, *een water*, V.
Zijp, *eene land-*
streek, V.
Zijp, *een water bij*
Oostduiveland, O.
Zijreeder, M.
Zijsje, *een vogeltje*,
 O.
Zilver, O., *zonder*
meerv.
Zilverling, M.
Zin, M.
Zink, V., *zonder*
meerv.
Zinklood, O.
Zinkput, V.
Zinnebeeld, O.
Zinsnede, V.
Zinspreuk, V.
Zintel, M.
Zode, V.
Zodiak, M., *zonder*
meerv.
Zoen, *kus*, M.
Zoen, *verzoening*,
 M.
Zoetelaar, M.
Zog, O., *zonder*
meerv.
Zog, *zeug*, V.
Zogeling, M. en V.
Zok, V.
Zolder, M.
Zomer, M.
Zon, V.

- Zondaar, M.
 Zondag, M.
 Zondares, V.
 Zonde, V.
 Zondvloed, M.
 Zonneschijn, M.,
zonder meerv.
 Zonnescheru, O.
 Zonnewijzer, M.
 Zool, V., meerv.
zolen.
 Zoom, M., meerv.
zoomen.
 Zoon, M., meerv.
zonen.
 Zorg, V.
 Zot, M.
 Zout, O.
 Zucht, *begeerte*, V.,
zonder meerv.
 Zucht, *verzuchting*,
 M.
 Zuiden, O., *zonder*
meerv.
 Zuigeling, M. en V.
 Zuil, V.
 Zuivel, O., *zonder*
meerv.
 Zult, O., *zonder*
meerv.
 Zurkel, *zuring*, V.,
zonder meerv.
 Zus, *zuster*, V.
 Zuster, V.
 Zusterling, M. en V.
 Zuur, O., *zonder*
meerv.
- Zuurdeeg, O., *zon-*
der meerv.
 Zwaai, M.
 Zwaan, V., meerv.
zwanen.
 Zwaard, O.
 Zwaardvisch, M.
 Zwaarte, V., *zon-*
der meerv.
 Zwabber, M.
 Zwachtel, M.
 Zwadder, M., *zon-*
der meerv.
 Zwade, *zwad*, *een*
regel afgemaaid
gras, V.
 Zwager, M.
 Zwagerschap, V.
 Zwakte, V.
 Zwalp, M.
 Zwaluw, V.
 Zwam, V.
 Zwang, M., *zonder*
meerv.
 Zwans, V.
 Zwartsel, O., *zon-*
der meerv.
 Zwavel, V.
 Zwavelstok, M.
 Zweden, *een ko-*
ningrijk, O.
 Zweed, M., meerv.
zweeden.
 Zweem, M., *zonder*
meerv.
 Zweemsel, V., *zon-*
der meerv.
- Zweep, V., meerv.
zweepen.
 Zweer, V., meerv.
zweren.
 Zweesrik, *zwezerik*,
 V.
 Zweet, V., *zonder*
meerv.
 Zweerder, M.
 Zwengel, *zeil van*
een windmolen,
 M.
 Zwenk, M.
 Zwerk, O., *zonder*
meerv.
 Zwelg, M.
 Zwerm, M.
 Zwier, M.
 Zwijm, V., *zonder*
meerv.
 Zwijmel, M., *zon-*
der meerv.
 Zwijn, O.
 Zwijnspriet, M.
 Zwik, M., *zonder*
meerv.
 Zwik, *zwilg*, O.,
zonder meerv.
 Zwin, *de Vlaamsche*
haven bij Sluis, O.
 Zwindel, M., *zon-*
der meerv.
 Zwitser, M.
 Zwol, *eene stad*, O.
 Zwaard, O.

DRUKFEILEN.

- Bladz. 10 reg. 2 van ond. staat : *gewoonelijk* ,
lees : *gewoonlijk*.
- Bladz. 14 reg. 13 van bov. staat : *geslagtlijst* ,
lees : *geslachtlijst*.
- Bladz. 15 reg. 13 van bov. staat : *het kinds* ,
lees : *het kind*.
- Bladz. 35 reg. 7 van bov. staat : *aan denzelve* ,
lees : *aan dezelve of denzelve*.
- Bladz. 35 reg. 8 van bov. staat : *aan denzelfden* ,
lees : *aan dezelfde of denzelfden*.
- Bladz. 40 reg. 5 van ond. staat : *aantoonde* ,
lees : *aantoonende*.
- Bladz. 43 reg. 15 van bov. staat : *gekruld* ,
lees : *gekrabd*.
- Bladz. 45 reg. 11 van bov. staat : *hij hadt* ,
lees : *hij had*.
- Bladz. 53 reg. 9 van ond. staat : *hij werdt* ,
lees : *hij werd*.
- Bladz. 60 reg. 18 van bov. staat : *hij hadt* ,
lees : *hij had*.
- Bladz. 64 reg. 9 van ond. staat : *hij hadt* ,
lees : *hij had*.
- Bladz. 74 reg. 10 van bov. staat : *mis in misgun-*
nen , lees : *mis in mishebben*.
- Bladz. 82 reg. 6 van bov. staat : *overanderlijk* ,
lees : *onveranderlijk*.
- Bladz. 129 reg. 14 van ond. staat : *ochtenstond* ,
lees : *ochtendstond*.

Andere drukfouten , welke door den schrijver ,
wegens ongesteldheid , niet zijn opgemerkt , wor-
den aan den onderwijzer ter verbetering overge-
laten.

